

2020 GÜZ DÖNEMİ

ANNE
BULUŞMALARI
ve
BABA
BULUŞMALARI

izleme Raporu

Uygulama ve Geliştirme Ekibi: Ahmet Çetin, Berk Erdem, Burcu Atlı, Deniz İrem Ergüney, Gizem Gül Taşçı, Hasan Deniz, Kadir Engil, Umman İrice

Birim Asistanları: Elif Tanrıver, Ferda Ayan

İzleme Ekibi: Kübranur Şahin, M. Uğur Kaya

Stajyerler: Dilan Efe, Esin Çalışkan, Gülşen Sülün, Sena Günler, Tuğba Şabanoglu, Zehranur Koçyiğit, Zeliha Dağaşar

Danışmanlar: Prof. Dr. Sevda Bekman,
Dr. Öğretim Üyesi Ersoy Erdemir

Grafik Tasarım: Perspektif Tasarım - Erkan Gündogan

Ocak 2022

İstanbul

Referans:

AÇEV (2022). *Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları 2020 Güz Dönemi İzleme Raporu*. AÇEV: İstanbul.

İçindekiler

Yönetici Özeti	7
Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları 2020 Güz Dönemi İzleme Raporu	11
1. Giriş	11
1.1. Uygulamanın Arka Planı Nedir?.....	11
1.2. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları için Hazırlık Süreci.....	13
1.3. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları Nasıl Uygulanır?.....	15
1.3.1. Evdeki Oyun Kutum İçerikleri.....	15
1.3.2. Eğitimcilere ve Saha Danışmanlarına Yeni Uygulama Tanıtımları.....	17
1.3.3. Kurumlarla İş Birliği.....	17
1.3.4. Uygulama Akışı.....	17
1.3.5. Grupların Takibi ve Gözlem Süreçleri.....	18
2. Yöntem	20
2.1. Değerlendirmenin Amacı.....	20
2.2. Veri Toplama Araç ve Yöntemleri.....	20
2.2.1. Başvuru ve Katılımcı Bilgi Formu.....	20
2.2.2. Gözlem Formu.....	21
2.2.3. Eğitimcilerle Deneyim Paylaşım Toplantıları.....	21
2.2.4. Katılımcılara Telefonla Ön ve Son Test Anket Uygulaması.....	22
2.2.5. Uygulama Sonu Çevrim İçi Katılımcı Değerlendirmesi.....	23
2.2.6. Uygulama Sonu Çevrim İçi Eğitimci Değerlendirmesi.....	23
2.2.7. Merkez Ekibin Değerlendirmeleri.....	23
3. Sonuçlar	24
3.1. Uygulama Katılımcılarının Demografik Özellikleri.....	24
3.2.1. Katılımcıların Devamlılığının İzlenmesi.....	26
3.2.2. Gözlemlerin Değerlendirilmesi.....	26
3.2.3. Eğitimcilerin Süreç Değerlendirmeleri.....	27
3.2.3.1. Eğitimcilerin Paketleri Değerlendirmeleri.....	27
3.2.3.2. Eğitimcilerin Uygulama Sürecini Değerlendirmesi.....	28
3.3. Sonuç Değerlendirmesi.....	30
3.3.1. Bildirilen Ebeveynlik Davranışları.....	30
3.3.2. Evdeki Oyun Kutum Malzemelerinin Değerlendirmesi.....	31
3.3.3. Katılımcı ve Eğitimcilerin Algılanan Etki Değerlendirmeleri.....	32
3.3.4. Katılımcı Desteği ve Yorumları.....	33

4. Tartışma	36
4.1. Sonuçların değerlendirilmesi.....	36
4.2. Kısıtlar.....	37
4.3. Öneriler.....	37
4.4. Sonuç.....	40
Referanslar	41
Ek 1. Buluşmalara Göre Malzeme Gönderim Sırası	42
Ek 2. Katılımcı Davet Mektupları	44
Ek 3. Oturum Başlıkları	48
Ek 4. Başvuru ve Katılımcı Bilgi Formu	49
Ek 5. Gözlem Formu	51
Ek 6. Telefonla Son Test Anketi	57
Ek 7. Katılımcılar İçin Buluşma Değerlendirme Soru Formu	75
EK 8. Eğitimciler İçin Dönem Sonu Değerlendirme Soru Formu	77
Ek 9. Şekiller	82
Ek 10. Tablolar	93

Şekiller Listesi

Şekil 1. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	82
Şekil 2. Oturuma Göre Katılım Yüzdesi.....	82
Şekil 3. Uygulama Türüne ve Oturuma Göre Gözlem Sayısı.....	83
Şekil 4. Gözlem Puanlarının Dağılımı.....	83
Şekil 5. Eğitimci Paketlerin Eğitimcilerin İhtiyaçlarını Karşılama Düzeyi.....	84
Şekil 6. Eğitimcilerin Etkileşim Türlerindeki Sıralamalarının Ortalaması.....	84
Şekil 7. Telefonla Anket Katılımcılarında Ön Test ve Son Test Ebeveynlik Puanları.....	85
Şekil 8. Uygulama Öncesinde Malzemelere Sahip Olan Katılımcı Yüzdeleri.....	86
Şekil 9. Katılımcıların Çocuklarıyla Kullandıkları Malzemeler.....	87
Şekil 10. Katılımcıların Çocuklarının Gelişimi Açısından Malzemeleri Ne Düzeyde Seçtiği... 88	88
Şekil 11. Eğitimcilerin Malzemeleri Katılımcıların İhtiyacına Yönelik Sıralamalarının Ortalaması.....	89
Şekil 12. 7-11 Yaş Grubu Eğitimcilerinin Malzemeleri Katılımcıların İhtiyacına Yönelik Sıralamalarının Ortalaması.....	89
Şekil 13. Katılımcıların Programı Sağladıkları Fayda Açısından Değerlendirmesi.....	90
Şekil 14. Telefonla Son Test Katılımcılarının Değerlendirmeleri.....	91
Şekil 15. Eğitimcilerin Uygulamanın Katılımcılardaki Etkilerini Değerlendirmesi.....	91
Şekil 16. Program Sonu Çevrim İçi Değerlendirmede Katılımcı Gruplarına Göre Net Destekçi Puanı.....	92
Şekil 17. Telefonla Son Testte Katılımcı Gruplarına Göre Net Destekçi Puanı.....	92

Tablolar

Tablo 1. Anne Buluşmaları Katılımcılarının Eğitim Düzeyleri.....	93
Tablo 2. Anne Buluşmaları Katılımcılarının Eşlerinin Eğitim Düzeyleri.....	93
Tablo 3. Anne Buluşmaları Katılımcılarının Hane Geliri Durumu.....	94
Tablo 4. Baba Buluşmaları Katılımcılarının Eğitim Düzeyleri.....	94
Tablo 5. Baba Buluşmaları Katılımcılarının Eşlerinin Eğitim Düzeyi.....	95
Tablo 6. Baba Buluşmaları Katılımcılarının Hane Geliri Durumu.....	95
Tablo 7. Katılımcı Çevrim İçi Değerlendirme - Açık Uçlu Sorusu Yanıtları Kategorilerinin Sayı ve Yüzdeleri.....	96
Tablo 8. Katılımcı Çevrim İçi Değerlendirme - Eklemek İstedikleriniz.....	97
Tablo 9. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme - Güçlü Yanlar.....	98
Tablo 10. Katılımcı Çevrim İçi Değerlendirme - Açık Uçlu Sorusu Yanıtları Kategorilerinin Sayı ve Yüzdeleri.....	99
Tablo 11. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme - Etkileşim Türlerini Desteklemek için Öneriler.....	100
Tablo 12. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme - Etkileşim Türlerini Desteklemek için Öneriler.....	101
Tablo 13. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme - Eklemek İstedikleriniz.....	102

Yönetici Özeti

Çocuklar, yetişkinlere kıyasla kendi gelişimsel, sosyal-duygusal, ruhsal ve davranışsal gereksinimlerini bağımsız bir şekilde karşılayabilecekleri kaynaklara erişimde güçlük yaşadıklarından, küresel salgın gibi olumsuz olaylardan önemli ölçüde etkilenen grupların başında gelmektedir. COVID-19 küresel salgını, ev ortamında çocukların gelişimini destekleyecek uyaran ihtiyaçlarının daha da belirginleşmesine ve derinleşmesine neden olmuştur. Bu acil ihtiyaca yönelik geliştirilen Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamasının temel toplumsal hedefi; özellikle çocukların gelişimi ve esenliği için destekleyici ortamı sağlamakta çeşitli nedenlerden dolayı zorluk yaşayan haneleri küresel salgın döneminde uzaktan desteklemektir. Uygulamanın amacı ise çocukların gelişimini desteklemek için, hanelere gönderilen Evdeki Oyun Kutum ile ebeveyn-çocuk etkileşimini artırmak ve haftalık gerçekleşen görüntülü görüşmeler ile destekleyici ebeveynlik tutum ve davranışlarına yönelik katılımcıların bilgi ve farkındalıklarını artırmaktır.

Anne ve babalar, eğitimcilerin kolaylaştırıcılığında 10 hafta boyunca haftada bir kez 50 dakika boyunca görüntülü çevrim içi uygulamalar üzerinden bir araya gelerek destekleyici ebeveynliğin farklı boyutlarına odaklanan bilgilendirme metinlerine dair görüşlerini ve “Evdeki Oyun Kutum” içinde yer alan çocuğun gelişimini destekleyen malzemelerle ilgili uygulama deneyimlerini paylaşmıştır.

Anne ve babaların uygulamanın içeriklerine rahatlıkla uyum sağlayabilmeleri için görüntülü görüşme yapabilecek bir elektronik cihazlarının olması ve okuryazar olmalarına ek olarak öncelikli hedef kitle kriterlerine göre:

- Anne Buluşmaları katılımcıları için ortaokul ve altı eğitim düzeyinde, eşleri için lise ve altı eğitim düzeyinde ve aylık ortalama hane gelirinin 2500 TL ve altı olması,
- Baba Buluşmaları katılımcıları için lise ve altı eğitim düzeyine, için ortaokul ve altı eğitim düzeyinde ve aylık ortalama hane gelirinin 4000 TL ve altı olması önceliklendirilmiştir.

Evdeki Oyun Kutum içerikleri 3-6 yaş ve 7-11 yaş grupları için ayrı ayrı oluşturulmuştur. 7-11 yaş kutusu ve uygulamaları sadece Baba Buluşmaları için geçerlidir. Her oturum için ayrı paketlenen Evdeki Oyun Kutum içindeki malzemeler şöyledir: Haftalık bilgilendirme metinleri, haftalık çocuk etkinlikleri, çocukların gelişimini destekleyecek malzemeler, kırtasiye seti, hikâye kitapları, anne ve babalar için etkileşim malzemesi (ahşap bloklar) ve broşürler.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın nasıl uygulanacağına dair kapsamlı bir şekilde hazırlanan eğitimci kılavuzu, “Evdeki Oyun Kutum” paketi ve bir AÇEV hediyesi ile birlikte eğitimcilere ve saha danışmanlarına gönderilmiştir. Eğitimciler ve saha danışmanlarıyla uygulamaların ayrıntılı aktarıldığı, örnek görüntülü paylaşım buluşmalarının yapıldığı toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Şartları uygun olan ve katılmak istediğini belirten aday katılımcılarla, en fazla 14 kişiden oluşacak şekilde WhatsApp grupları oluşturulmuştur ve katılımcıların ve eğitimcinin uygun gün ve saatlerine göre çevrim içi buluşmalar gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların devam durumu eğitimciler ve saha sorumluları tarafından haftalık olarak veya dönem sonunda takip edilmiştir. Ayrıca buluşmaların yeni bir uygulama olması ve gelecek dönem için geliştirilebilir noktaların saptanması

için saha danışmanları, merkez ekip ve eğitim danışmanları, eğitim gruplarında gözlemler yapılmıştır. Her eğitimci için en az 2 gözlem gerçekleştirilmiştir. Gözlemlerin takibi haftalık buluşmaların akışına odaklanan gözlem formları ile gerçekleştirilmiştir.

Uygulamanın geliştirilebilir yönlerini tespit etmek için Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları 2020 güz döneminde telefon üzerinden ön ve son test anket uygulaması kapsamında değerlendirme çalışmasına tabi tutulmuştur. Çalışmanın birincil amacı, katılımcıların program sonucu bildirdikleri/beyan ettikleri ebeveynlik davranış değişikliklerini, gönderilen malzemeleri ne sıklıkla kullandıklarını ve uygulamaya katılım devamlılığını incelemektir. “Ebeveynlik davranış değişiklikleri” kavramı operasyonel olarak; katılımcıların olumlu ebeveynlik davranışlarının sıklığının, babaların ev işlerine katılım düzeyinin ve babaların toplumsal cinsiyet tutumlarının ne denli değiştiğini kapsamaktadır.

Anne Buluşmalarına başvuran 723 annenin 693’ü (%96), Baba Buluşmalarına başvuran 1273 babanın 997’si (%78) uygulamayı en az yedi oturuma katıldıktan sonra katılım belgesi alarak tamamlamıştır. Programı tamamlayan katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında, annelerin babalardan daha genç olduğu görülmektedir. Anne Buluşmaları daha çok İstanbul ve İzmir’de; Baba Buluşmaları katılımcıları sırasıyla en çok İstanbul, Eskişehir, Manisa, Ankara ve İzmir’de gerçekleştirilmiştir. Uygulamayı tamamlayan katılımcıların eğitim düzeyi ve hane geliri incelendiğinde yüksek oranda öncelikli hedef kitleye erişilmiştir. Katılımcılar oturumlara yüksek bir oranda katılım göstermiştir, 10 oturum içerisinde ortalama devam edilen oturum sayısı annelerde 8,4, babalarda ise 8,7’dir.

Buluşmalara katılan katılımcıların eğitim durumu, eşin eğitim durumu, gelir ya da çocuk sayısı belirleyici olmaksızın hem annelerin hem babaların ebeveynlik davranışları puanında ön testten son teste bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Evdeki Oyun Kutum, eğitimcilerin deneyim paylaşım toplantılarında ve dönem sonu değerlendirme anketinde uygulamanın güçlü yönü olarak vurgu yaptığı noktalardan biri olmuştur. Evdeki Oyun Kutum içerisinde katılımcıların en az sahip oldukları malzemeler abaküs, ahşap oyun blokları ve oyun hamuru; çocuklarının gelişimini desteklemek için katılımcılar tarafından en çok seçilen malzemeler ahşap oyun blokları, çocuk kitapları ve oyun hamurudur. Eğitimciler ise en çok çocuk kitapları, çocuk etkinlikleri ve ahşap oyun bloklarının ebeveynlerin ihtiyacına yönelik olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların programa yönelik kendi paylaşımlarına dayanan görüşleri nitel olarak incelendiğinde, katılımcıların buluşmalardan sonra çocuklarıyla kurdukları ilişkinin daha iyi hâle geldiği, ebeveyn olarak öz güvenlerinin arttığı ve çocuklarıyla daha çok vakit geçirmeye başladıklarını söyledikleri görülmüştür. Katılımcılar son test çalışmasında, buluşmaların içeriğinin çocuklarını desteklemek için uygun olduğunu, çocuklarının gelişimini desteklemek için uygulayabilecekleri şeyler öğrendiklerini, eve gönderilen malzemelerin çocuğun gelişimini desteklemek için katkıda bulunduğunu ve buluşmaları genel olarak başarılı bulduklarını belirtmiştir.

Katılımcıların buluşmalara devamlılığı yüksek olsa da uygulamalardan ayrılan katılımcıların ayrılma sebeplerinde anneler için sağlık problemleri ve katılımcının sağlık problemi yaşayan yakınlarına bakım sağlaması; babalar için işten ayrılma veya iş değiştirme, vardiya

değişimi, düzensiz çalışma saatleri, şehir dışına olan iş seyahatleri (tır şoförlüğü vb.), ev içinde ve yakınlarında COVID-19 vakası tespit edilmesi sonucu değişen iş ve özel yaşam dengesi gibi nedenler öne çıkmaktadır.

Bu değerlendirme çalışmasının temel kısıtlılıkları şöyledir:

- Yapılan izleme ve değerlendirme çalışmalarında sonuçların tamamen katılımcı beyanına dayanması
- Katılımcıların anketlerde sosyal açıdan beklenen cevapları verme eğilimi gösterme riski (*sosyal istenirlik*)
- Çocukların gelişim alanlarındaki değişimi saptayabilecek bir araştırma deseninde çocuklardan bireysel veri toplanmamış olması
- Değerlendirme çalışması kapsamında amaca yönelik oluşturulan anketlerin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılmamış olması

Belirtilen bu kısıtlılıklar sebebiyle, ön testten son teste olumlu bir şekilde arttığı tespit edilen bulguların dikkatle yorumlanması gerekmektedir. Öte yandan, çalışmada elde edilen ve geneli itibarıyla olumlu olarak değerlendirilebilecek nitel söylemlerin, nicel bulguları destekler nitelikte olduğu ve uygulamanın ulaştığı hanelerde amaçları doğrultusunda olumlu bir etki yaptığı çıkarımına ulaşılabilir.

Gözlem puanları genel olarak yüksektir ve hem Anne hem Baba Buluşmaları gruplarının gözlemlerinde saha danışmanlarının uygulamada en çok verdikleri olumlu geri bildirim katılımcılarla iletişim; geliştirilmesi için verdikleri geri bildirim ise zaman yönetimi olmuştur.

Deneyim paylaşımı toplantıları eğitimcilerin %86'sının ihtiyaçlarını

karşılamaştır. Toplantılar sayesinde kaygılı olan eğitimcilerin kaygıları azalmış, grup açmamış eğitimciler merak ettikleri soruları sorabilmiş ve bir sonraki dönemde grup açmak için kendilerini daha yeterli görmeye başlamıştır. Eğitimciler tarafından uygulamanın güçlü yönü olarak çevrim içi imkânlar sayesinde daha önce yüz yüze uygulamalarda ulaşılamayan kişilere ulaşılması vurgulanmıştır. Eğitimcilerin büyük çoğunluğu, eğitimci paketi içeriğinin uygulamaları gerçekleştirebilmek açısından ihtiyaçlarını karşıladığını belirtmiştir.

Eğitimciler, küresel salgın dönemi sonrasında uygulamanın devam ettirilmesine olumlu bakmaktadır. Çevrimi ankette eklemek istedikleriniz bölümünde eğitimcilerin %17'si uygulamayı uzaktan olmasının bu desteğe ulaşması güç/imkânsız olan kişilere ulaşabilmek açısından faydalı olduğunu; zaman ve mekân engelini kaldırması açısından buluşma süresi, katılım ve devamlılığı yüksek tutma noktasında etkili olduğunu belirtmiştir. Anne Buluşmaları eğitimcilerinin %88'i, Baba Buluşmaları eğitimcilerinin de %83'ü uygulamanın salgın dönemi sonrasında devam ettirilmesini gerektiğini düşünmektedir.

Uygulama ile AÇEV'in iç kapasitesini güçlendirme ve hedef kitleye ulaşmanın yeni yollarını denemede edinilen deneyimlerin kısa ve uzun vadeli olarak AÇEV çalışmalarına dâhil edilebileceği düşünülmektedir. İlerideki sürecin üç şekilde gelişebileceği önerilmektedir:

1. Buluşmaların uygulanmaya devam ettiği takdirde "Evdeki cf uygun bir maliyet planlamasına göre düzenlenmesi, internet paketi desteğinin evde sabit interneti olmayan katılımcılara verilmesi, eğitimci kılavuzunda düzenlemeler

yapılması, oturma sürelerinin uzatılması, Baba Buluşmaları katılımcılarının eşlerine yönelik Anne oturumlarının ve Anne Buluşmaları katılımcılarının eşlerine yönelik Baba oturumlarının eklenmesi ve gözlem formunun güncellenmesi.

2. Buluşmalarda yer alan oyun malzemeleri, kitaplar ve çocuk etkinliklerinin ebeveyn çocuk etkileşimi artırıcı özelliği görüldüğünden bu uygulamanın yüz yüze eğitim uygulamalarına da aktarılması.
3. Yüz yüze uygulamaya geçilmesine ek olarak hedef kitleye erişimin güç olduğu, çeşitli sebeplerden yüz yüze eğitime katılmayan kitleler için veya çeşitli doğal afet durumlarında Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın "acil erişim planı" olarak uygulanması.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları 2020 Güz Dönemi İzleme Raporu

1. Giriş

1.1. Uygulamanın Arka Planı Nedir?

Her çocuk, gelişiminin desteklendiği bir ortamda büyümeyi hak eder. Gelişim ve öğrenme, çocukların çevreleriyle etkileşimi sonucunda gerçekleşir. Anne, baba ve içinde yaşadıkları hane ortamı doğumdan itibaren çocuğun en yakın çevresini oluşturur. Bu yönüyle hane ortamı, çocuğun gelişimini etkileyen en önemli unsurlardan biridir. Çocuğun yakın çevresinde, ev ortamında ne kadar çok gelişime uygun uyaran bulunur ve sağlanırsa, çocukların bütünsel gelişimi o kadar desteklenmiş olur. Temel düzeyde oyuncakların (yapboz, ahşap bloklar vb.) ve çocuk kitaplarının evde sadece var olması bile çocuğun gelişiminde olumlu yönde fark yaratır.

İhtiyaç sahibi hanelerde gelişim olanakları hayati önem taşırsa da mevcut veriler hanelerdeki gelişim olanaklarının hanenin gelir seviyesi ve özellikle annenin eğitim durumuyla orantılı olarak düşük olduğunu göstermektedir (Development Analytics, 2017):

- Beş yaşın altındaki çocukların %71'inin evlerinde, çocuk kitabı ya da resimli kitap sayısı üçten azdır. Çocuk kitaplarına erişim hane halkı refahıyla doğru orantılı biçimde artmaktadır. Üç veya daha fazla çocuk kitabı olan çocukların %68'i en yüksek refah seviyesine sahip hanelerde yaşamaktayken, %6'sı en düşük refah seviyesinde yer almaktadır.
- İki veya daha fazla türde oyuncakla oynayan çocukların yüzdesi annenin eğitim seviyesiyle artmaktadır. Anneleri okula gitmemiş ya da ilkokulu

tamamlamamış çocukların %40'ında oyuncak türü ikiden azdır.

Hanelerdeki mevcut ihtiyacın yanı sıra COVID-19 küresel salgını bu ihtiyaçların daha da belirginleşmesine ve derinleşmesine neden olmuştur. Virüs dünya çapında yaygın hale geldikçe farklı ülkelerde, mevcut ulusal sağlık politikalarına bağlı olarak izolasyon süreçlerine ilişkin önlemler alınmaya başlanmıştır. Birçok ülkede sosyal mesafeyi koruma ve ev ortamında bireysel izolasyon gibi uygulamaların hayata geçirilmesiyle yayılımın olabildiğince önlenmesi hedeflenmektedir. Ne var ki, yapılan bu düzenlemeler bireysel ve toplumsal yaşamın mevcut akışında önemli farklılıklara yol açarak toplumun tüm kesimlerini farklı düzeylerde etkilemeye başlamıştır.

Salgın süreci, yoksulluğun derinleşmesi ve sosyal uçurumun artması, çocukların ev ortamında daha fazla şiddet ve istismara maruz kalması, çocuk işçiliğinin artması, okuldan ve erken çocukluk bakım ve eğitim hizmetlerinden uzak kalma gibi sebeplerle dünyada ve ülkemizde mevcut eşitsizlikleri daha da belirgin hale getirme riskini taşımaktadır.

Salgın sürecinin olası etkileriyle ilgili birçok çalışma yapılmaya başlanmıştır. Özellikle, belirsizlik, yoğun bir özgürlük kaybı ve belirsizliğe yönelik toleransın ortadan kalkması gibi durumların eşlik ettiği izolasyon sürecinin (evde izolasyon, izolasyon odası ya da yoğun bakım ünitesi gibi) var olan stres etkenlerinin olası etkilerini artırıcı bir rol oynayabileceği, bununla birlikte, bu etkenlerin varlığının da izolasyon sürecinde yaşanabilecek kaygı ve korku gibi diğer bazı olumsuz duyguları tetikleyebileceği belirtilmektedir (Orru, Ciacchini, Gemignani ve Conversano, 2020, aktaran Akoğlu ve Karaarslan, 2020).

Virüsün birincil olarak yaşlı nüfusu önemli ölçüde tehdit eden yaşamsal etkileri, yapılan birçok çalışmada yetişkin nüfusa odaklanılmasına neden olmakta, çocukların eğitim ve öğretim süreçleri dışındaki akut psikososyal gereksinimleri çoğu zaman göz ardı edilebilmektedir. Ne var ki, özellikle dünya nüfusunun %42'sini oluşturan çocuklar ve gençlerin akut psikososyal gereksinimlerinin farkına varılmamasının, uzun dönemde küresel düzeyde bazı psikososyal problemlere yol açabileceği öngörülmektedir (Dalton, Rapa ve Stein, 2020, aktaran Akoğlu ve Karaarslan, 2020).

Çocuklar, yetişkinlere kıyasla kendi gelişimsel, sosyal-duygusal, ruhsal ve davranışsal gereksinimlerini bağımsız bir şekilde karşılayabilecekleri kaynaklara erişim konusunda deneyim ve beceri eksiklikleri yaşadıklarından, küresel salgın ve doğal afet gibi olumsuz toplumsal olaylardan önemli ölçüde etkilenen grupların başında gelmektedir (Schonfeld ve Demaria, 2015). Biyolojik afetler kapsamında kabul edilen küresel salgınlar, diğer afetlerde olduğu gibi, çocukları, yakınlarını kaybetme, günlük alışkanlıklarından vazgeçmek zorunda kalma ve sosyal destekten uzaklaşma nedeniyle olumsuz etkilemektedir; çocukların daha kırılgan hissetmelerine ve netlik ve öngörülebilirlik gereksinimi her zaman olduğundan daha fazla hissetmelerine neden olmaktadır.

Yapılan araştırmaların sonuçları, yapılandırılmış ve sistematik yaklaşımlarla küresel salgının olası ve var olan olumsuz psikososyal etkilerinin ortadan kaldırılmasına yönelik müdahale programlarına duyulan gereksinime işaret etmektedir. Yakın tarihte, Çin Ulusal Sağlık Komisyonu (National Health Commission of China) tarafından, toplu tıbbi gözlem merkezlerinde karantinada olan çocukların temel günlük gereksinimlerinin ötesinde, ruh

sağlıklarını da korumaya yönelik belli başlı müdahaleleri içeren bir rehber yayınlanmıştır. Bu rehberde, anne-baba ve çocuk arasındaki iletişimin artırılması, videolar ve resimli çocuk kitapları aracılığıyla çocukların hastalığa ilişkin bilgiye ulaşması, düzenli bir etkinlik programının hazırlanmasına ilişkin rehberlik edilmesi, çocukların üzüntü, kaygı, iştah kaybı ve uyku problemleri gibi belirtiler sergileyerek kendilerini ruhsal olarak iyi hissetmedikleri durumlarda vakit kaybetmeden çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanına yönlendirmek gibi önlemler yer almaktadır (Liu, Bao, Huang, Shi ve Lu, 2020, aktaran Akoğlu ve Karaarslan, 2020).

Küresel salgın sürecinde genel olarak anne ve babalar için iş ve ev yaşantısı arasındaki sınırların tamamen ya da kısmen bozulmasına ek olarak, örgün eğitim yaşantısındaki çocukların uzaktan eğitim yoluyla ev ortamında öğrenimlerine devam etmek durumunda kalmaları, aile içinde yeni düzenlemelerin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu durumda gerek anne ve babalar gerek çocukları açısından dengeli ve sürdürülebilir bir yaklaşımın izlenmesi güçleşmektedir.

Aile yapısı ve özellikle aile içi şiddet, ihmal ve istismar yaşantıları gibi bireyin psikososyal iyilik hali üzerinde doğrudan olumsuz ve kalıcı izler bırakabilen farklı değişkenler de söz konusu olabilmektedir. TÜSİAD, UNFPA ve Sabancı Vakfı iş birliğinde gerçekleştirilen “İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı” projesi kapsamında yürütülen “COVID-19 Sürecinde Çalışma Hayatı ve Ev İçi Şiddet” araştırmasında (Ararat, Bayazıt, Başbay ve Alkan, 2021) kadın katılımcılara fiziksel, cinsel, sosyal ve psikolojik şiddet içeren farklı davranışlar sıralanıp bu davranışların her birine son üç ay içerisinde maruz kalıp kalmadıkları sorulmuştur. Sonuçlar, kadın çalışanların %62'sinin son üç ay içinde

şiddetin bir türüne en az bir kez maruz kaldığını göstermektedir. Bu oranlar son üç ayın deneyimlerini içerdiğinden geçmiş araştırma raporlarında verilen ve son beş yıldaki şiddet deneyimlerini yansıtan oranlarla (%75-%77) karşılaştırılması anlamlı olmayabilir; ancak örneklemdeki kadınların %62'sinin küresel salgın sürecinde üç ay gibi kısa bir sürede şiddetin bir türüne en az bir kez maruz kaldığını belirtmiş olması, kadınların bu süreçte şiddetle ne kadar sık karşılaştığının bir göstergesidir. Erkek katılımcıların %5'i eşlerine şiddet içeren bir davranışta bulunduğunu beyan etmiştir. Bu davranışın nedenleri sorulduğunda ise ekonomik sorunlar ve çocuklarla ilgili sorunlar başta gelen sebepler olarak belirtilmiştir. Evdeki çalışma alanının kısıtlanması, eşin işine çok zaman ayırması ve ev içi sorumlulukları yerine getirmemesi de sebepler arasında sayılmıştır. Böylece, çocuklar salgın sürecinin getirdiği kısıtlamaların yanında, bir yandan da ev içi şiddete dolaylı ya da doğrudan maruz kalmaktadırlar. Bu sebeple, pandemi koşullarında hanede yaşayan tüm bireylerin iyilik halinin desteklenmesinin, özellikle çocuklar için destekleyici bir ortamın oluşması noktasında belirleyici olduğu ortaya çıkmaktadır.

1.2. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları için Hazırlık Süreci

AÇEV, kuruluş amacında da yer alan özellikle elverişsiz koşullarda büyüyen çocukları desteklemeye yönelik çalışmalarını, hem ihtiyaç sahibi hanelerin genel özellikleri hem de küresel salgın sürecinin olası etkilerinden yola çıkarak yeniden düzenleme sürecine girmiştir.

Yukarıda da belirtildiği gibi, hane içindeki çocukların yanı sıra ebeveynlerin de farklı düzeylerde etkilendiği ve desteğe

ihtiyaç duyduğu gerçeğinden yola çıkarak tüm bireylerin iyilik olma hâline destek olabilecek bir model üzerinde çalışılmaya başlanmıştır.

Bu amaçla, eğitim birimleri uzmanları, danışmanlar, yöneticiler ve İcra Kurulu üyelerinin de katılımıyla çeşitli toplantılar gerçekleştirilmiştir. Çocukların gelişimsel ihtiyaçlarının, anne babaların ise hem ebeveynlik bilgi ve tutumlarının hem de eşler arası etkileşimlerinin desteklenebileceği bir model kurgulanmıştır. Bu kurgulanan uygulamayı Anne Destek Programı ve Baba Destek Programı'nın eğitici eğitimini başarıyla tamamlamış ve uygulamayı sahada yürütmüş olan eğitimcilerin yürütmesi kararlaştırılmıştır. Gönüllü eğitimcilerin uygulamayla ilgili fikirlerini almak için çeşitli toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda alınan görüşler uygulama sürecine yansıtılmıştır.

Yukarıdaki verilerde de dikkat edileceği üzere, çocukların evlerinde bulunan oyuncak türü ve sayısının azlığı ve okuldan uzak kalınması dolayısıyla kırtasiye malzemesine duyulan ihtiyaçla farklı gelişim alanlarını desteklemeye yarayacak malzemelerin de uygulamada yer almasına karar verilmiştir.

Anne ve babaların ebeveynlik bilgi ve tutumlarını desteklemek için ise Anne Destek Programı ve Baba Destek Programı içeriklerinden sekiz oturum seçilmiştir. Bu oturumların öne çıkan mesajlarını yansıtan içeriklerin bir kısmı alınmış, bazı mesajların altı çizilerek ve görselleştirilerek öne çıkması sağlanmıştır. Oturumların, ebeveyn-çocuk etkileşimini destekleyecek temel tutum ve iletişim oturumları ile gelişimsel ihtiyaçların desteklenebilmesi için gelişim alanlarını içeren oturumlardan oluşmasına dikkat edilmiştir. Ebeveynlerin çocukla kaliteli zaman

geçirmesi ve çocukların farklı gelişim alanlarının desteklenebilmesi için çocuk etkinlikleri de eklenmiştir.

Ebeveynlerin kendi aralarında iletişim kurmaları için fırsat yaratacak ve streslerini azaltacak araç olarak bir oyun eklenmiştir.

Tüm bu içerik ve malzemelerin katılımcıların okuyup uygulayabileceği bir düzenekte olabilmesi için içerik düzenlemeleri ve tasarımları gerçekleştirilmiştir.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın çevrim içi bir uygulama modeli olması ve uzaktan uygulamaya yapmanın getirebileceği güçlükler ile uygulamanın katılımcılar üzerinde oluşturacağı değişimin sürekliliği dikkate alınarak gerçekleştirilecek toplam oturum sayısının on hafta olmasına karar verilmiştir. Katılımcılarla yüz yüze buluşma mümkün olamayacağı ve eğitimciler tarafından düzenli bir destek çalışmasının yürütülmesi gerektiği için çevrim içi buluşma seçenekleri üzerinde araştırmalar yapılmıştır. Uygulama seçimi yaparken, hedef kitlenin kullanabileceği basitlikte, görüntülü görüşmeler için uygun olan telefonlara yüklenebilen ve aşına olunan bir uygulama olmasına dikkat edilmiştir. Bu kapsamda WhatsApp Messenger, Teams, Zoom gibi uygulamalar değerlendirilmiştir. Bu uygulamaların seçimi için, her gruba en aşına olunan uygulama olan WhatsApp Messenger önerilmesine, hedef kitlenin kullanım becerisine göre ise gönüllü eğitimcinin seçmesine karar verilmiştir. Bu farklı araçlar için kullanma kılavuzları oluşturulmuştur Görüntülü buluşmaların her buluşma için ortalama elli dakika sürmesi planlanmıştır. Katılımcıların haftalık görüntülü buluşmalara katılabilmesi için her görüntülü buluşma için 1 GB internet desteği verilmiştir.

Uygulama sürecini ve katılımcıda

oluşturduğu sonuçları izlemek için çeşitli araçlardan faydalanılmıştır:

- Demografik bilgilerin alındığı katılımcı başvuru ve bilgi formu
- Katılımcı ve eğitimcilere dönem sonunda uygulanan çevrim içi değerlendirme anketleri
- Katılımcılara ebeveynlik tutumları ile ilgili soruların yer aldığı ön-son test uygulaması
- Görüntülü buluşmaların içerik ve yöntem açısından değerlendirildiği gözlem formları
- Uygulama sürecinde eğitimcilerle gerçekleştirilen deneyim paylaşımı toplantılarından alınan nitel veriler
- AÇEV merkez uzmanlarının gözlemleri

Uygulamanın hem evlere gönderilen malzemeler hem de çevrim içi bir araç üzerinden gerçekleşmesi dolayısı ile bir uzaktan eğitim modeli olarak adlandırılabilen düşünülür.

Tüm çalışmalar sonucunda, bu uygulamaların bir müdahale programı olarak değerlendirilemeyeceğine, bu nedenle "program" yerine "uygulama" adının kullanılmasına ve uygulamanın isimlerinin anneler için "Anne Buluşmaları", babalar için ise "Baba Buluşmaları" olmasına karar verilmiştir.

Uygulamaların hazırlık sürecinde hem danışmanlarla hem yöneticilerle hem de diğer birimlerle yoğun bir iş birliği yapılması gerekmiştir. Bu süreci yönetmek için eğitim birimlerinin yanı sıra farklı birimlerin uzmanlıklarından faydalanılmıştır. Küresel salgın ve yeni uygulamaya ilişkin bilgilerin yetersizliği, dışardan alınan hizmetlerde zorluklar yaşanmasına ve planların sarkmasına da neden olmuştur. 2021 Bahar dönemine geçerken bir önceki dönemden alınan deneyimlerle birimler arası koordinasyonu sağlamak amacıyla düzenli toplantılar gerçekleştirilmiş ve

sürecin işleyişi hızlanmıştır. Bu koşullar altında, 2020 yılı güz uygulamaları Kasım ayı başında, 2021 yılı Bahar dönemi uygulamaları ise Mart ayı başında başlamıştır.

1.3. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları Nasıl Uygulanır?

Özellikle çocuklar için çeşitli nedenlerle destekleyici ortamın sağlanmasında zorluk yaşayan haneleri küresel salgın döneminde uzaktan desteklemek amacıyla kurgulanan Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarının iki temel bileşeni bulunur. İlki anne/babaların WhatsApp gruplarında bir araya gelip haberleştikleri ve on hafta boyunca ve haftada bir çevrim içi uygulamalar (WhatsApp, Zoom, Facebook Messenger vd.) üzerinden bir araya geldikleri haftalık paylaşım buluşmalarıdır. Bu buluşmalar, eğitimcilerin kolaylaştırıcılığında, katılımcıların her hafta destekleyici ebeveynliğin farklı boyutlarındaki konulara odaklanan bilgilendirme metinlerine dair görüşlerini ve ikinci bileşen olan “Evdeki Oyun Kutum” içinde yer alan malzemelerle ilgili uygulama deneyimlerini paylaştıkları elli dakikalık görüntülü buluşmalardır. İkincisi ise hanelere gönderilen ve çocuğun gelişimini, öğrenmesini ve iyi olma halini destekleyen haftalık malzemelerin bulunduğu “Evdeki Oyun Kutum” adı verilen, içinde sekiz adet paketin bulunduğu kutudur.

Eğitimciler, anne/babaların içinde buldukları WhatsApp gruplarında tüm hafta boyunca “Evdeki Oyun Kutum” malzemelerinin kullanımı, haftanın bilgilendirme metni ve her haftaya özel çocuk etkinlikleri gibi içeriklerin kullanılması için hatırlatmalarda bulunur. Katılımcıların deneyimlerini paylaşabilecekleri uygun ortamı yaratır. Haftalık çevrim içi görüntülü buluşmalarda da o haftanın

içerikleri üzerinden paylaşım yapılır ve bilgilendirme metinleri üzerinden haftanın konusu üzerine konuşulur.

Bu uygulamalarla ulaşılması öncelikli olarak hedeflenen kitle, AÇEV hedef kitle kriterlerinde de belirtilen:

-Eğitim Düzeyi: Anneler ve babaların eşleri için ortaokul ve altı, babalar ve annelerin eşleri için lise ve altı;

-Aylık Ortalama Hane geliri: Anneler için aylık 2500 TL ve altı; babalar için 4000 TL ve altı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca uygulamanın içeriklerine rahatlıkla uyum sağlayabilmeleri için katılımcıların görüntülü görüşme yapabilecek bir elektronik cihazlarının olması ve okuryazar olmaları şartı aranmıştır.

1.3.1. Evdeki Oyun Kutum İçerikleri

Kutu içerikleri 3-6 yaş ve 7-11 yaş grupları için ayrı ayrı oluşturulmuştur. 7-11 yaş kutusu ve uygulamaları sadece Baba Buluşmaları için geçerli olmuştur. Kutu içeriklerinin ayrıntılı listesi [Ek 1](#)'dedir.

Katılımcıların her hafta sadece ilgili içeriklerle etkinlikleri yürütmesi hedeflendiği için hanelere gönderilecek “Evdeki Oyun Kutum”, her haftaya özel içeriklerin olduğu sekiz ayrı paketi içerecek şekilde tasarlanmıştır. Oyun kutusunda yer alan, gelişimi destekleyecek oyun malzemeleri, kitaplar ve ebeveyn etkileşim malzemesinin kullanım amacı, kullanım yönergesi ve desteklediği gelişim alanlarını belirten bilgi kartları da eklenmiştir.

“Evdeki Oyun Kutum” içinde yer alan malzemeler şöyledir:

Haftalık Bilgilendirme Metinleri: Bu metinler, sekiz hafta boyunca ebeveynlik becerilerini desteklemeyi amaçlayan farklı konulardan oluşmaktadır. Görüntülü paylaşım buluşmalarının etkin yürütülmesi için katılımcıların buluşma

öncesinde o haftanın bilgilendirme metnini okumaları beklenmektedir. Çevrim içi görüntülü buluşmalarda bu metinlerin üzerinden konuyla ilgili paylaşımlar yapılmaktadır.

Haftalık Çocuk Etkinlikleri: Her hafta iki etkinlik olacak şekilde çocukların farklı gelişim alanlarını destekleyen ve ebeveynleriyle keyifli vakit geçirmelerini hedefleyen toplam 16 adet çocuk etkinliği bulunmaktadır. WhatsApp gruplarında ve çevrim içi görüntülü buluşmalarda bu etkinliklerin etkin bir şekilde uygulanması için eğitimciler gerekli hatırlatmaları ve yönlendirmeleri yapar.

Çocukların Gelişimini Destekleyecek Malzemeler: Çocukların farklı gelişim alanlarını desteklemeye yönelik oyun hamuru, tangram gibi çeşitli malzemeler ve bu malzemelerin nasıl kullanılacağı konusunda anne/babalara yol gösterici yönergeler bulunur.

Çocuklar için Kırtasiye Seti: Kalem, boya, resim defteri gibi çocukların öğrenme ve gelişim sürecinde faydalanabilecekleri temel kırtasiye malzemeleri bulunur. (Sadece 3-6 yaş grubu için.)

Çocuklar için Hikâye Kitapları: Çocukların okuma alışkanlığı kazanmasını sağlamak ve dil ve zihinsel gelişimini desteklemek

amacıyla seçilmiş hikâye kitapları ve her hikâye kitabı sonrası ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte yapabilecekleri etkinlik yönergeleri bulunur. Ayrıca ebeveynlere kitap okumanın önemini aktarıldığı bir broşür de gönderilir.

Anne ve Babalar için Etkileşim

Malzemesi: Anne ve babanın birlikte zaman geçirmesi ve iletişim kurmasını sağlayan bir oyun malzemesi bulunur.

Broşürler: AÇEV'in küresel salgın döneminde hazırladığı "COVID-19 Salgını Döneminde Evde İyi Olma Halini Koruma Rehberi"nin broşürü bulunur. Anne Buluşmaları özelinde Koç Sistem ile yürütülen Aile Saati Projesi kapsamında "Güvenli İnternet ve Ekran Kullanımı" ve "Aile Saati Güvenli İnternet Broşürü" de gönderilir.

1.3.2. Eğitimciler ve Saha Danışmanlarına Yeni Uygulama Tanıtımları

Uygulamanın eğitimciler tarafından nasıl uygulanacağına dair kapsamlı bir eğitimci kılavuzu hazırlanmıştır. Eğitimciler de katılımcılara gönderilen "Evdeki Oyun Kutum" paketi gönderilmiş, içine eğitimci kılavuzu ve bir AÇEV hediyesi eklenmiştir. Böylece, eğitimcilerin ve saha danışmanlarının içeriği önceden

görmeleri ve üzerine çalışabilmeleri sağlanmıştır.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nı uygulayacak olan eğitimcilerle ve saha danışmanlarıyla uygulamaların ayrıntılı aktarıldığı, örnek görüntülü paylaşım buluşmalarının yapıldığı toplantılar gerçekleştirilmiştir. Saha danışmanlarına uygulamalar için oluşturulan gözlem formu tanıtılmış, örnek buluşma uygulaması üzerinden geri bildirim çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamada, eğitimcinin akışa sadık kalarak aktarımda bulunması, katılımcıları paylaşımında bulunmaya teşvik etmesi, katılımcıların haftalık malzemeleri doğru kullanması için teşvik etmesi gibi başlıklarda deneyim kazanmaları hedeflenmiştir.

1.3.3. Kurumlarla İş Birliği

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamasını hayata geçirebilmek için kurumlara bu uygulamanın anlatıldığı ve ulaşılabilecek hedef kitle kriterlerinin aktarıldığı toplantılar gerçekleştirilmiştir. İş birliklerinde, hedef kitleye uygun profilde potansiyel katılımcıların demografik bilgilerine sahip olan ve yönlendirme yapabilecek kurumlar tercih edilmiştir. Aşağıdaki kurumlar, bu konuda iş birliği yapılabilecek kurumlar olarak değerlendirilmiştir.

- Belediyeler
 - Sosyal hizmetler birimleri, yardım dağıtma mekanizmaları/birimleri
 - Belediye kreşleri
 - Belediye çalışanları (temizlik işçileri gibi)
- Sivil Toplum Kuruluşları
 - Köy dernekleri
 - Yerel STK'lar
 - Ulusal STK'lar (TİDER gibi)
- Kaymakamlıklar
 - Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları

- Okullar (özellikle ihtiyaç sahibi veliler)

Kurumlara duyuru yapabilmeleri için anne/baba mektubu, kısa mesaj bilgilendirme metinleri ve broşürler hazırlanmıştır. Bu içerikler [Ek 2](#)'de paylaşılmıştır. İş birliği yapılan kurumlar AÇEV'in hedef kitle kriterlerine göre listeler oluşturmuşlardır. Kurumlardan gelen listelerdeki aday katılımcılar, saha sorumluları ve eğitimciler tarafından aranarak hedef kitle kriterlerini karşılıyorsa tanıtım buluşmasına davet edilmişlerdir. Bazı gruplar ise tanıtım buluşmasına gerek duyulmadan, sadece telefonla görüşme yoluyla oluşturulmuştur.

1.3.4. Uygulama Akışı

Şartları uygun olan ve katılmak istediğini belirten aday katılımcılarla, en fazla 14 kişiden oluşacak şekilde WhatsApp grupları oluşturulmuştur. Katılımcıların ve eğitimcinin uygun gün ve saatlerine göre çevrim içi buluşmalar planlanmıştır.

Tanıtım Buluşması sonrasında kesin katılmaya karar vermiş katılımcıların bilgilerinin (demografik bilgileri, internet yüklemesinin yapılması için telefon numarası, hanelere gönderilecek kutu için adres bilgisi gibi) alındığı Başvuru Formu'nun katılımcılar tarafından Google Form üzerinden doldurulması sağlanmıştır.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın ilk iki buluşması tanışma ve uygulamaya uyum sağlanması için ayrılmıştır. İlk buluşmada uygulamanın amaçları ve karşılıklı beklentiler üzerine konuşulması hedeflenirken, ikinci buluşmada gelecek haftaki konulara zemin olan annenin/babanın çocukla ilişkisinin öneminden bahsedilmesi hedeflenmiştir. İlk iki buluşmanın ardından katılımcı listelerinin kesinleşmesiyle birlikte hanelere "Evdeki Oyun Kutum" paketinin

gönderimi yapılmıştır. Hanelere “Evdeki Oyun Kutum” paketi ulaştırıldıktan sonra paket içerikleri üzerinden gerçekleştirilen sekiz çevrim içi görüntülü buluşmayla uygulamaya devam edilmiştir. Uygulama sürecinin katılımcılarda oluşturduğu değişimlerin konuşulduğu ve veda edildiği bir Kapanış Buluşması da eklenmiştir. Bu buluşma eğitimci ve katılımcıların kararına bırakıldığı için zorunlu değildir. Böylelikle iki adet başlangıçta, sekiz adet de paket üzerinden gerçekleşen toplam on çevrim içi görüntülü buluşmayla gruplar tamamlanmıştır.

[Ek 3](#)'te Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulama konu başlıklarını görebilirsiniz.

Bu buluşmaların yanı sıra eğitimcilerden hafta boyunca WhatsApp gruplarında katılımcılara o haftanın malzemelerinin kullanımı, haftalık çocuk etkinliklerinin yapılması, bilgilendirme metinlerinin buluşma öncesi okunup soruların üzerine düşünülmesi gibi, bir hafta içinde katılımcıdan beklentileri hatırlatmaları sağlanmıştır.

1.3.5. Grupların Takibi ve Gözlem Süreçleri

Anne Buluşmaları'nda katılımcıların devamsızlık durumları eğitimciler ve saha sorumluları tarafından haftalık olarak takip edilmiştir. Bu takip Baba Buluşmaları'nda dönem sonunda alınan izleme formuyla başlamış, bahar döneminde ise haftalık olarak takip edilmeye devam edilmiştir. Uygulamaya devamlılığı teşvik etmek amacıyla katılımcılar eğitimciler tarafından bire bir aranmıştır. Katılamayan katılımcılara yönelik olarak, destekleyici nitelikte ya telafi buluşmaları yapılmış ya da katılımcılar bireysel olarak aranarak bilgilendirilmiştir.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları

gözlem süreçlerinde daha çok haftalık görüntülü görüşmelerin akışına odaklanan gözlem formları hazırlanmıştır. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nda gruplara eğitimci bazında en az iki gözlem yapılması kararlaştırılmıştır. Çoğunlukla bu gözlemlerin ilki grubun ilk üç buluşmasından birinde, diğeri ise dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci veya sekizinci buluşmada yapılmıştır. Eğitimcilerin desteklenme ihtiyaçlarına göre üçüncü gözlemin gerçekleştirildiği gruplar da olmuştur.

Gözlem ziyaretlerinde saha danışmanları, eğitimci ile buluşma öncesinde mümkünse görüntülü olarak çevrim içi bir platformda bir araya gelerek eğitimcinin ihtiyaçları doğrultusunda kontrat yapmıştır. Gözlem sonrasında da saha danışmanları geri bildirim mümkün olduğunca çevrim içi bir platformda vermiştir. Yeni bir uygulama olması ve gelecek dönem için geliştirilebilir noktaların saptanması için merkez ekip ve danışmanlar da gruplara gözlem ziyaretleri gerçekleştirmişlerdir.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarının sahada ilk defa uygulanıyor olması ve çevrim içi bir uygulama olması sebebiyle, eğitimcilerin uygulama boyunca desteklenmesi ve birbirlerinin deneyimlerinden öğrenmeleri amacıyla, uygulama döneminde deneyim paylaşım toplantıları gerçekleştirilmiştir.

2. Yöntem

2.1. Değerlendirmenin Amacı

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamaları, küresel salgının getirdiği koşullar altında hızlıca geliştirilmiş ve yüz yüze ulaşılamayan hedef kitleye çocuklarının gelişimini desteklemek amacıyla 2020 güz döneminde ilk kez uygulanmıştır. Uygulamaların ilk kez yapılıyor olması, izleme çalışması gerekliliğini beraberinde getirmiştir. Çalışmanın temel amaçları ve ilgili alt amaçları aşağıda belirtildiği gibidir:

Amaç 1. Katılımcılarının demografik özelliklerini öncelikli hedef kitle kriterleri açısından incelemek.

- Hipotez 1. Öncelikli hedef kitle kriterlerini karşılayan katılımcı sayısı artacaktır.

Amaç 2. Katılımcıların uygulamaya katılım devamlılığını incelemek.

- Hipotez 1. Katılımcıların ortalama katılımı yedi oturumun üstünde olacaktır.

Amaç 3. Gözlem formlarındaki puan dağılımlarını incelemek ve gözlemcilerin yorumlarını değerlendirmek.

- Hipotez 1. Gözlem puanlarında %70'in altında puan alan gözlemler %15'in altında olacaktır.

Amaç 4. Eğitimcilerin süreç değerlendirmelerini anlamak.

Amaç 5. Katılımcıların program sonucu bildirdikleri davranış değişikliklerini incelemek.

- Hipotez 1. Uygulama başından sonuna katılımcıların bildirdikleri olumlu ebeveynlik davranışlarının sıklığı artacaktır.
- Hipotez 2. Uygulama başından sonuna babaların bildirdikleri ev işlerine katılım düzeyi artacaktır.
- Hipotez 3. Uygulama başından

sonuna babaların bildirdikleri toplumsal cinsiyet tutumları daha eşitlikçi olacaktır.

Amaç 6. Katılımcıların gönderilen malzemeleri ne sıklıkla kullandıklarını incelemek.

- Hipotez 1. Uygulama başından sonuna katılımcılar malzemeleri çocuklarıyla daha sık kullandığını bildirecektir.

Amaç 7. Katılımcıların uygulamalardan hangi açılardan ve ne düzeyde faydalandıklarını düşündüklerini anlamak.

2.2. Veri Toplama Araç ve Yöntemleri

Değerlendirme çalışmasının amaçları ve bu amaçlara yönelik oluşturulan hipotezler yedi farklı araçla elde edilen bilgiler üzerinden incelenmiştir. Süreç değerlendirme amacıyla, başvuru ve katılımcı bilgi formu (nicel), gözlem formu (nicel ve nitel), eğitimcilerle deneyim paylaşım toplantıları (nitel) ve merkez ekibin yaptığı çalışmalar üzerinden veri toplanmıştır. Sonuç değerlendirme amacıyla, katılımcılarla telefon üzerinden ön ve son test anketleri (nicel), uygulama sonunda katılımcı ve eğitimcilerle çevrim içi anketler (nicel ve nitel) gerçekleştirilmiştir. Nicel uygulamalarda, acil uzaktan uygulama düzenleme kapsamında yapılan zaman planları içinde güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yürütme imkânı olmamıştır.

2.2.1. Başvuru ve Katılımcı Bilgi Formu

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları için katılımcıların buluşma başvurularını almak ve demografik bilgilerini toplamak amacıyla oluşturulmuş bir çevrim içi formdur. Form ile katılımcıların adı soyadı, katıldığı uygulama türü, grubunun kodu, eğitimcisinin ismi, hangi yaş grubu çocuğu için buluşmaya katıldığı, adres

bilgileri, doğum yılı, telefon numarası, kendisinin ve eşinin eğitim durumu, çalışma durumu, haneye giren aylık geliri, kaç çocuğu olduğu, çocuklarının doğum tarihi ve cinsiyet bilgileri toplanmıştır (bkz: Ek 4).

Toplanan eğitim durumları ve hane geliri bilgileri sayesinde katılımcıların öncelikle hedef kitle kriterlerine göre durumu incelenmiştir.

Toplanan tüm formlar Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları için oluşturulan ayrı veri tabanlarında tutulmuştur. Bu veri tabanlarına AÇEV Eğitim Birimleri, Dijital Projeler Birimi ve Araştırma ve İzleme Değerlendirme Birimleri erişmiştir. Eğitim Birimi Asistanları veri tabanında yer alan bilgilerden katılımcıların adreslerine malzeme gönderimini sağlamıştır. Aynı zamanda katılımcıların programa devam durumu Birim Asistanları tarafından güncellendiği için internet yüklemesi yapılacak katılımcı bilgileri ve mevcut internet yüklemelerinin durumuna güncel olarak ulaşılması sağlanmıştır. Bu veri tabanları, uygulama ekiplerinin öncelikli hedef kitle kriterlerine göre dağılım, çocuk sayısı ve yaş dağılımı, katılımcıların devam durumu, grupların durumu, gözlem formlarının sonuçları gibi bilgileri toplu olarak görmelerini sağlayacak veri işleme süreçleriyle hazırlanmış, sonuçlar görsel ve tablolarla anlık olarak sunulmuştur.

2.2.2. Gözlem Formu

Saha danışmanları, sorumluları ya da merkez ekibin buluşmalar sırasında eğitimcinin uygulamalarını standart bir şekilde değerlendirilebilmesi, varsa gelişim alanlarının ve ilgili eylem planlarının belirlenmesi ve uygulamaların izlenmesi amacıyla bir gözlem formu oluşturulmuştur (bkz: Ek 5). Gözlem formlarındaki genel bilgiler dışında, birinci oturum, ikinci oturum ve üçüncü oturum ve sonrası için gidilen

buluşmanın oturum sayısına göre farklı sorular sorulmuştur. Bunun sebebi, oturumlardaki akışların birbirinden yer yer farklılaşmasıdır.

Gözlem formu, gözlemciler tarafından çevrim içi bir forma girilmiştir. Sorulara verilen yanıtlar üzerinden her bir gözlem için 0 ile 100 arasında bir gözlem puanı hesaplanmıştır. Gözlem formlarındaki sorular, oturumun akışına paralel olarak hazırlanmıştır. Her formun sonunda katılımcılarla ilişki ve zaman yönetimi açısından bütün oturumun değerlendirildiği sorular sorulmuştur. Sorular evet – hayır şeklinde yanıtlanmak üzere kurgulanmıştır. Planlama gereği bazı oturumlarda içerilmeyen sorular için gözlemlenemedi seçeneği eklenmiştir. Her bölümün ardından gözlemcilerin notlarını ve yorumlarını yazabilecekleri alanlar eklenmiştir. Gözlem puanları uygulama boyunca eğitim birimleri tarafından izlenmiş ve planlamalarda kullanılmıştır. Bu raporda güz dönemi nicel verileri kullanılmış, nitel açıdan bahar döneminde edinilen gözlemlere de önerileri destekleyebilmek açısından raporda yer verilmiştir.

2.2.3. Eğitimcilerle Deneyim Paylaşım Toplantıları

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nı uygulayan eğitimcilerin uygulama boyunca desteklenmeleri; hem zorlandıkları noktaları hem de bu zorluklarla baş etme yollarını paylaşarak birbirlerinin deneyimlerinden öğrenmeleri ve henüz uygulamamış olan eğitimcilerin sürece dair bilgi edinmeleri amaçlarıyla gerçekleştirilen deneyim paylaşım toplantılarında eğitimcilerden ve saha danışmanlarından gelen öneriler not edilmiştir. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarını gerçekleştiren eğitimcilerin, deneyim paylaşım toplantılarında uygulama deneyimlerine dair geliştirmeleri

gerekenler hakkında toplu geri bildirim alması da sağlanmıştır. Uygulamalarda iyi giden yönler ile geliştirilmesi gereken yönler hakkında değerlendirmelerin yapıldığı toplantı çıktılarına raporda yer verilmiştir. Önerileri geliştirebilmek için nitel açıdan bahar döneminde yapılan toplantılar da ek bir veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir.

2.2.4. Katılımcılara Telefonla Ön ve Son Test Anket Uygulaması

Uygulamalara katılan ebeveynlerden hedef kitle kriterlerine göre belirlenen kotalı bir örneklemede Evdeki Oyun Kutum paketi gönderimi yapılmadan önce ön test, uygulama tamamlandıktan sonra ise son test olarak Bilgisayar Destekli Telefon Görüşmesi (*Computer-Assisted Telephone Interview, CATI*) gerçekleştirilmiştir. Böylece hedef kitle nezdinde program öncesi ve sonrası bilgi düzeyi ve davranış değişiklikleri arasındaki farklar tespit edilerek uygulamanın amaçlarına ne düzeyde ulaşıldığı ebeveyn beyanına dayalı şekilde anlaşılmasına çalışılmıştır. Görüşmeler 20 dakika olarak planlanmıştır. Ön testte görüşme süresi ortalaması 21, ortancası 20 dakika olmuştur.

Anket, katılımcıların bilgilendirilmesi ve izin alınmasıyla başlamıştır. Anket kapsamında katılımcı ve ailesiyle ilgili (a) demografik bilgiler, (b) evde çocuğu destekleyici ortam, (c) evde bulunan ya da bulunmayan malzemeler ve kullanım sıklıkları, (d) ebeveynlik davranışları, (e) toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlar, (f) ev işlerine katılım ve (g) uygulama sonunda uygulamaları değerlendirmeleri ile ilgili sorular sorulmuştur (bkz: Ek 6). Toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlar ve ev işlerine katılım açısından istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç bulunmadığından ilgili veriler bu rapor kapsamı dışındadır.

Ön ve son testte eşlenik örnekleme

oluşturmak için aynı katılımcılar ile görüşülmüştür. Ön testler toplam 363 katılımcı ile tamamlanmıştır. Bu katılımcıların, 160'ı anneler, 203'ü babalardan oluşmaktadır. Son testler toplam 238 kişi ile tamamlanmıştır. 238 katılımcının 118'i anneler, 120'si babalardan oluşmaktadır.

Annelerle yapılan ön test sürecindeki anketlerin %91'i, son test sürecindeki anketlerin %92'si İstanbul ve İzmir illerindeki katılımcılarla gerçekleştirirken, babalarla yapılan ön test sürecindeki anketlerin %62'si, son test sürecindeki anketlerin %60'ı İstanbul, Eskişehir ve Ankara illerindeki katılımcılarla gerçekleştirilmiştir.

Baba Buluşmaları'nın ön test sürecine katılan babaların %68'i 3-6 yaş, %32'si 7-11 yaş grubu çocukların ebeveynleri ile gerçekleştirilmiştir. Son test sürecinde ise Baba Buluşmaları'nın %67'i 3-6 yaş %33'ü 7-11 yaş grubu çocukların ebeveynleri ile gerçekleştirilmiştir.

Anne Buluşmalarına katılan annelerin %64'ü ortaokul ve altı, Baba Buluşmaları'na katılan babaların %59'u lise ve altı eğitim düzeyindedir. Anne Buluşmalarına katılan annelerin %92'si, Baba Buluşmalarına katılan babaların %58'i 4000 TL'nin altında aylık ortalama gelir düzeyindedir. Bu durum, telefonla anket uygulanan katılımcıların kotalı örnekleme uygun olarak öncelikli hedef kitle kriterleri açısından uygulama katılımcılarını temsil ettiği görülmektedir.

Telefonla ön ve son test kapsamında katılımcıların uygulamaların olumlu yönde değiştirmeyi hedeflediği ebeveynlik davranışlarını ne sıklıkla yaptıklarını bildirmeleri istenmiştir. Ebeveynlik davranışları; biri ters madde olmak üzere Evdeki Oyun Kutum katılımcılara ulaştıktan sonraki sekiz buluşmada kapsanan toplam 27 ifadenin değerlendirilmesinden oluşmuştur.

2.2.5. Uygulama Sonu Çevrim İçi Katılımcı Değerlendirmesi

Dönem sonunda katılımcıların programdan hangi alanlarda faydalandıklarını anlamak, malzemeleri ne kadar destekleyici buldukları, memnuniyet düzeyleri ve görüşlerini öğrenmek amacıyla çevrim içi bir anket paylaşılmıştır (bkz. [Ek 7](#)).

Katılımcılarla yapılan çevrim içi ankete, en az bir değerlendirme yanıtı veren 253 anne ve 303 baba katılımcı olarak paylaşımda bulunmuştur. Bu katılımcıların yaklaşık %80'i yedi ya da daha çok oturuma katılmıştır. Yanıt veren annelerin genellikle iki ya da üç çocukları varken, babaların bir ya da iki çocukları vardır. Baba katılımcıların %71'i 3-6 yaş gruplarına katılmıştır. Bu açılardan anketi yanıtlayan katılımcıların, çocuk sayısı açısından program katılımcılarına benzediği gözükmemektedir.

2.2.6. Uygulama Sonu Çevrim İçi Eğitimci Değerlendirmesi

Dönem sonunda, katılımcılarla olduğu gibi, eğitimcilerle de uygulamaları değerlendirmeleri için çevrim içi bir form paylaşılmıştır (bkz. [Ek 8](#)).

Bu formda, eğitimcilerin programı ne kadar etkili bulduğu, hangi alanlardaki etkileşimleri güçlü buldukları, malzemeler, haftalık bilgi notları, teknolojik araçları kullanma deneyim becerisi, gözlem süreci ve deneyim paylaşım toplantıları ile ilgili değerlendirme ve önerilerini almak amaçlanmıştır.

Soru formuna 43 Anne Buluşması, 29 Baba Buluşması eğitimcisinden yanıt gelmiştir. İki uygulamada da eğitimciler ağırlıklı olarak İstanbul ve İzmir'dendir. Birden fazla grup tamamlayan eğitimci oranı Anne Buluşmaları'nda %14, Baba Buluşmaları'nda %19'dur.

Uygulamada olduğu gibi genellikle bir grup tamamlayan eğitimcilerden yanıt toplanmıştır.

Küresel salgın dönemi öncesinde eğitimcilerin çoğunun grup açma deneyimi olmuştur. Bu oran Anne Buluşmaları'nda %70, Baba Buluşmaları'nda %78'dir. Küresel salgın öncesi dönemde grup açan eğitimciler Anne Buluşmaları'nda ortalama üç grup tamamlamışken, Baba Buluşmaları'nda 11 grup tamamlamıştır.

2.2.7. Merkez Ekibin Değerlendirmeleri

Uygulamaların hazırlanması ve sahada uygulanması sürecinin tamamında yer alan AÇEV birim uzmanlarının uygulamaya ilişkin değerlendirmeleri de nitel olarak rapora yansımıştır. Uzmanlar bu deneyimleri aşağıda sıralanan etkileşim ortamlarından elde etmişlerdir.

- Uygulamalar kapsamında gerçekleştirdikleri süpervizyon ziyaretleri
- Katılımcıların uygulamayla ilgili görüşlerini paylaştıkları Kapanış Buluşması ziyaretleri
- Eğitimcilerin haberleşmesi için kurulan WhatsApp grupları
- Eğitimcilerle gerçekleştirilen planlı telefon görüşmeleri
- Bazı buluşmalara AÇEV danışmanları da gözlem ziyaretinde bulunmuştur.

Bu deneyimler çoğunlukla AÇEV danışmanları ile birlikte değerlendirilmiş, sonrasında hem devam eden uygulama ile ilgili önlemler alınmış hem de uygulamanın geliştirilmesi için kullanılmıştır. Bahar dönemine ilişkin gözlemlere de önerilerde bulunabilmek için raporda yer verilmiştir.

3. Sonuçlar

Bu bölümde, belirlenen yöntem doğrultusunda 2020 Kasım - 2021 Nisan ayları arasında gerçekleşen uygulamalar için 2020 Kasım ve 2021 Mayıs ayları arasında toplanan verilerin sonuçları sunulmaktadır. Bu bölümde referans verilen şekilleri [Ek 9](#)'da, tabloları [Ek 10](#)'da bulabilirsiniz.

3.1. Uygulama Katılımcılarının Demografik Özellikleri

Anne Buluşmaları'na başvuran 723 annenin 693'ü (%96), Baba Buluşmaları'na başvuran 1273 babanın 997'si (%78) uygulamayı tamamlamıştır. Çok az sayıda katılımcıya başvurmuş ama başlamamış ya da gruptaki katılımcı sayısı azlığından grubu kapandığı için devam edememiştir. Anne Buluşmaları'nda 55, Baba Buluşmaları'nda 99 grup tamamlanmıştır.

Programı tamamlayan **katılımcıların yaş dağılımına** bakıldığında, annelerin babalardan daha genç olduğu görülmektedir. 20-30 yaş arası baba oranı yalnızca %6 iken, annelerde %37 gibi yüksek bir orandadır (bkz. [Şekil 1](#). Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı).

Anne Buluşmaları'nda katılımcıların %91'i İstanbul ve İzmir'dedir, az sayıda Siirt ve Çanakkale'den de katılımcı vardır. Baba Buluşmaları'nı tamamlayan katılımcılar toplam 18 ilde ikamet etmektedir. Katılımcılar sırasıyla en çok İstanbul, Eskişehir, Manisa, Ankara ve İzmir'dir. Bu iller katılımcıların %70'ini oluşturmaktadır.

Anne Buluşmaları'ndan 22 katılımcı (%3) ayrılırken, Baba Buluşmaları'ndan 248 katılımcı (%20) ayrılmıştır. **Uygulamadan ayrılan katılımcıların**, devam eden katılımcılardan eğitim ve gelir açısından tutarlı ve güvenilir bir farkı tespit edilememiştir. Anne Buluşmaları

uygulamalarında, katılımcıların uygulamadan ayrılma sebeplerinin başında sağlık problemleri ve katılımcının sağlık problemi yaşayan yakınlarına bakım sağlaması gelmektedir. Baba Buluşmalarında ise işten ayrılma veya iş değiştirme, vardiya değişimi, düzensiz çalışma saatleri, şehir dışına olan iş seyahatleri (tır şoförlüğü vb.), ev içinde ve yakınlarında COVID-19 vakası tespit edilmesi sonucu değişen iş ve özel yaşam dengesi gibi nedenler öne çıkmaktadır. Ayrıca, kurumlarla iş birliği içerisinde oluşturulan gruplarda kurum tarafından katılımcıya eksik/yanlış bilgilendirme yapılmasının, uygulamaya katılım konusunda ısrarcı davranılmasının ve katılımcının o kurumla olan ilişkisinin zarar göreceği veya eğer bir yardım/destek söz konusuysa bunun kesileceği çekincesiyle gönülsüz olarak, mecbur hissederek katılmasının da sonraki süreçte ayrılmalara neden olduğu gözlenmiştir.

Anne Buluşmaları'nı tamamlayan 693 katılımcının eğitim düzeyine bakıldığında annelerin %34,9'u (242 kişi) 5 yıllık ilkökul eğitimi veya altındadır. %29,8'u (207 kişi) 8 yıllık ortaokul eğitimini tamamlamış veya yarım bırakmıştır. %30,1'u (209 kişi) lise eğitimi tamamlamış veya yarım bırakmış ve %5,1'i (35 kişi) yükseköğrenim mezunudur (bkz. [Tablo 1](#)).

Annelerin eşlerinin eğitim durumuna bakıldığında toplam 693 annenin eşlerinin %31,1'i (216 kişi) 5 yıllık ilkökul eğitimi veya altındadır. %24,2'si (168 kişi) 8 yıllık ortaokul eğitimini tamamlamış veya yarım bırakmıştır. %34,1'i (237 kişi) lise eğitimini tamamlamış veya yarım bırakmış ve %10,4'ü (72 kişi) yükseköğrenim mezunudur (bkz. [Tablo 2](#)).

Annelerin hane gelirlerine bakıldığında, ailelerin %53,3'ünün (369 aile) aylık geliri 0-2500 TL arasındadır. %38,3'ünün (265 aile) aylık geliri 2500-4000 TL arasındayken

%9,4'ünün (60 aile) geliri 4000 TL üzerindedir (bkz. [Tablo 3](#)).

Baba Buluşmaları'nı tamamlayan 997 babanın eğitim düzeyine bakıldığında babaların %9,9'u (99 kişi) 5 yıllık ilkökul eğitimi veya altındadır. %10,1'i (101 kişi) 8 yıllık ortaokul eğitimini tamamlamış veya yarım bırakmıştır. %36,8'i (367 kişi) lise eğitimi tamamlamış veya yarım bırakmış ve %43,1'i (430 kişi) yükseköğrenim mezunudur (bkz. [Tablo 4](#)).

Babaların eşlerinin eğitim durumuna bakıldığında babaların eşlerinin %17,8'i (178 kişi) 5 yıllık ilkökul eğitimi veya altındadır. %12,22'si (122 kişi) 8 yıllık ortaokul eğitimini tamamlamış veya yarım bırakmıştır. %28,9'u (285 kişi) lise eğitimini tamamlamış veya yarım bırakmış ve %41'i (409 kişi) yükseköğrenim mezunudur (bkz. [Tablo 5](#)).

Babaların hane gelirlerine bakıldığında, ailelerin %22,9'unun (229 aile) aylık geliri 0-2500 TL arasındadır. %38'i (380 aile) aylık geliri 2500-4000 TL arasındayken %44,4'ünün (444 aile) geliri 4000 TL üzerindedir (bkz. [Tablo 6](#)).

Anne Buluşmaları'nda eğitim düzeyleri

açısından bakıldığında annelerin genellikle ilkökul ve ortaokul düzeyinde olduğu görülmektedir. 2020 Bahar döneminde annelerin %19'u en çok ortaokul mezunu olup öncelikli hedef kitle içinde yer almaktaydı. Bu dönem bu oran %65'e çıkmıştır. **Eşlerin eğitim durumlarına** bakıldığında da annelerin eşlerinin büyük çoğunluğunun eğitim düzeyi, ilkökul, ortaokul ya da lise düzeyindedir. 2020 Bahar döneminde eşlerin %58'i en çok lise mezunuydu. Bu dönem bu oran %70'e çıkmıştır. **Gelir düzeyi** açısından annelerin %56'sının, annelerin 2020 Bahar döneminde %22'sinin aylık ortalama geliri 3000 TL altındaydı. Bu dönem, %56'sının aylık ortalama gelirinin 2500 TL altındadır.

Baba Buluşmaları katılımcılarında

genellikle ortaokul ve lise düzeylerinde **eğitim** aldıkları görülmektedir. 2020 Bahar döneminde babaların %50'si en çok lise mezunu olup öncelikli hedef kitle içinde yer almaktaydı. Bu dönem bu oran %70'e çıkmıştır. Babaların **eşleri** ise genellikle lise ya da yüksekokul düzeyindedir. 2020 Bahar döneminde babaların eşlerinde en çok ortaokul mezunu olanlar %11'di. Bu dönem bu oran %30'a çıkmıştır. Gelir düzeyi açısından %61'inin aylık ortalama **gelirinin** 4000 TL altında olduğu görülmektedir. 2020 Bahar döneminde bu oran yalnızca %32 idi.

Değerlendirmenin öncelikli hedef kitle dâhilindeki kişilere ulaşmak ile ilgili birinci amacı göz önüne alındığında, veriler genel olarak değerlendirildiğinde ise uygulamaların öncelikli hedef kitleye erişiminin yüksek olduğu ve bir önceki döneme kıyasla katılımcı erişimi açısından arttığı söylenebilir.

3.2. Süreç Değerlendirmesi

3.2.1. Katılımcıların Devamlılığının İzlenmesi

Uygulamalar sırasında haftalık olarak toplanan yoklamalardan yola çıkılarak, uygulamayı tamamlayan katılımcılar açısından devam edilen oturum sayısı incelenmiştir. **10 oturum içerisinde ortalama devam edilen oturum sayısı annelerde 8,4, babalarda ise 8,7'dir. Bu durum, değerlendirmenin ikinci amacı göz önüne alındığında katılımcıların oturumlara yüksek bir oranda katılım gösterdiğini ortaya koymaktadır.** Buluşmalara devamsızlık yapan katılımcıları dâhil etmek için eğitimciler çeşitli yöntemler kullanmışlardır. Telefonla aranarak oturumlara davet edilmiş, o hafta konuşulanlarla ilgili bilgilendirme yapılmış, oturumların üstünden geçerek telafi buluşmaları gerçekleştirilmiş, WhatsApp üzerinden yazışmalarda etkin olması ve çocuğuyla gerçekleştirdiği etkinlikleri paylaşması için teşvik edilmişlerdir. Baba Buluşmaları'ndaki yoklama oturum başına devam oranı program başında %94 iken Anne Buluşmaları'nda %86'dır. Bu farkın nedeni olarak, başvuru formlarının Anne Buluşmaları'nda formları katılımcılarla bireysel görüşmeler yapıp katılımcılar netleşince doldurulmuş olmasıdır. İki program için de yoklama yüzdeleri dördüncü ve beşinci haftadan sonra birbirine benzer şekilde devam etmiştir (bkz. [Şekil 2](#). Oturuma Göre Katılım Yüzdesi, dikey eksen farkların gözükmesi için yüzde %70 katılımdan başlatılmıştır). On oturumun ortalamasına bakıldığında ise devamlılığın Anne Buluşmaları'nda %82, Baba Buluşmaları'nda %87'dir.

3.2.2. Gözlemlerin Değerlendirilmesi

Buluşmaların değerlendirilmesi için gözlem sisteminden de faydalanılmıştır. Gözlemler, gözlem geri bildirim

eğitimi almış Saha Danışmanları, Saha Sorumluları ve birim uzmanları tarafından gerçekleştirilmiştir.

Uygulamalar boyunca Anne Buluşmaları'nda 94, Baba Buluşmaları'nda 172 olmak üzere toplam 266 gözlem yapılmıştır. Baba Buluşmaları'ndaki gözlemlerin %57'si 3-6 yaş gruplarına yönelik yapılmıştır. Gözlemler en çok birinci, ikinci ve sekizinci oturumda gerçekleşmiştir. Dokuz ve onuncu oturumda ise sonuçları nicel olarak değerlendirilebilecek sayıda gözlem bulunmamaktadır (bkz. [Şekil 3](#). Uygulama Türüne ve Oturuma Göre Gözlem Sayısı).

Gözlem puanlarının genel olarak yüksek olduğu, 70 puan altı gözlemlerin %7,5'ini oluşturduğu görülmektedir (bkz. [Şekil 4](#). Gözlem Puanlarının Dağılımı). Bu durum değerlendirmenin üçüncü amacı dâhilinde puanlarıyla ilgili hipotezin desteklendiğini göstermektedir.

Gözlem puanlarının ortalaması Anne Buluşmaları için %89 ($SS = 13,65$), Baba Buluşmaları için %92 ($SS = 14,54$) olmuştur.

Oturumlara göre gözlem puanlarının ortalamasında program süresince herhangi bir değişiklik gözlenmemiştir. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'ndaki gözlem puanları arasında da anlamlı bir fark yoktur.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları gruplarının gözlemlerinde saha danışmanlarının uygulamada en çok verdikleri olumlu geri bildirimler katılımcılarla iletişim olmuştur. Saha danışmanları eğitimcilerin katılımcılarla iletişimde olumlu bir dil kullandığını, sıcak bir şekilde karşıladığını, katılımcılara isimleriyle hitap ettiğini, sorularını cevapladığını ve uygulama materyallerini kullanma konusunda desteklediğini belirtmişlerdir.

Grup gözlemlerinde en çok aktarılan ve geliştirilmesi için eğitimcilere geri bildirim verilen alan, **zaman yönetimi** olmuştur. Saha danışmanları ve merkez ekibin yaptığı gözlemler sonucu ilk buluşmalarda eğitimcilerin 50 dakikalık çevrim içi görüntülü buluşmanın zaman planına uymakta zorlandıkları görülmüştür. Eğitimcilerin, verilen geri bildirimler ve deneyim paylaşım toplantılarındaki paylaşımlar sayesinde, sonraki gözlemlerde zamanı daha etkili yönettikleri gözlemlenmiştir.

Zaman yönetimiyle bağlantılı olarak gözlemlerde aktarılan bir diğer geri bildirim, **akışa** uyulmaması, etkileşimin düşük olması ve eğitimcilerin buluşma sonunda katılımcılara karar aldırıldığı, gelecek haftanın içeriklerini tanıttığı ve katılımcıların gelecek haftaki buluşmaya hazır gelmesini sağladığı kısım olan eylem planına gerekli zamanın ayrılması olmuştur. Bu durumun en temel nedeninin eğitimcilerin daha fazla ve ayrıntılı bilgi vermek için akıştaki konu anlatım kısmını uzatarak ADP/BADEP uygulamalarındaki alışkanlıklarını devam ettirmek olduğu tespit edilmiştir. Eğitimcilerle bu uygulamaların ADP/BADEP ile karıştırılmaması gerektiği, Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarında hedeflenen kazanımların çok daha temel kazanımlar olduğu ve uygulamaların karşılıklı etkileşim ve paylaşıma dayandığı üzerine görüşülmüştür. Eğitimciler hem deneyim paylaşımı toplantılarında hem de geri bildirimlerle, uygulamaların akışa uygun, etkileşimli ve eylem planını kapsayıcı şekilde yürütmeleri konusunda desteklenmiştir. Eğitimcilerin zaman yönetimi konusunda kendilerini geliştirmeleriyle birlikte akışa uygun hareket ettikleri ve eylem planlarına da daha fazla zaman ayırmaya başladıkları gözlemlenmiştir.

3.2.3. Eğitimcilerin Süreç Değerlendirmeleri

Dördüncü amaç kapsamında, eğitimcilerin süreç değerlendirmeleri için iki kaynaktan veri toplanmıştır. Bunlardan birincisi, eğitimcilere dönem sonunda uygulanan çevrim içi anketten gelen nicel ve nitel verilerdir. İkincisi, eğitimcilerle yapılan deneyim paylaşım toplantılarıdır. Çevrim içi anketteki nitel verilerden oluşturulan içerik analizi [Ek 10](#)'daki [Tablo 9](#), [10](#), [11](#), [12](#) ve [13](#)'te sunulmaktadır.

3.2.3.1. Eğitimcilerin Paketleri Değerlendirmeleri

Deneyim paylaşımı toplantılarından alınan bilgilere göre eğitimciler, paketin tamamının katılımcıların uygulamaya etkin olarak katılmasında önemli yeri olduğunu iletmişlerdir. Başta gelişim malzemeleri ve kitapların paketin içinde hazır olarak yer alması, anne ve babanın çocukla ivedilikle etkileşime geçmesinde etkili bulunmaktadır. Bu deneyimin getirdiği duygusal kazanç ile paket içinde yer alan etkinlik ve metinlerin okunmasının arttığı ve uygulamaya olan devamı artırdığı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra haftalık olarak açılan paketin hem çocuğu hem de ebeveyni uygulama oturumlarına devam etmeye teşvik ettiği görülmektedir.

Paket içinde yer alan haftalık bilgi notlarının kullanımıyla ilgili eğitimcilerin çevrim içi değerlendirmelerine göre ise katılımcıların buluşma öncesinde **haftalık bilgi notlarını ne sıklıkla okuduklarını** (1- Hiç okumadılar, 5- Her zaman okudular) bildirdiklerine bakıldığında Anne Buluşmaları katılımcılarının (Ort. = 3,6) bilgi notlarını Baba Buluşmaları katılımcılarına göre (Ort. = 3,1) daha sık olarak okuduğu bildirilmiştir ($t(61) = 2,22$, $p = 0,03$). Eğitimcilerin büyük çoğunluğu, bilgi notlarını okumayı her zaman (%84)

ya da genellikle (%13) katılımcılara buluşmalar öncesinde hatırlattığını bildirmişlerdir.

Katılımcılara yönelik **haftalık bilgi notlarının içeriği** (dili, uzunluğu, anlatım düzeni vb.) katılımcıların kolayca anlaması için genellikle oldukça uygun (%71) ve tamamen uygun (%13) olarak değerlendirilmiştir. **Görsel tasarım** açısından ise eğitimcilerin değerlendirmeleri benzerdir. Eğitimcilerin %73'ü oldukça uygun, %17'si tamamen uygun olarak değerlendirmiştir. **Uzunluk** açısından ise eğitimciler (%71) genelde bilgi notlarının uzunluğunu uygun olarak değerlendirirken, %18'i daha kısa, %11'i ise daha uzun olabileceğini belirtmiştir.

Deneyim paylaşımı toplantılarında, bilgi notlarının katılımcılar tarafından okunarak buluşmaya gelip gelmemesiyle ilgili paylaşımlar gerçekleşmiştir. Bilgi notlarının okunma oranı Anne Buluşmaları'nda daha yüksek iken Baba Buluşmaları'nda daha düşük olarak iletilmiştir. Bunda babaların yoğun ve düzensiz çalışma saatlerinin etkili olduğu belirtilmektedir. Bilgi notlarının daha etkili olması için katılımcı ve eğitimci için farklı formatlar biçiminde hazırlanması gibi seçenekler üzerinde tartışılmaktadır.

Program sonunda eğitimcilere uygulanan çevrim içi ankette, **eğitimci paketinin içeriğini**, uygulamaları gerçekleştirebilmek açısından ihtiyaçlarını ne düzeyde karşıladığı sorulduğunda, yanıtlayan eğitimcilerin çok büyük çoğunluğu oldukça karşıladı (%49) ya da tamamen karşıladı (%44) yanıtlarını vermişlerdir (bkz. [Şekil 5](#). Eğitimci Paketlerin Eğitimcilerin İhtiyaçlarını Karşılama Düzeyi).

3.2.3.2. Eğitimcilerin Uygulama Sürecini Değerlendirmesi

Uzaktan eğitimin önemli bileşenlerinden biri olan **etkileşim**, dört temel başlıkta

ele alınmaktadır: (1) içerik-katılımcı, (2) katılımcı-eğitimci, (3) katılımcı-katılımcı, (4) eğitimci-içerik (Kayri ve Aydemir, 2017). Eğitimcilerden, Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları kapsamında bu etkileşim alanlarından etkin olması hedeflenen ilk üç etkileşimden görece daha yoğun bulduklarını sıralamaları istenmiş ve eğitimci-katılımcı etkileşimi en yoğun, katılımcı-katılımcı etkileşimi ise en az yoğun bulunmuştur (bkz. [Şekil 6](#). Eğitimcilerin Etkileşim Türlerindeki Sıralamalarının Ortalaması, şekilde daha çok tercih edilen daha düşük puanlıdır). Bunun sebebinin çevrim içi ortamlarda katılımcıların birbiriyle etkileşimlerini sağlayacak yöntemlerin buluşma kapsamında kullanılmasıyla ilgili kısıtlardan olduğu söylenebilir. Buluşmalar kullanılan yöntemlerin, eğitimciler ile katılımcılar arasındaki etkileşimin eğitimciler tarafından diğer etkileşim türlerinden daha yoğun algılanmasıyla ilişkili olduğu düşünülebilir.

Hem gözlemlerde hem de deneyim paylaşımı toplantılarında eğitimcilerin içerik aktarma ve katılımcı etkileşimini artırmaları ile ilgili konular gündeme gelmiştir. Bu toplantılarda, içerik-katılımcı etkileşimi boyutunda BADEP ve ADP gibi bilgi verme odaklı bir yöntem yerine katılımcıyı etkin hale getirecek başta soru-cevap yöntemi olmak üzere farklı yöntemlerinden faydalanılması için eğitimciler teşvik edilmişlerdir. Bunun yanı sıra katılımcı-katılımcı etkileşimini artıracak yöntemler, bahar dönemi uygulamalarında eğitimci kılavuzuna eklenmiştir.

Eğitimcilere gönderilen ankette, eğitimcilerin %86'sının **deneyim paylaşım toplantılarının** ihtiyaçlarını karşıladığını belirttikleri görülmüştür. Özellikle yeni başlayan bir uygulama olduğu için merkez ekip tarafından bu toplantıların, kaygılı olan eğitimcilerin kaygılarının

azalmasında etkili olduğu görülmüştür. Grup açmamış eğitimciler ise merak ettikleri soruları sorabilmiş ve bir sonraki dönemde grup açmak için kendilerini daha yeterli gördüklerini belirtmiştir.

Baba Buluşmaları'nda AÇEV tarafından belirlenen hedef kitle kriterlerine uygun katılımcıya ulaşmak için okul, kreş, belediye veya iş yeri gibi farklı kurumlarla iş birliği yapılmaktadır. Bu kurumlarda ise hem hedef kitleye uygun hem de hedef kitle kriterlerinin üstünde kalan kişiler yer almaktadır. Hem birim uzmanları hem de eğitimciler, kurumlarla gerçekleştirdikleri görüşmelerde kriterlere uygun katılımcıları önceliklendirmek istediklerinde kurumun, çalışanları veya hedef kitlesi arasında ayırım yapmak istemediğini görmüşlerdir. Bu da AÇEV açısından hedef kitleye ulaşma oranını etkileyen bir değişkene dönüşmüştür.

Merkez ekip tarafından Baba Buluşmaları için eğitim ve hane geliri düştükçe, erkeklerde düzensiz çalışma saatinin arttığı ve ilgili babalık için destek almayı önceliklendiremeyen bir gruba ulaşmak gerektiği görülmüştür. Bunun yanı sıra hedef kitle kriterinde en dezavantajlı kesim için çalışmayan veya ağır koşullarda çalışan, uygulamaya katılabilecek görüntülü telefon gibi teknolojilere sahip olmayan bir gruba ulaşılması gerektiği de görülmüştür.

Bunlarla beraber, eğitimciler etkileşimin kısıtlı kalması önemli bir uygulama kısıtı olarak belirtmişlerdir.

Eğitimciler tarafından uygulamanın güçlü yönü olarak vurgulanan noktalardan birisi, çevrim içi imkânlar sayesinde daha önce **yüz yüze uygulamalarda ulaşılamayan kişilere ulaşılması** olmuştur. Eğitimciler, vardiyalı ve/veya uzun saatler çalışan, özel bakım ihtiyacı duyan çocuğu/yakını olan, şehir merkezine uzak yerlerde yaşayan kişilerin çevrim içi bir model uygulandığında

katılım gösterebildiklerini aktarmışlardır. Bu sebeple de yüz yüze programların yanı sıra Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarının da devam etmesi gerektiğine yönelik düşüncelerini iletmişlerdir.

3.3. Sonuç Değerlendirmesi

3.3.1. Bildirilen Ebeveynlik Davranışları

Katılımcılara telefonla uygulanan ankette, buluşmalarda kapsanan **çocuğun gelişimini destekleyen ebeveynlik davranışlarını** ne sıklıkla yaptıklarını 27 ifade üzerinden bildirmeleri istenmiştir. Bu ifadelerden biri ters yönde olduğundan veri işlenirken yeniden kodlanmıştır. Tüm sorulardaki sıklıkların ortalaması alınmıştır. Ön ve son testler eşlenik bir örnekleme (tekrarlı ölçümler) uygulandığından sonuçlar 2(ön, son) × 2(anne, baba) karma ANOVA ile değerlendirilmiştir. Analize 118 anne ve 120 babanın yanıtları dâhil edilmiştir.

Ebeveynlik davranışları puanında ön testten (Ort. = 4,10, SS = 0,4559) son teste (Ort. = 4,33, SS = 0,4213) bir artış olduğu görülmüştür ($F(1, 236) = 101,41, p < 0,001, OrtKare_{hata} = 37,55, = 0,3$) (bkz. [Şekil 7](#). Telefonla Anket Katılımcılarında Ön Test ve Son Test Ebeveynlik Puanları). Bu artışın etki büyüklük derecesi 0,14'ten yüksek olduğu için, küçük etki, orta etki ve büyük etki skalasında; büyük etki derecesinde olduğu ortaya çıkmaktadır (Cohen, 1969, aktaran Richardson, 2011).

Analiz sonucu, ön testten son teste gerçekleşen artışta bir etkileşim etkisi olduğu görülmüştür. Artış annelerde ($Ort_{ön} = 4,05, SS_{ön} = 0,4295; Ort_{son} = 4,32, SS_{son} = 0,3752; t(117) = 8,75, p < 0,001$) babalara ($Ort_{ön} = 4,15, SS_{ön} = 0,4777; Ort_{son} = 4,33, SS_{son} = 0,4638; t(119) = 5,57, p < 0,001$) göre daha yüksek olmuştur ($F(1, 236) = 4,1, p = 0,044, OrtKare_{hata} = 37,55, = 0,017$). Ancak bu oldukça düşük etki düzeyinde bir farktır.

Ön test ile son test arasındaki farklar üzerinde eğitim durumu, eşin eğitim durumu, gelir ya da çocuk sayısı belirleyici olarak tespit edilememiştir.

En çok artış görülen beş ifade şöyledir:

- Çocuğuma koyduğum kuralları tutarlı bir şekilde uyguladım (Olumlu Davranış Geliştirme)
- Çocuğuma ev içinde gündelik işlerle ilgili sorumluluk verdim (Çocuğun Sorumluluk Kazanması)
- Çocuğumun el becerisini geliştirecek etkinlikler yapması için fırsat sağladım (makas, kâğıt, kalem, boyalar, oyun hamuru, boncuk vb. malzemeleri sağlayarak vb.) (Bedensel Aktiviteler)
- Çocuğumun davranışlarının bana olan etkisini çocuğuma anlattım (Çocuğu Dinleme- Kendini İfade Etme)
- Çocuğuma kitap okudum (Dil Gelişimi ve Zihinsel Gelişim)

En az artış görülen beş madde şöyledir.

- Çocuğumun evde öğrenmesini sağlayacak bir ortam oluştururum. (Örneğin, iyi aydınlatılmış bir masa, sessiz bir ortam, gerekli malzemelerin bulunması gibi) (Çocuğun Sorumluluk Kazanması)
- Çocuğumun duygu ve düşüncelerini açıklamasına fırsat verdim (Sosyal Duygusal Gelişim)
- Çocuğum sorumluluklarını yerine getirdiğinde takdir ederim (Çocuğun Sorumluluk Kazanması)
- Kişisel temizlik, kendi başına yemek yeme ve giyinme gibi sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini kontrol ederim (Çocuğun Sorumluluk Kazanması)
- Çocuğum bir şey anlatırken işlerimi bırakıp sadece çocuğumu dinlerim (Çocuğu Dinleme - Kendini İfade Etme)

Sorumluklarını yerine getirme (%93) ve çocuğun duygu ve düşüncelerini açıklaması (%89) ifadelerinin ön testte zaten yüksek olması sebebiyle az artış gösteren maddeler içinde yer almış olabileceği düşünülmektedir.

Değerlendirmenin beşinci amacı göz önüne alındığında bildirilen ebeveynlik davranışları açısından, birinci hipotez desteklenmiştir. Ev işlerine daha çok katılımı ilgili ikinci ve toplumsal cinsiyet rollerinde daha eşitlikçi olma ilgili üçüncü hipotezler desteklenememiştir.

3.3.2. Evdeki Oyun Kutum Malzemelerinin Değerlendirmesi

Anneler ve babalar ile gerçekleştirilen ön ve son test sonuçlarında, katılımcıların en az sahip oldukları malzemelerin abaküs (%52), ahşap oyun blokları (%40) ve oyun hamuru (%30) olduğu görülmüştür. (bkz. [Şekil 8](#). Uygulama Öncesinde Malzemelere Sahip Olan Katılımcı Yüzdeleri).

Değerlendirmenin altıncı amacı kapsamında, telefonla anket katılımcılarına çocuklarıyla bu malzemeleri kullanıp kullanmadıkları sorulduğunda annelerde malzeme kullanımının arttığı görülmektedir. Babalarda, abaküs ve ahşap blokların kullanımında da artış göze çarpmaktadır (bkz. [Şekil 9](#). Katılımcıların Çocuklarıyla Kullandıkları Malzemeler). Katılımcıların çocuklarıyla malzeme kullananlar içinde bakıldığında annelerde kalem tıraş ($t(76) = 2,35, p = 0,02$), pastel boya ($t(53) = 2,53, p = 0,01$) ve abaküs ($t(11) = 3,46, p = 0,005$), babalarda ise abaküs ($t(53) = 3,32, p = 0,002$) kullanımının arttığı görülmüştür.

Katılımcılara uygulanan çevrim içi değerlendirme anketinde, oyun kutusundan çıkan malzemelerin hangilerinin çocuklarının gelişimini desteklemek için yararlı olduğu sorulmuş ve katılımcılardan en çok üç seçim yapmaları istenmiştir. Bu soruya en az bir yanıt veren dört yüzün üzerinde anne ve babanın seçimlerine bakıldığında, ahşap oyun blokları, çocuk kitapları ve oyun hamuru çocuklarının gelişimini desteklemek için en çok seçilen malzemeler olarak öne çıkmıştır (bkz. [Şekil 10](#). Katılımcıların Çocuklarının

Gelişimi Açısından Malzemeleri Ne Düzeyde Seçtiği).

Eğitimcilere program sonunda uygulanan çevrim içi değerlendirme soru formunda oyun kutusundan çıkan malzemeleri ebeveynlerin ne düzeyde ihtiyacına yönelik buldukları sıralamaları istenmiştir (bkz. [Şekil 11](#). Eğitimcilerin Malzemeleri Katılımcıların İhtiyacına Yönelik Sıralamalarının Ortalaması). Eğitimciler için en çok çocuk kitapları, çocuk etkinlikleri ve ahşap oyun bloklarını ebeveynlerin ihtiyacına yönelik olarak sıralamıştır. Tangram, resim defteri ve abaküs en son tercihleri oluşturmuştur.

Benzer şekilde, 7-11 yaş grubu tamamlayan Baba Buluşmaları eğitimcileri de malzemeleri ne düzeyde katılımcıların ihtiyacına yönelik bulduklarına göre sıralama yapmışlardır. Ortalama puanlara bakıldığında, çocuk etkinliklerinin önemli bulunduğu ancak diğer malzemeler arasında çok kesin bir tercih olmadığı gözlemlenmektedir (bkz. [Şekil 12](#). 7-11 Yaş Grubu Eğitimcilerinin Malzemeleri Katılımcıların İhtiyacına Yönelik Sıralamalarının Ortalaması).

Eğitimcilerin çevrim içi dönem sonu değerlendirmelerindeki açık uçlu yanıtlarda Buluşmaların uygulama açısından güçlü yönleri için eğitimcilerin %18,5'i Oyun Kutum'un içerisindeki tüm malzemelerin (eğitim dokümanları, bilgi notları, destekleyici malzemeler, kitaplar vb.) ve bu malzemelerin aileye sağladığı faydayı dile getirmiştir.

Eğitimciler uygulama açısından geliştirilebilecek ve iyileştirilebilir yönler için %21 oranında kutu ve malzemelerle ilgili gelişim alanlarını ile %12 oranında etkinliklerin geliştirilmesini önermiştir. Bu önerilerden bazıları, eğitimcileri yönlendirecek içeriklerin geliştirilmesi, görsel ve multimedya destekleyici malzemelerin artırılmasıdır.

Evdeki Oyun Kutum, gerek deneyim paylaşım toplantılarında gerek dönem sonu değerlendirme anketinde eğitimcilerin, uygulamaların güçlü yönü olarak vurgu yaptığı konuların başında gelmiştir. Paketin çocuk gelişimini ve ebeveyn-çocuk ilişkisini destekleyici nitelikte olmasının yanı sıra haftalara bölünerek hazırlanmış olması hem olası karışıklıkların önüne geçilmesi hem de hanede sonraki haftalara dair bir merak uyandırması açısından faydalı bulunmuştur. Eğitimciler ayrıca uygulamanın katılımcıların çocuklarını desteklemelerini sağladığını, etkinlikleri ve gelişim malzemelerini çocuklarıyla uygulayarak onların gelişimini desteklemede ve çocuklarıyla iletişim kurmada olumlu yönde değişim yaşandığını belirtmişlerdir. Bazı eğitimciler, bu uygulamayla aile içinde tüm bireylerin etkinliklere katıldığını, WhatsApp üzerinden katılımcılar tarafından gönderilen fotoğraf ve videolarla katılımcıların, çocuk etkinliklerini eşleriyle birlikte uyguladığını gözlemlediklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılar ve eğitimcilerden edinilen izlenimler genel olarak kutu içeriğinin beğenildiği özellikle tahta bloklar, çocuk kitapları ve oyun hamuru gibi çocukların gelişimini kırtasiye araçlarıyla beraber destekleyen malzemelerin kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

3.3.3. Katılımcı ve Eğitimcilerin Algılanan Etki Değerlendirmeleri

Katılımcıların buluşmalardan hangi açılardan daha çok fayda sağladıklarını düşündüklerini değerlendirmek amacıyla belirlenen yedi maddeyi 1-Kesinlikle katılmıyorum ve 5-Kesinlikle katılıyorum arasında değerlendirmeleri istenmiştir. En yüksek puanlara bakıldığında katılımcılar buluşmalardan sonra **çocuklarıyla kurdukları ilişkinin daha iyi hâle**

gelmesi, ebeveyn olarak öz güvenlerinin artması ve çocuklarıyla daha çok vakit geçirmeye başlamalarıdır (bkz. [Şekil 13](#). Katılımcıların Programı Sağladıkları Fayda Açısından Değerlendirmesi). Babaların daha az yalnız hissetme açısından diğer altı maddede verdikleri puanlara kıyasla düşük puan verdiği görülmektedir.

Telefonla yapılan son testlerde katılımcıların buluşmaları 1-5 puan arasında değerlendirilmesi istenmiş ve puanlar 0-100 aralığına çevrilmiştir. Katılımcılar, buluşmaların içeriğinin çocuklarını desteklemek için uygun olduğunu (%92), çocuklarının gelişimini desteklemek için uygulayabilecekleri şeyler öğrendiklerini (%92) eve gönderilen malzemelerin çocuğunun gelişimlerini desteklemek için katkıda bulunduğunu (%92) ve **buluşmaları genel olarak başarılı bulduklarını** (%95) paylaşmışlardır (bkz. [Şekil 14](#). Telefonla Son Test Katılımcılarının Değerlendirmeleri).

Eğitimcilere program sonu çevrim içi soru formunda “2020 Kasım - 2021 Şubat ayları arasında uygulanan buluşmalar, küresel salgın koşulları düşünüldüğünde katılımcıların çocuklarının gelişimini desteklemek için **ne düzeyde etkili oldu?**” sorusu yöneltilmiştir. Verilen yanıtlar incelendiğinde eğitimcilerin büyük bölümünün uygulamayı oldukça etkili (%57) ya da çok etkili (%32) olarak değerlendirdiği gözükmektedir (bkz. [Şekil 15](#). Eğitimcilerin Uygulamanın Katılımcılardaki Etkilerini Değerlendirmesi). Baba Buluşmaları’nda bu soruya verilen puanlar daha düşük olması açısından anlamlılığa yaklaşmıştır ($p = 0,053$). Daha büyük bir örneklemede bu farkın anlamlı çıkması söz konusu olabilir.

Uygulamanın **küresel salgın dönemi sonrasında devam ettirilmesi** konusunda görüşleri alındığında Anne Buluşmaları eğitimcilerinin %88’i, Baba Buluşmaları

eğitimcilerinin %83 biraz katılıyorum, katılıyorum ya da kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu durum eğitimcilerin uygulamaların devam ettirilmesine olumlu baktıklarını göstermektedir.

Eğitimcilerle yapılan dönem sonu çevrim içi ankette sorulan açık uçlu sorularda, eğitimcilerin %17,6'sı da eğitimin uzaktan olmasının **eğitime ulaşım ve zaman engelini kaldırması**, buluşma süresi, katılım ve devamlılığı yüksek tutma, eğitimlere ulaşması güç/imkânsız olan kişiler ulaşım vb. açılardan faydalı olduğunu belirtmiştir.

3.3.4. Katılımcı Desteği ve Yorumları

Değerlendirmenin yedinci amacı olan katılımcıların uygulamalardan hangi açılardan ve ne düzeyde faydalandıklarını düşündüklerini anlamak için, katılımcılarla telefonla ve çevrim içi yapılan anketler değerlendirilmiştir.

Katılımcılara program sonunda uygulanan çevrim içi ankette Net Destekçi Puanı'nın (*Net Promoter Score*) hesaplanabilmesi için standart bir sorunun uygulamalara yönelik düzenlenmiş şekli olan "Bu Buluşmaları etrafınızdaki annelere/ babalara ne derece tavsiye edersiniz?" sorusu yönlendirilmiş ve 0 - Hiç tavsiye etmem ve 10 - Kesinlikle tavsiye ederim arasında değerlendirmeleri istenmiştir.

Net Destekçi Puanı'nda (NDS) 0 ve 6 arası puan verenler kötüyıcı (*detractor*), 7 ve 8 puan verenler edilgen (*passive*) ve 9 ve 10 puan verenler destekçi (*promoter*) olarak tanımlanmaktadır. Net Destekçi Puanı, destekçilerin yüzdesinden kötüyıcıların yüzdesinin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır. Elli puan ve üstü çok iyi, seksen puan ve üstü mükemmel olarak değerlendirilir.

Katılımcılarda bu puana bakıldığında annelerde %91, babalarda %87 olduğu

görülmektedir (bkz. [Şekil 16](#). Program Sonu Çevrim İçi Değerlendirmede Katılımcı Gruplarına Göre Net Destekçi Puanı). Benzer şekilde uygulama sonunda katılımcılara telefonla uygulanan son testte ise, Net Destekçi Puanı'nın annelerde %97, babalarda %83 olduğu görülmektedir (bkz. [Şekil 17](#). Telefonla Son Testte Katılımcı Gruplarına Göre Net Destekçi Puanı).

Bu puanlar katılımcıların, uygulamalardan çok yüksek düzeyde memnun olduğu ve etraflarına tavsiye etme olasılıklarının çok yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Uygulama sonunda katılımcılara çevrim içi uygulanan ankette katılımcıların kapalı uçlu sorular dışında iki açık uçlu soruyla görüşleri alınmıştır. Bu sorulara verilen yanıtlar incelenirken, yanıtlar okunmuş ve yanıtların içeriğine göre her bir soru için kategori listesi oluşturulmuştur. Bir yanıt içerisinde birden fazla kategoride paylaşım bulunabilmektedir. Yanıtların içerdiği kategoriler her bir yanıt için kodlanmıştır. Kodlamalar neticesinde kategorilerin anneler, babalar ve tüm katılımcılar için kaç kez gözlemlendiği ve yüzdesi hesaplanmıştır.

Bu soruların ilki şöyledir:

"Covid-19 küresel salgını koşullarında, Anne Buluşmaları/ Baba Buluşmaları uygulamasına katılmanızın; kendinize, çocuğunuza ya da aile hayatınıza dair olumlu anlamda değiştirdiği veya etkilediği durumlar oldu mu? Bu konudaki deneyim ve duygularınız neler? Paylaşmak istediğiniz örnekler var mı?"

Bu soruya annelerden 302 babalardan 345 olmak üzere toplam 647 yanıt alınmıştır (bkz. [Tablo 7](#)). Bu yanıtlarda çıkan kategorilerin sıralaması anne ve babalar

için çok benzer olmuştur. Uygulamaların çocuklarıyla ve aileleriyle daha çok ve nitelikli vakit geçirmelerini desteklemesi (%19) en çok alınan yanıt olmuştur.

“Çocuklarımla bu zor zamanlarda daha kaliteli vakit geçirmeyi ve psikolojik olarak onların daha az etkilenmesini sağlamayı öğrendim. Emeği geçen herkese sonsuz teşekkürler. İyi ki bu zor günlerde yanımızdaydınız.” - Anne Buluşmaları Katılımcısı

“Çocuğuma daha çok vakit ayırmaya özen göstererek, onunla birlikte oyunlar oynadık. Kitap ve masal okuyarak uyumaya başladı. Bir şey isterken sabretmeyi, beklemeyi öğrendi.” - Baba Buluşmaları Katılımcısı

Bunun ardından uygulamayla ilgili genel olumlu yorumlar (uygulamanın iyi, faydalı, verimli olması vb., %15) gelmiştir. Ayrıca çocuklara karşı yaklaşımlarının değiştiği, çocuğu birey olarak görüp çocuklarının ihtiyaçlarını daha çok anlamaya çalıştıklarını söyledikleri (%12) görülmektedir. Benzer bir oranda yanıt da katılımcıların çeşitli alanlarda bilgi ve farkındalıklarının artması (%12) ve genel teşekkürler (%10) kategorilerindedir.

“Arabamıza nasıl bakım yaptıracağımızı biliriz ya da uyarı verir hemen servise koşarız ama en değerlimiz olan evlatlarımızın ruhuna nasıl bakım yapacağımızı bilmiyormuşuz. Buradan hocamıza ve AÇEV'e sonsuz teşekkürler.” - Baba Buluşmaları Katılımcısı

“Basit bir örnekle cinsellik konusunda almamız gereken fakat alamadığımız bilgilerin eksikliğini yaşayarak öğrendik

ama şimdi oğlumla bunu konuşabilmeyi, arkadaş olabilmeyi, doğru bildiğim yanlışları ve yanlış bildiğim doğruları tartışarak öğrenmiş bulundum. Buraya katılmadan önce benim buna ihtiyacım yok dedim ama öyle değilmiş. Teşekkürler.” - Baba Buluşmaları Katılımcısı

Çocuklarıyla iletişimlerinin gelişmesi (%7) de ebeveynlerden gelen yorumlar arasındadır.

“Çocuğumu dinlemeyi, onun da beni dinlemesini öğrendik birlikte. İnatlaştığımız durumlarda dikkatini nelerle dağıtabileceğimizi, şiddetin sadece fiziksel olmadığını, onun çocuk olarak haklarının olduğunu anladım.” - Anne Buluşmaları Katılımcısı

“En belirgin etken çocuğum ile daha iyi iletişim kurabilmem oldu. Buluşmalardan önce yapmaması gereken şeyleri istediğimizde çocuğum olumsuz tepkiler veriyordu fakat buluşmaların bana verdiği eğitim sayesinde çocuğumu daha iyi anlıyor ve çocuğuma kendimi daha iyi ifade edebildiğim için çocuğumdan olumlu davranışlar görmeye başladım.” - Baba Buluşmaları Katılımcısı

Küresel salgın döneminde diğer ebeveynlerle bir araya gelme ve **daha az yalnız hissetmenin** iyi gelmesi (%6), **öfke kontrolü** konusunda fayda sağlama (%4) sık çıkan diğer kategorilerdendir.

“Kendimi çok stresli hissettiğim, her daim evde olduğumuz zamanlarda ilaç gibi geliyordu. Tam bir terapi oldu diyebilirim

benim için. Bu konuda çok fazla minnettarlık duyuyorum eğitimcimize. Eşimle çakıştığımız konularda bilgilendirme metinlerini okuyarak doğru yolda emin adımlar atmamıza yardımcı oldu ve artık çok daha iyi birer ebeveyn olduğumuza inanıyorum.”
- Anne Buluşmaları Katılımcısı

“Çocuklarıma öfkelenmek yerine daha çok dinlemeye, fark etmeye, konuşmaya başladım. Onlarla daha fazla empati kurarak, çocuklarımı devamlı kontrol etmek yerine isteklerini fark ederek, yaşamın akışında esnek olmamı daha çok sağladım. Erkeklerin farklı konularda sohbet etmesi iyi geldi. Kendime daha fazla öz denetim sağlayarak öfkemi ve dürtüsel tepkilerimi azalttım.” – Baba Buluşmaları Katılımcısı

Ekleme istedikleriniz bölümündeki 468 yanıt incelendiğinde gelen yanıtların büyük oranda (%43) teşekkürlerden oluştuğu görülmüştür (bkz. [Tablo 8](#)). Katılımcılar, bu ve benzeri uygulamalardan daha fazla kişinin yaralanmasını istediklerini, bilgi ve farkındalık kazanmak açısından faydalı, keyifli ve geliştirici bir deneyim olduğu, uygulamadan memnun oldukları ve öğrendiklerini başkalarıyla paylaştıklarını belirtmişlerdir.

4. Tartışma

4.1. Sonuçların değerlendirilmesi

Uygulamalar AÇEV'in **öncelikli hedef kitlesine ulaşmada** bir önceki döneme kıyasla katılımcılar açısından daha düşük eğitim ve gelir düzeyindeki kişilere daha yüksek düzeyde erişmiştir.

Katılımcıların iki uygulama da sekiz oturumdan fazla katılımı uygulama **devamlılıklarının** yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Gözlem puanları uygulamaların planlandığı gibi uygulanması açısından eğitimcilerin içeriğe ve uygulama planına genel olarak hem Anne Buluşmaları'nda (%89) hem Baba Buluşmaları'nda (%92) uyduklarını göstermiştir. En çok geri bildirim sağlanan alanlar akışa uyum ve zaman yönetimi olmuştur.

Eğitimciler, uygulama süreci boyunca sağladıkları geri bildirimlerle sürecin iyileştirilmesine katkıda bulunmuşlardır. Katılımcılara gönderilen malzemeler tarafında öncelikli bir iyileştirme ihtiyacı gözükmezken, eğitimcilere gönderilen yönergelerin geliştirilmesi konusunda yorumlar gelmiştir. Katılımcı ile eğitimci arasında etkileşim yüksek iken, katılımcıların kendi içinde etkileşimleri düşük gözükmeştir.

İhtiyaç sahibi hanelerdeki çocuğun gelişimi destekleyen ortam olanakları mühim olsa da mevcut veriler bu olanakların hanenin gelir seviyesi ve annenin eğitim durumuyla orantılı olarak düşük olduğunu göstermektedir (Development Analytics, 2017). Hanelerdeki gelişimi destekleyen ortam ihtiyacı, COVID-19 küresel salgınıyla birlikte daha da belirginleşmiştir. Uygulama başından sonuna katılımcıların bildirdikleri **çocuğun gelişimini destekleyen ebeveynlik davranışlarının** sıklığı büyük bir etki düzeyi ile artmıştır.

Ev içi işlere katılım ve toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarında bir değişiklik gözlenmemiştir.

Evdeki Oyun Kutum içinde yer alan **malzemelerin** kullanıldığı; katılımcılar, eğitimciler ve merkez ekip tarafından çocukların gelişimini desteklemek için yararlı bulunduğu görülmektedir. Ayrıca katılımcılar buluşmalar ile yüksek oranda çocuklarının gelişimini desteklemek için uygulayabilecekleri şeyler öğrendiklerini belirtmiştir.

Katılımcı görüşlerine bakıldığında genel olarak katılımcıların, uygulamalardan çok yüksek düzeyde memnun olduğu ve etraflarına tavsiye etme olasılıklarının çok yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Salgın sürecinde yaşanan belirsizlikle birlikte izolasyon sürecinin yaşamda var olan stres etkenlerinin olası etkilerini artırıcı bir rol oynayabileceği ve bu etkenlerin varlığının da izolasyon sürecinde yaşanabilecek kaygı ve korku gibi bazı olumsuz duyguları tetikleyeceği düşünülmektedir (Orru, Ciacchini, Gemignani ve Conversano, 2020, aktaran Akoğlu ve Karaarslan, 2020). Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'na katılan katılımcılar buluşmadan sonra çocuklarıyla daha nitelikli vakit geçirerek iletişim kurduğunu, diğer ebeveynlerle haftalık olarak buluştuklarında kendilerini daha az yalnız hissettiklerini ve öfke kontrolü sağlamaya başladıklarını katılımcı değerlendirmesinde belirtmiştir. Bu bulgu, buluşmaların katılımcıların salgın dönemindeki psikolojik iyilik hallerine yönelik faydasını göstermektedir.

“COVID-19 Sürecinde Çalışma Hayatı ve Ev İçi Şiddet” araştırmasındaki (Ararat, Bayazıt, Başbay ve Alkan, 2021) örneklemde bulunan kadınların %62'sinin küresel salgın sürecinde üç ay gibi kısa bir sürede şiddetin bir türüne en az bir kez maruz kaldığını belirtmiştir.

Katılımcıların buluşmalarla birlikte psikolojik iyi olma hallerinde yaşanan gelişim, çocuğun gelişimini destekleyecek olan şiddetsiz ev ortamını sağlaması açısından da ayrıca önemli bir noktadır.

Küresel salgın ve doğal afet gibi olumsuz toplumsal olaylarda çocukların esenliğini inceleyen çalışmalar, günlük alışkanlıklarından vazgeçmek zorunda kalmaları ve sosyal hizmetlere erişimlerinin kısıtlanması gibi nedenlerden ötürü çocukların gelişim süreçlerinin zedelendiğini ortaya koymaktadır (Schonfeld ve Demaria, 2015). Bu değerlendirme çalışmasından elde edilen bulgular, küresel salgın döneminin beraberinde getirdiği izolasyon sürecinde evlere gönderilen malzemeler ve ebeveynlik tutum ve davranışlarını uzaktan destekleme yoluyla uygulanan Anne Baba Buluşmaları'nın çocukların bu dönemde daha fazla ihtiyaç duyduğu uyarıcı eksikliğini karşılayabilecek önemli bir müdahale stratejisi olabileceğine işaret etmektedir.

4.2. Kısıtlar

Uygulama çevrim içi olarak uygulanmış ve tüm izleme verileri gerek telefonla gerek çevrimiçi olarak uzaktan toplanmıştır. Katılımcılarla ya da eğitimcilerle yüz yüze değerlendirmeler yapılamamıştır.

Uygulamanın sonuçlarının çocuklar üzerinde nasıl yansımaları olduğuna dair nihai faydalanıcı olan çocuklardan veri toplanamamıştır. Veri toplama araçları için uygulamalar öncesinde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması gerçekleştirmek ileriki çalışmalarda önemli olacaktır.

Katılımcılardan toplanan veriler yalnızca katılımcıların kendi beyanlarına dayanmaktadır. Bu açıdan yanıtların sosyal istenirlik açısından arzulanan yönde verilmiş olması söz konusu olabilir. Yine de olumlu ebeveynlik

davranışlarında görülen farkların uygulamalarda öncelikli olarak yer almış olması, toplumsal cinsiyet eşitliği gibi ebeveynlik davranışlarına kıyasla daha az kapsanan konularda daha az olması görülen farkların uygulamayla ilişkili olduğuna işaret etmektedir.

Çalışmanın kısıtlarından biri de, salgın dönemine dair özel şartlar altında uygulanmış olmasıdır. Sonuçların, yalnızca mevcut çalışmada küresel salgın koşullarında elde edildiği, sonraki çalışmalara genellemeye çalışırken bu özgün koşulların göz önünde bulundurulması gerekliliği çok önemlidir.

İleriki çalışmalarda bu kısıtları aşmak için çocuklardaki sonuçlarında da incelenmesi ve katılımcıların davranışlarının doğrudan gözlenmesi söz konusu olabilir.

4.3. Öneriler

Küresel salgın koşulları nedeniyle hedef kitleye yüz yüze ulaşılamadığı bir dönem için geliştirilen Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarının, hem AÇEV'in iç kapasitesini güçlendirmede hem de hedef kitleye ulaşmanın yeni yollarını denemede önemli sonuçları olduğu değerlendirilmektedir.

Bu deneyimlerin kısa ve uzun vadeli olarak AÇEV çalışmalarına dâhil edilebileceği düşünülmektedir. Bu süreç, üç temel alandaki uygulamalarla ilerleyebilir.

1. Mevcut Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarının 2021 yılı Eylül-Aralık döneminde de uygulanmaya devam edilmesi ve bu dönem için alınabilecek önlemlerle ilgili öneriler
2. Yüz yüze uygulamaya geçildiğinde şu anda uygulanan Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamasından aktarılabilecek deneyimler
3. Daha uzun vadede hem yüz

yüze hem de uzaktan eğitim uygulamasının aynı anda uygulanabileceği bir model ile ilgili öneriler

Hem uzun vadede hem de kısa vadede, uygulamaların devam etmesi için bazı değişikliklerin ve güçlendirmelerin yapılması önerilmektedir. Aşağıda bu üç temel alanla ilgili öneriler ele alınmıştır.

1. Mevcut Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları Uygulamaları'nın 2021 yılı güz döneminde de uygulanmaya devam edilmesi durumunda alınabilecek önlemlerle ilgili öneriler

Küresel salgın koşullarının tam olarak değişmeyeceği ve programların yüz yüze uygulamaları için uygun koşulların henüz oluşmadığı fikrine dayanarak 2021 yılı Eylül-Aralık döneminde de yine uzaktan eğitim yöntemiyle devam edilebileceği düşünülmektedir. Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın devam ettiği takdirde aşağıdaki önerilerin hayata geçmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarında "Evdeki Oyun Kutum" içerisindeki gelişim malzemelerinin kullanımıyla ilgili hem katılımcılardan hem de eğitimcilerden gelen olumlu geri bildirimler sonucunda paketin kullanılmaya devam edilmesi önerilmektedir.

Paket içerisinde yer alan internet paketi kullanımı ile ilgili yapılan analizler sonucunda kullanım miktarının düştüğü görülmüştür. Okulların uzaktan eğitime geçmesiyle hanelerde sabit internetin artması nedeniyle internet ihtiyacının azaldığı düşünülmektedir. Yeni pakette internet kullanımının bu kapsamda değerlendirilmesi ve daha az internet maliyetinin oluşması hedeflenmektedir. Bu kapsamda paket maliyeti için internet paketi üzerinden bir maliyet değişimi ön görülmektedir.

Önümüzdeki dönem uygulama devam ettiği takdirde internet paketinin, evde sabit interneti olmayan katılımcılara verilmesi şeklinde düzenlemeler yapılacaktır. Ayrıca kutunun ve haftalık paket tasarımlarının maliyeti düşürücü malzemeler kullanılarak tekrar tasarlanmasıyla da maliyetin düşürülebileceği değerlendirilecektir.

Uygulamalar boyunca eğitimcilerin akışa uygun bir şekilde, içerikteki ana/mutlak mesajları katılımcılara aktarabilmeleri için eğitimci kılavuzunda düzenlemeler yapılması planlanmaktadır. Yapılan bu değişikliklerle ilgili bilgilendirmelerin gelecek dönem başında yapılan yenileme eğitimlerinde ele alınması hedeflenmektedir. Önümüzdeki uygulamalarda, buluşma süresinin uzatılması ve Anne Buluşmaları için baba oturumlarının, Baba Buluşmaları için ise anne oturumlarının eklenmesi üzerinde düşünülmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Gözlem sürecinde rol alan saha danışmanları ve merkez ekip tarafından, gözlem formunda geliştirilmesi gereken noktalar olduğu tespit edilmiştir. Bazı soruların iki seçenekli olması sonucunda kararsız kalınan durumların forma aktarılamadığı iletilmiştir. Formda yer alan sorular ve seçenekleri incelenerek ihtiyacı karşılayacak şekilde değişikliklerin yapılması planlanacaktır.

Önümüzdeki süreçte, Baba Buluşmaları'nda babaların ev işlerine katılımı ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından tutumlarını etkilemek üzere geliştirici çalışmalar yapılması önemli olabilir.

Eğitimcilerden gelen önerilerden bazıları bahar dönemindeki Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nda kapsamıştır. Bu önerilerden Evdeki Oyun Kutum içerikleriyle ilgili olanlar; katılımcıların görüntülü buluşmalarda kullanabilmesi için kulaklık, Anne Buluşmaları için Baba

Mektubu, Baba Buluşmaları için de Anne Mektubu, çocuklara yönelik sesli etkinlik önerileri bahar dönemi uygulamasında eklenmiştir. Ayrıca eğitimcilerin buluşma akışlarıyla ilgili öneri ve istekleri doğrultusunda eğitimci kılavuzuna eklemeler yapılmıştır. Eğitimcilerden gelen diğer öneriler (çevrim içi buluşma süresinin artması, eğitimcilere ek içeriklerin sağlanması, anne grupları için baba buluşması, baba grupları için anne buluşması eklenmesi) gelecek dönemlerde uygulamanın devam etmesi durumunda değerlendirilecektir.

Baba Buluşmaları'nın deneyim paylaşım toplantılarında eğitimciler tarafından; uygulama kapsamında babalarla paylaşılan destekleyici içeriklerin (YouTube videoları, sosyal medya mesajları ve dil etkinlikleri) çokluğu ve nitelikli kullanımı göz önünde bulundurarak bu içeriklerin katılımcılarla hangi sıklıkla ulaştırılacağı ile ilgili planlama yapılması önerilmiştir.

2. Yüz yüze uygulamaya geçildiğinde şu anda uygulanan Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamasından aktarılabilecek deneyimler

Küresel salgın döneminden elde edilen bazı deneyimlerin, yüz yüze uygulamalara geçildiğinde uygulama sürecine dâhil edilebileceği düşünülmektedir.

Hem anket verileri hem anne ve babalardan alınan sözlü geri bildirimler hem de eğitimcilerin deneyim paylaşımlarından, Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları uygulamalarında yer alan paket ve içerisindeki malzemelerin katılımcıların uygulamaya etkin katılımını sağlayan önemli değişkenlerden olduğu görülmektedir.

Özellikle oyun malzemeleri, kitaplar ve çocuk etkinliklerinin anne ve babaların çocuklarıyla daha çabuk etkileşim kurmalarına ve çocuklarıyla kaliteli

zaman geçirmek için ortam oluşmasına katkıda bulunduğu görülmektedir.

Yüz yüze uygulanan Baba Destek Programı'nda bir kitap verilmektedir. Çocuk etkinlikleri ise her iki programda kapsamaktadır. Hane içinde etkileşimi desteklemek için eklenebilecek bir oyun malzemesinin etkiyi artırabileceği düşünülmektedir.

3- Hem yüz yüze hem de uzaktan eğitim uygulamasının aynı anda uygulanabileceği bir model

Uzun vadede hem yüz yüze uygulanan Anne Destek Programı ve Baba Destek Programı'nın hem de uzaktan eğitim yöntemiyle uygulanan Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın aynı anda farklı hedef kitlelere uygulanabileceği düşünülmektedir.

Covid-19 salgınında olduğu gibi toplumsal hayatı olumsuz etkileyen afet durumlarında hedef kitleye ulaşmak için uzaktan eğitim uygulamalarından yararlanılabileceği düşünülmektedir.

Yüz yüze uygulanan programlar sırasında, özel bakım ihtiyacı duyan çocuğunu, yakınına bırakmadığı için programa katılamayan anneler ile vardiyalı veya seyahatli bir işte çalıştığı için katılamayan birçok baba olmaktaydı. Yanı sıra gönüllü eğitimcimizin bulunmadığı bölgelerdeki katılımcılara ulaşmada güçlük yaşanmaktaydı. Uzaktan eğitim yöntemi bu kitlelerin de uygulamaya katılabildiğini göstermiştir.

Uzun vadede bu uygulamanın özellikle yüz yüze uygulamalara katılamayacak kitlelere ulaşmada etkili olacağı düşünülmektedir. İki uygulamanın aynı anda işleyebilmesi için gerekli operasyonel planının yapılması önerilmektedir.

4.4. Sonuç

COVID-19 küresel salgın döneminde geliştirilen ve uygulanmaya başlanan Anne Buluşmaları ve Baba Buluşmaları'nın değerlendirilmesi için katılımcılardan, eğitimcilerden, saha danışmanlarından ve merkez ekipten toplanan bilgiler ile buluşmaların çocuğun gelişimini destekleyici ebeveynlik davranışlarını artırdığı, buluşmalar ve Evdeki Oyun Kutum'un ebeveyn-çocuk etkileşimi yardımcı olarak hanelere fayda sağladığı görülmüştür. Programdaki katılımcı devamlılığının yüksek olması ve hedef kitleye erişim oranının yüksekliği küresel salgın dönemi için oldukça kayda değerdir. Gelecekte uygulamanın bu verilerden elde edilen bilgiler ışığında iyileştirici düzenlemeler ile birlikte devam ettirilebileceği önerilmektedir. Önerilen diğer yol haritaları da; hanelere buluşma başında gönderilen materyallerin yüz yüze eğitim faaliyetlerine geçildiğinde de uygulanması ve erişilemeyen, yüz yüze eğitime katılamayan hedef kitleler için veya çeşitli doğal afet durumlarında bu uzaktan eğitim modelinin uygulanabileceği yönündedir.

Referanslar

- Akoğlu, G., Karaaslan, B. T. (2020), COVID-19 ve izolasyon sürecinin çocuklar üzerindeki olası psikososyal etkileri. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 5(2), 99-103. 26 Mayıs tarihinde <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1196425> adresinden erişildi.
- Ararat, M., Bayazıt, M., Başbay, P. ve Alkan, S. (2021) *Salgın sürecinde çalışma hayatı ve ev içi şiddet*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi. 25 Mayıs tarihinde [http://research.sabanciuniv.edu/41335/1/covid19_ev_is_12Mart_yu%CC%88zdeler_bas%CC%A7ta_\(11\).pdf](http://research.sabanciuniv.edu/41335/1/covid19_ev_is_12Mart_yu%CC%88zdeler_bas%CC%A7ta_(11).pdf) adresinden erişildi. DOI: http://dx.doi.org/10.5900/SU_SOM_WP.2021.41335
- Development Analytics (2017). *Türkiye’de 0-6 yaş arası çocuğun durumu*. İstanbul: Anne Çocuk Eğitim Vakfı.
- Kaysi, F. ve Aydemir, E. (2017). Uzaktan eğitim süreçlerindeki etkileşim boyutlarının değerlendirilmesi. *SOBİDER Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 778–790. <https://doi.org/10.16990/sobider.3442>
- Richardson, J. T. (2011). Eta squared and partial eta squared as measures of effect size in educational research. *Educational Research Review*, 6(2), 135-147. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2010.12.001>
- Schonfeld, D. J., ve Demaria, T. (2015). Providing psychosocial support to children and families in the aftermath of disasters and crises. *Pediatrics*, 136(4), 1120-1130. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-2861>

Ek 1. Buluşmalara Göre Malzeme Gönderim Sırası

3-6 Yaş Buluşmalarına Göre Malzeme Gönderim Sırası

Paket Türü		Buluşmalara Göre Malzeme Gönderimi Dağılımı										
	Toplam Adet	1.Buluşma: Tanışma	2.Buluşma	3.Buluşma	4.Buluşma	5.Buluşma	6.Buluşma	7.Buluşma	8.Buluşma	9.Buluşma	10.Buluşma	Kapanış Buluşması
Kırtasiye/Boyama	2			Kırtasiye (Kalem Kutusu,Kurşun kalem, kalemtraş, silgi, makas)			Boyama Malzemeleri (Resim defteri, pastel boya)					
Kitap	1					Kitap: Şaşkın ve Bilgi Notu		Kitap: Kendini Arayan Ornitorenk ve Bilgi Notu		Kitap:Arkadaşım Yılmaz ve Bilgi Notu		
Gelişim	3				Gelişim Malzemesi: Nostaljik Oyunlar ve Bilgi Notu		Gelişim Malzemesi: Oyun Hamuru ve Bilgi Notu		Gelişim Malzemesi: Abaküs ve Bilgi Notu		Gelişim Malzemesi: Tangram ve Bilgi Notu	
Haftalık Görüntülü Buluşma Metinleri	8			Aile Tutumları	Bedensel ve Zihinsel Gelişim	Sosyal Duygusal Gelişim	Çocuğu Dinleme ve Kendini İfade Etme	Olumlu Davranışlar Geliştirme	Olumsuz Davranışları Değiştirme	Empati, Çatışma Çözme ve Öfke Yönetimi	Sorumluluk Kazanma	
Çocuk Etkinlikleri	16			Aile Ağacı Yapıyoruz	Bedensel ve Zihinsel Gelişim	Sosyal Duygusal Gelişim	Çocuğu Dinleme ve Kendini İfade Etme	Olumlu Davranışlar Geliştirme	Olumsuz Davranışları Değiştirme	Empati, Çatışma Çözme ve Öfke Yönetimi	Sorumluluk Kazanma	
Ebeveyn Etkileşim Malzemesi	1			Etkinlik (Ahşap Blok Oyunu) ve Bilgi Notu								
Broşürler	1			AÇEV Covid-19 Broşürü	Aile Saati Güvenli İnternet Broşürü; Güvenli İnternet ve Ekran Kullanımı Broşürü (Sadece Anne Buluşmaları için)							
Katılımcı Kılavuzu	1			Kılavuz								
Kitaplar ve Etkili Okuma Önerileri Bilgi Notu	1			Kitaplar ve Etkili Okuma Önerileri Bilgi Notu								
Katılımcı İnternet Paketi	11	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)
Katılım Belgesi	1											Katılım Belgesi

7-11 Yaş Buluşmalarına Göre Malzeme Gönderim Sırası

Paket Türü		Buluşmalara Göre Malzeme Gönderimi Dağılımı										
	Toplam Adet	1.Buluşma: Tanışma	2.Buluşma	3.Buluşma	4.Buluşma	5.Buluşma	6.Buluşma	7.Buluşma	8.Buluşma	9.Buluşma	10.Buluşma	Kapanış Buluşması
Kitap	1			Kitap: Büyük Dünya Araştırması ve Bilgi Notu		Kitap: Küçük Kara Balık ve Bilgi Notu		Kitap: Küçük Prens ve Bilgi Notu		Kitap: Bitkiler Okulu ve Bilgi Notu		
Gelişim	3			Gelişim Malzemesi: Nostaljik Kartlar ve Bilgi Notu								
Haftalık Görüntülü Buluşma Metinleri	8			Aile Tutumları	Dinleme ve Anlatma	Aile Tutumları Demokratik İlişki ve Empati	Olumlu Davranış Geliştirme	Sosyal ve Duygusal Gelişim	Bedensel ve Cinsel Gelişim	Zihinsel Gelişim	Çocukla Zaman Geçirmek Oyun	
Çocuk Etkinlikleri	16			Bizim Hikayemiz Haydi Yakala	5 Bilmece 5 Cevap Dengele Duran Kazanır	Baba Çocuk Kurabiyeleri Çirkin Ördek Yavrusu	Çizgi Dama Sulu Deneyler	Duygu Oyunu Harfler Değerlenirse	Görünmez Dünya Yap Boz	Sorumluluk Kavanozu Yaprak Kaşifi	Şifreli Mektup Üçgenler Yarışı	
Ebeveyn Etkileşim Malzemesi	1			Etkinlik (Ahşap Blok Oyunu) ve Bilgi Notu								
AÇEV Covid-19 Rehberi	1			Rehber								
Katılımcı Kılavuzu	1			Kılavuz								
Kitaplar ve Etkili Okuma Önerileri Bilgi Notu	1			Kitaplar ve Etkili Okuma Önerileri Bilgi Notu								
Katılımcı İnternet Paketi	11	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)	İnternet Paketi (1 GB)
Katılım Belgesi	1											Katılım Belgesi

Ek 2. Katılımcı Davet Mektupları

Anne Davet Mektubu

Sevgili Anne,

Çocuklar, yaşamlarında iz bırakan anıları çizgi film kahramanları ile değil; kendileri ile konuşan, onları dinleyen, onlarla oynayan ve birlikte zaman geçiren sevgi dolu kişilerle geçirdikleri zamanlarda biriktirirler. Bu önemli kişilerden biri de annedir.

Her çocuk gelişiminin desteklendiği bir çevrede büyümeyi hak eder. Ev ortamında çocuğa sunulan fırsatların ve çevresindeki kişilerin davranışlarının çocuğun sağlıklı büyümesinde önemli bir yeri olduğunu biliyoruz.

İçinde bulunduğumuz küresel salgın süreci çocuklara sunduğumuz imkânları ve onların iyi olma durumlarını daha fazla düşünmemiz gerektiğini gösteriyor. Çünkü salgın, bütün etkilerinin yanı sıra en çok çocukları olumsuz yönde etkiliyor.

Aileler, çocuklarına destekleyici ve geliştirici bir ortam sağlamak durumundalar. Bu ortamda çocuğunuzun bilginize, deneyiminize ve paylaşımınıza ihtiyacı var. Çocuğunuzun her yönden sağlıklı bir birey olması için bu desteği nasıl sağlıyorsunuz? Gelişimi için anne olarak neler yapabilirsiniz?

Bu konularda, bilgi ve becerilerin konuşulduğu deneyim ve yaşantıların paylaşıldığı “Anne Buluşmaları” ile çocukların gelişimine katkı sağlamak istiyoruz.

3-6 yaş arası çocuğu olan annelere yönelik planladığımız uygulamayı, evlerinize gönderilen bir paket üzerinden gerçekleştireceğiz. Uygulamayı gönüllü eğitimcilerimizin rehberliğinde, annelerin haftada bir görüntülü olarak buluştuğu çevrimiçi bir uygulama ile de destekleyeceğiz.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ve Belediyesi olarak birlikte gerçekleştireceğimiz uygulamaya katılanlar için AÇEV tarafından internet desteği sağlanacaktır. Uygulamaya katılım ücretsizdir.

Uygulamanın tanıtımı için, tarihinde saatleri arasında 40 dakika sürecek Tanıtım Buluşması gerçekleştirilecektir. Tanıtım, uygulaması üzerinden görüntülü olarak gerçekleşeceği için buluşma öncesinde telefon ve internetinizin bu uygulama için uygunluğunu kontrol ediniz.

Tanıtım buluşmasına katılmak isteyenlerin cep telefonlarına nasıl katılacaklarıyla ilgili bilgi gönderilecektir. Bu nedenle, tanıtım buluşmasına katılacaksanız tarihine kadar aşağıdaki telefona kayıt yaptırmanızı rica ediyoruz.

Sizi toplantıda görmek bizleri onurlandıracaktır.

Saygılarımızla,

Anne Çocuk Eğitim Vakfı

... Belediyesi

Tanıtım Buluşması

Tarihi :

Saati :

Tanıtım Buluşması internet adresi/bağlantısı

Anne Buluşmaları SMS örneği:

Sevgili Anne (velimiz, faydalanıcımız gibi kişinin kurum için rolü neyse o yazılabilir)

..... (kurum adı) olarak, Anne Çocuk Eğitim Vakfı ile iş birliği içinde “Anne Buluşmaları” uygulamasını başlatıyoruz. Evinize gelecek bir paket üzerinden ve ücretsiz olarak gerçekleşecek uygulamada, çocuk gelişimi ve çocuklarla iletişim konularını ele alacağız. Uygulamaya katılımınızdan mutluluk duyarız. tarihine kadar telefon numarasından uygulama ile ilgili bilgi alabilir ve kayıt yaptırabilirsiniz.

Baba Davet Mektubu

Sevgili Baba,

Çocuklar, yaşamlarında iz bırakan anıları çizgi film kahramanları ile değil; kendileri ile konuşan, onları dinleyen, onlarla oynayan ve birlikte zaman geçiren sevgi dolu kişilerle geçirdikleri zamanlarda biriktirirler. Bu önemli kişilerden biri de babadır.

Her çocuk gelişiminin desteklendiği bir çevrede büyümeyi hak eder. Ev ortamında çocuğa sunulan fırsatların ve çevresindeki kişilerin davranışlarının çocuğun sağlıklı büyümesinde önemli bir yeri olduğunu biliyoruz.

İçinde bulunduğumuz küresel salgın süreci çocuklara sunduğumuz imkânları ve onların iyi olma durumlarını daha fazla düşünmemiz gerektiğini gösteriyor. Çünkü salgın, bütün etkilerinin yanı sıra en çok çocukları olumsuz yönde etkiliyor.

Aileler, çocuklarına destekleyici ve geliştirici bir ortam sağlamak durumundalar. Bu ortamda çocuğunuzun bilginize, deneyiminize ve paylaşımınıza ihtiyacı var. Çocuğunuzun her yönden sağlıklı bir birey olması için bu desteği nasıl sağlıyorsunuz? Gelişimi için baba olarak neler yapabilirsiniz?

Bu konularda, bilgi ve becerilerin konuşulduğu deneyim ve yaşantıların paylaşıldığı “Baba Buluşmaları” ile çocukların gelişimine katkı sağlamak istiyoruz.

3-11 yaş arası çocuğu olan babalara yönelik planladığımız uygulamayı, evlerinize gönderilen bir paket üzerinden gerçekleştireceğiz. Uygulamayı gönüllü eğitimcilerimizin rehberliğinde, babaların haftada bir görüntülü olarak buluştuğu çevrim içi bir uygulama ile de destekleyeceğiz.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ve Belediyesi olarak birlikte gerçekleştireceğimiz uygulamaya katılanlar için AÇEV tarafından internet desteği sağlanacaktır. Uygulamaya katılım ücretsizdir.

Uygulamanın tanıtımı için, tarihinde saatleri arasında 40 dakika sürecek Tanıtım Buluşması gerçekleştirilecektir. Tanıtım, uygulaması üzerinden görüntülü olarak gerçekleşeceği için buluşma öncesinde telefon ve internetinizin bu uygulama için uygunluğunu kontrol ediniz.

Tanıtım buluşmasına katılmak isteyenlerin cep telefonlarına nasıl katılacaklarıyla ilgili bilgi gönderilecektir. Bu nedenle, tanıtım buluşmasına katılacaksanız tarihine kadar aşağıdaki telefona kayıt yaptırmanızı rica ediyoruz.

Sizi toplantıda görmek bizleri onurlandıracaktır.

Saygılarımızla,

Anne Çocuk Eğitim Vakfı

... Belediyesi

Tanıtım Buluşması

Tarihi :

Saati :

Tanıtım Buluşması internet adresi/bağlantısı

Baba Buluşmaları SMS örneği:

Sevgili Baba (velimiz, faydalanıcımız gibi kişinin kurum için rolü neyse o yazılabilir)

..... (kurum adı) olarak, Anne Çocuk Eğitim Vakfı ile iş birliği içinde “Baba Buluşmaları” uygulamasını başlatıyoruz. Evinize gelecek bir paket üzerinden ve ücretsiz olarak gerçekleşecek uygulamada, çocuk gelişimi ve çocuklarla iletişim konularını ele alacağız. Uygulamaya katılımınızdan mutluluk duyarız. tarihine kadar telefon numarasından uygulama ile ilgili bilgi alabilir ve kayıt yaptırabilirsiniz.

Ek 3. Oturum Başlıkları

Anne Buluşmaları	Baba Buluşmaları
Tanıtım buluşması	
1.Buluşma: Tanışma buluşması	
2.Buluşma: Annenin/Babanın Çocuk için Rolü ve Önemi Buluşması	
Paket Gönderimi	
3.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Aile Tutumları	3.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Aile Tutumları
4.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Bedensel ve Zihinsel Gelişim	4.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Dinleme ve Anlatma
5.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Sosyal ve Duygusal Gelişim	5.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Aile Tutumları: Demokratik İlişki ve Empati
6.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Çocuğu Dinleme ve Kendini İfade Etme	6.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Olumlu Davranış Geliştirme
7.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Olumlu Davranışlar Geliştirme	7.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Sosyal ve Duygusal Gelişim
8.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Olumsuz Davranışları Değiştirme	8.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Bedensel ve Cinsel Gelişim
9.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Empati, Çatışma Çözme ve Öfke Yönetimi	9.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Zihinsel Gelişim
10.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Çocuğun Sorumluluk Kazanması	10.Buluşma: Haftalık Paylaşım Buluşması: Çocukla Zaman Geçirmek ve Oyun
Kapanış Buluşması	

Ek 4. Başvuru ve Katılımcı Bilgi Formu

Sevgili Anne / Baba,

AÇEV'in düzenlediği Anne/Baba Buluşmaları'na katılmak istediğiniz için teşekkür ederiz. Buluşmalar boyunca kullanacağınız malzemeleri içeren bir paketi adresinize göndereceğiz. Size göndereceğimiz paket içerisinde, ebeveynlik becerilerini destekleyecek içerikler ve anne ve baba arasındaki iletişimi ve çocuğunuzun gelişim alanlarını destekleyecek farklı malzemeler bulunuyor. Anne/Baba Buluşmaları uygulamasına katılmanızı kolaylaştırmak için gerekli interneti telefon numaranıza tanımlamamız ve uygulama sırasında kullanacağınız malzemeleri sizlere ulaştırabilmemiz için bu formdaki bilgileri doğru ve eksiksiz bir şekilde doldurmanız çok önemli. Bir de formda, sizinle ve ailenizle ilgili birkaç sorumuz var. Vereceğiniz yanıtlar, uygulamalarımızdan faydalanan kişileri daha iyi tanımamız ve çalışmalarımızı iyileştirmemiz için çok önemli. Bunun için, sizden bu kısa formu doldurmanızı rica ediyoruz. Sizden aldığımız bilgiler sadece Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın uzman ve akademisyen ekibi tarafından görülebilir. Üçüncü kişilerle paylaşılmıyor. Bu formu doldurmanız yaklaşık 5-10 dakika sürecek. Herhangi bir sorunuz olursa eğitimcinizden destek alabilirsiniz.

AÇIK RIZA ONAYI

Bu ankette aktardığım / aktaracağım 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında yer alan kişisel verilerimin/özel nitelikli kişisel verilerimin anket sonuçları genel değerlendirmesinde, istatistiki amaç ve kapsam çerçevesinde alınmasına, işlenmesine, aktarılmasına, yurtdışına aktarılmasına, silinmesine, anonim hale getirilmesine ve sair surette işlenmesine ve 5 yıl müddetle muhafaza edilmesine özgür irademle açık olarak muvafakat ettiğimi kabul, beyan ve taahhüt ederim.

- Yukarıdaki bilgileri okudum ve anladım.

* ile işaretli sorular zorunludur.

1) *Adınız:

2) *Soyadınız:

3) *Katıldığınız grubun kodu: {sayı kontrollü kısa yanıt}

Grup kodunuzu eğitimcinizden öğrenebilirsiniz.

4) *Katıldığınız uygulama:

- Anne Buluşmaları
- Baba Buluşmaları

5) *Buluşmalara hangi yaş grubu çocuğunuz için katılıyorsunuz?

- 3-6 yaş
- 7-11 yaş

6) *Eğitimcinizin Adı ve Soyadı: {kısa yanıt}

7) *Yaşadığınız il: {listeden seçilecek}

8) *Yaşadığınız ilçe: {kısa yanıt}

9) *Doğum yılınız: {sayı kontrollü kısa yanıt}

10) *Telefonunuz: {kısa yanıt}

11) E-posta adresiniz: {kısa yanıt}

12) *Eğitim durumunuz nedir?

☐ Okuryazar değil	☐ Yalnızca okuryazar
☐ İlkokul Terk	☐ İlkokul Mezunu
☐ Ortaokul Terk	☐ Ortaokul Mezunu
☐ Açık Ortaokul Mezunu	☐ Lise Terk
☐ Lise Mezunu	☐ Açık Lise Mezunu
☐ Yüksekokul / Ön lisans (2 Yıl) Mezunu	☐ Lisans Mezunu (4 yıl)
☐ Yüksek Lisans ya da Doktora Mezunu	☐ Diğer:

13) *Eşinizin eğitim durumu nedir?

☐ Okuryazar değil	☐ Yalnızca okuryazar
☐ İlkokul Terk	☐ İlkokul Mezunu
☐ Ortaokul Terk	☐ Ortaokul Mezunu
☐ Açık Ortaokul Mezunu	☐ Lise Terk
☐ Lise Mezunu	☐ Açık Lise Mezunu
☐ Yüksekokul / Ön lisans (2 Yıl) Mezunu	☐ Lisans Mezunu (4 yıl)
☐ Yüksek Lisans ya da Doktora Mezunu	☐ Diğer:

14) Çalışma durumunuz nedir?

- Ücretli ya da maaşlı çalışıyorum
- Kendi hesabıma çalışıyorum / serbest meslek erbabıyım / nitelikli uzmanım
- Emekliyim
- Gelir getiren bir işim yok

15) *Hanenize giren toplam aylık gelir yaklaşık ne kadar?

☐ 0 - 999 TL arası	☐ 1000 - 1499 TL arası
☐ 1500 - 1999 TL arası	☐ 2000 - 2499 TL arası
☐ 2500 - 2999 TL arası	☐ 3000 - 3999 TL arası
☐ 4000 - 4999 TL arası	☐ 5000 - 5999 TL arası
☐ 6000 TL - 6999 TL arası	☐ 7000 TL - 7999 TL arası
☐ 8000 TL - 8999 TL arası	☐ 9000 TL - 9999 TL arası
☐ 10000 TL ve üstü	

16) *Kaç çocuğunuz var? {sayı kontrollü kısa yanıt}

Her bir çocuk için sorulacak:

17) *Çocuğunuzun doğum tarihi: {sayı kontrollü kısa yanıt}

18) *Çocuğunuzun cinsiyeti:

Ek 5. Gözlem Formu

Adınız soyadınız: {listeden seçilecek}

Gözlemlediğiniz buluşma:

- Anne Buluşması
- Baba Buluşması

Yaş grubu:

- 3-6 yaş
- 7-11 yaş

Eğitimcinin İli: {Listeden seçilecek}

Eğitimcinin adı ve soyadı: {kısa metin}

Gözlem yapılan grubun kodu:

Grubun kodunu ilgili birim asistanından öğrenebilirsiniz.

Gözlem tarihi (gün/ay/yıl): ___/___/_____

Gözlem yapılan buluşma: {Seçtiği buluşma türüne göre oturum listesi gösterilecek}

Anne Buluşmaları

1. Tanışma Buluşması
2. Annenin Çocuk için Rolü ve Önemi Buluşması
3. Haftalık Paylaşım Buluşması: Aile Tutumları
4. Haftalık Paylaşım Buluşması: Bedensel ve Zihinsel Gelişim
5. Haftalık Paylaşım Buluşması: Sosyal ve Duygusal Gelişim
6. Haftalık Paylaşım Buluşması: Çocuğu Dinleme ve Kendini İfade Etme
7. Haftalık Paylaşım Buluşması: Olumlu Davranış Geliştirme
8. Haftalık Paylaşım Buluşması: Olumsuz Davranışları Değıştirme
9. Haftalık Paylaşım Buluşması: Empati, Çatışma Çözümü ve Öfke Yönetimi
10. Haftalık Paylaşım Buluşması: Çocuğun Sorumluluk Kazanması

Baba Buluşmaları

1. Tanışma Buluşması
2. Babanın Çocuk için Rolü ve Önemi Buluşması
3. Haftalık Paylaşım Buluşması: Aile Tutumları
4. Haftalık Paylaşım Buluşması: Dinleme ve Anlatma
5. Haftalık Paylaşım Buluşması: Aile Tutumları: Demokratik İlişki ve Empati
6. Haftalık Paylaşım Buluşması: Olumlu Davranış Geliştirme
7. Haftalık Paylaşım Buluşması: Sosyal ve Duygusal Gelişim
8. Haftalık Paylaşım Buluşması: Bedensel ve Cinsel Gelişim
9. Haftalık Paylaşım Buluşması: Zihinsel Gelişim
10. Haftalık Paylaşım Buluşması: Çocukla Zaman Geçirmek ve Oyun

Gruptaki toplam kişi sayısı (tüm grup için): {listeden seçilecek: en az 1 en çok 14 girilebilir}

Buluşmadaki katılımcı sayısı: {listeden seçilecek: en az 1 en çok 14 girilebilir}

Buluşma için kullanılan uygulama:

☐ Whatsapp	☐ Whatsapp/Facebook Messenger Odaları
☐ Zoom	☐ Webex
☐ Skype	☐ Diğer:

1. Buluşma: Tanışma Buluşması Gözlem Soruları

Aşağıdaki maddeleri “Evet” ya da “Hayır” olarak işaretleyiniz. “Evet”, eğitimcinin ifadeye ve Eğitimci Kılavuzu’na tamamen uygun şekilde uygulama yaptığı, “Hayır” ise ifadeye uygun uygulama yapmadığı anlamına gelir. Her başlığın altındaki maddelerden sonra notlar bölümü bulunuyor. Notlar bölümünde, o başlık altındaki maddelerle ilgili eğitimcide gördüğünüz somut davranışları not alabilir ve geri bildirimlerinizi somutlamak için kullanabilirsiniz.

Buluşma Akışı

Madde	Evet	Hayır
1. Eğitimci kendisini tanıttı.		
2. Buluşmaların genel işleyişini açıkladı.		
3. AÇEV’i ve amaçlarını tanıttı.		
4. AÇEV’le ilgili soruları dinledi.		
5. AÇEV’le ilgili soruları yanıtladı.		
6. Tanışma etkinliğini yürüttü.		
7. Paketi tanıttı.		
8. Paketlerle ilgili soruları yanıtladı.		
9. Buluşmalar boyunca katılımcılarla karşılıklı beklentileri konuştu.		
10. Salgın dönemiyle ilgili soruları sordu.		
11. Salgın dönemiyle ilgili paylaşımları yanıtladı.		
12. Eylem planını oluşturdu.		
13. Buluşmadan katılımcıların akıllarında neler kaldığını sordu.		

Notlar: {uzun yanıt}

Katılımcılarla İlişki ve Zaman Yönetimi

Madde	Evet	Hayır
1. Katılımcıların soru sorarak ya da farklı söylemlerle söz almasına fırsat verdi.		
2. Katılımcılarla iletişimde olumlu bir dil kullandı.		
3. Buluşmayı zaman planına uygun şekilde yürüttü. (+/- %10 kabul edilebilir bir ölçüttür.)		

Notlar: {uzun yanıt}

Ekleme istedikleriniz: {uzun yanıt}

Verilen geri bildirimde göre bir sonraki gözlemden dikkat edilmesi gerekenler: {uzun yanıt}

2. Buluşma: Annenin/Babanın Çocuk için Rolü ve Önemi Buluşması

Aşağıdaki maddeleri “Evet” ya da “Hayır” olarak işaretleyiniz. “Evet”, eğitimcinin ifadeye ve Eğitimci Kılavuzu’na tamamen uygun şekilde uygulama yaptığı, “Hayır” ise ifadeye uygun uygulama yapmadığı anlamına gelir. Her başlığın altındaki maddelerden sonra notlar bölümü bulunuyor. Notlar bölümünde, o başlık altındaki maddelerle ilgili eğitimcide gördüğünüz somut davranışları not alabilir ve geri bildirimlerinizi somutlamak için kullanabilirsiniz.

Buluşma Akışı

Madde	Evet	Hayır
1. Geçen haftanın buluşmasını kısaca özetledi.		
2. Tanışma oturumunun eylem planını kimlerin yapabildiğini sordu.		
3. Katılımcıların eylem planıyla ilgili paylaşımlarını yanıtladı.		
4. Isınma oyunlarını uyguladı.		
5. “Çiftçinin Traktörü” öyküsünü anlattı.		
6. Öyküyle ilgili soruları sordu.		
7. Katılımcıların öyküyle ilgili paylaşımlarını yanıtladı.		
8. Annenin/Babanın çocuk için rolü ve önemini açıkladı.		
9. Annenin/Babanın çocuğun gelişimi için desteklemesi gereken üç farklı alanı anlattı.		
10. Evlere gönderilecek paketler ve bunların içeriği hakkında gerekli bilgilendirmeleri yaptı.		
11. Katılımcılarla eylem planını paylaştı.		
12. Buluşmadan katılımcıların akıllarında neler kaldığını sordu, eksikleri tamamladı.		

Notlar: {uzun yanıt}

Katılımcılarla İlişki ve Zaman Yönetimi

Madde	Evet	Hayır
1. Katılımcıların soru sorarak ya da farklı söylemlerle söz almasına fırsat verdi.		
2. Katılımcılarla iletişimde olumlu bir dil kullandı.		
3. Buluşmayı zaman planına uygun şekilde yürüttü. (+/- %10 kabul edilebilir bir ölçüttür.)		

Notlar: {uzun yanıt}

Ekleme istedikleriniz: {uzun yanıt}

Verilen geri bildirim göre bir sonraki gözlemden dikkat edilmesi gerekenler: {uzun yanıt}

3. Buluşma - 10. Buluşma Arası

Aşağıdaki maddeleri “Evet”, “Hayır” ya da “Gözlemlenemedi” olarak işaretleyiniz. “Evet”, eğitimcinin ifadeye ve Eğitimci Kılavuzu’na tamamen uygun şekilde uygulama yaptığı, “Hayır” ise ifadeye uygun uygulama yapmadığı anlamına gelir. İfade o buluşmanın planında bulunmuyorsa (örn. buluşma planında hikâye kitapları ya da gelişim malzemeleri yoksa) “Gözlemlenemedi” işaretleyiniz. Her başlığın altındaki maddelerden sonra notlar bölümü bulunuyor. Notlar bölümünde, o başlık altındaki maddelerle ilgili eğitimcide gördüğünüz somut davranışları not alabilir ve geri bildirimlerinizi somutlamak için kullanabilirsiniz.

Karşılama

Madde	Evet	Hayır
1. Buluşma başlangıcında katılımcıları karşıladı.		
2. Buluşmada konuşulacak konuları hatırlattı.		

Notlar: {uzun yanıt}

Önceki Oturumun Eylem Planları

Madde	Evet	Hayır	Gözlemlenemedi
1. Katılımcıların bir önceki haftanın bilgilendirme metni üzerine eylem planlarıyla ilgili yaptıklarını somut olarak belirtmelerini sağladı.			
2. Önceki haftanın gelişim malzemelerini nasıl kullandıklarını sordu. (3-6 yaş için 4., 6., 8. ve 10. buluşmalar, 7-11 yaş için 3. buluşma)			
3. Katılımcıların önceki haftanın gelişim malzemeleriyle ilgili paylaşımları yanıtladı. (3-6 yaş için 4., 6., 8. ve 10. buluşmalar, 7-11 yaş için 3. buluşma)			
4. Önceki haftanın hikâye kitabını nasıl kullandıklarını sordu. (3-6 yaş grubu için 5., 7. ve 9. buluşmalar, 7-11 yaş için 3., 5., 7. ve 9. buluşmalar)			
5. Katılımcıların önceki haftanın hikâye kitabıyla ilgili paylaşımlarını yanıtladı. (3-6 yaş grubu için 5., 7. ve 9. buluşmalar, 7-11 yaş için 3., 5., 7. ve 9. buluşmalar)			
6. Paket içeriğinin haftalık bilgi notlarına uygun şekilde kullanılması için gerekli açıklamaları yaptı.			
7. Katılımcıların çocuk etkinlikleriyle ilgili paylaşımlarını yapmalarını sağladı.			

Notlar: {uzun yanıt}

Bilgilendirme Metinleri

Madde	Evet	Hayır
1. Bilgilendirme metninin okunup okunmadığını sordu.		
2. Katılımcıların bilgilendirme metinleriyle ilgili paylaşımlarını yanıtladı.		
3. Bilgilendirme metninin içindeki soruları sordu.		
4. Bilgilendirme metninin içindeki sorulara gelen paylaşımları yanıtladı.		
5. Eğitimcinin anlattıkları ve örnekleri haftalık bilgilendirme metni içeriğine uygundu.		
6. Bilgilendirme metnindeki bilgilerin hayata geçirilmesi için aileleri yönlendirdi.		

Notlar: {uzun yanıt}

Sonraki Oturumun Eylem Planları

Madde	Evet	Hayır
1. Katılımcıların bu haftanın bilgilendirme metniyle ilgili eylem planlarını somut olarak belirtmelerini sağladı.		
2. Sonraki haftanın paket içeriğindeki malzemeleri bilgi notlarına göre nasıl kullanmaları gerektiğini açıkladı.		
3. Sonraki haftanın çocuk etkinliklerinin hangi gelişim alanlarını nasıl desteklediğini açıkladı.		
4. Çocuk etkinliklerinin nasıl yapılacağını açıkladı.		
5. Sonraki haftanın bilgilendirme metnini, metin içindeki sorular üzerine düşünerek okumalarını hatırlattı.		

Notlar: {uzun yanıt}

Katılımcılarla İlişki ve Zaman Yönetimi

Madde	Evet	Hayır
1. Katılımcıların soru sorarak ya da farklı söylemlerle söz almasına fırsat verdi.		
2. Katılımcılardan gelen sorulara, haftalık bilgilendirme metni içeriğine uygun cevaplar verdi.		
3. Katılımcılarla iletişimde olumlu bir dil kullandı.		
4. Buluşmayı akışa uygun şekilde yürüttü.		
5. Buluşmayı zaman planına uygun şekilde yürüttü. (+/- %10 kabul edilebilir bir ölçüttür.)		

Notlar: {uzun yanıt}

Ekleme istedikleriniz: {uzun yanıt}

Verilen geri bildirim göre bir sonraki gözlemlerde dikkat edilmesi gerekenler: {uzun yanıt}

Ek 6. Telefonla Son Test Anketi

X1-Soru Formu Tipi:

1	Anne Buluşmaları
2	Baba Buluşmaları

X1=1 İSE

Merhaba. Sizi AÇEV Anne Buluşmaları Programı Etki Araştırması kapsamında ZENNA Araştırma'dan arıyorum. Adım AÇEV adına bu araştırmayı bağımsız bir araştırma şirketi olan ZENNA Araştırma yürütmektedir. Sizinle daha önce bu araştırmanın “buluşmalar ön anketini” gerçekleştirmiştik. Program sonrası son test anketini gerçekleştirmek istiyoruz.

Kanunlar ve ESOMAR kuralları gereğince vereceğiniz tüm bilgiler ve kişisel veriler sadece araştırma amaçlı kullanılacak olup anonim olarak analiz edilecektir.

Ortalama 10 dakika sürecek anketimize katılmaya onay verirseniz sorulara başlayabiliriz.

1	Ankete katılmayı kabul etti
2	Ankete katılmayı kabul etmedi

X1=2 İSE

Merhaba. Sizi AÇEV Baba Buluşmaları Programı Etki Araştırması kapsamında ZENNA Araştırma'dan arıyorum. Adım AÇEV adına bu araştırmayı bağımsız bir araştırma şirketi olan ZENNA Araştırma yürütmektedir. Sizinle daha önce bu araştırmanın “buluşmalar ön anketini” gerçekleştirmiştik. Program sonrası son test anketini gerçekleştirmek istiyoruz.

Kanunlar ve ESOMAR kuralları gereğince vereceğiniz tüm bilgiler ve kişisel veriler sadece araştırma amaçlı kullanılacak olup anonim olarak analiz edilecektir.

Ortalama 10-15 dakika sürecek anketimize katılmaya onay verirseniz sorulara başlayabiliriz.

1	Ankete katılmayı kabul etti
2	Ankete katılmayı kabul etmedi

X1=1 İSE

F4.1 Anne Buluşmalarına hangi yaş grubu için katılıyorsunuz? (TEK YANIT)

1	3-6 yaş grubu
2	7-11 yaş grubu

X1=2 İSE

F4.2 Baba Buluşmalarına hangi yaş grubu için katılıyorsunuz? (TEK YANIT)

1	3-6 yaş grubu
2	7-11 yaş grubu

F5. Buluşmalara kaç çocuğunuz için katılıyorsunuz?

1	Tek çocuk/ 1 çocuk
2	2 çocuk
3	3 çocuk
4	3'ten fazla

F5 SORUSUNDA KOD=1 DIŞINDA YANIT VERİLMİŞSE F5a ya da F5b SORUSUNU SORUN.

F4.1=1 YA DA F4.2=1 İSE F5a SORUN.

F5a. Buluşmalara katıldığınız 3-6 yaş grubu için en küçük çocuğunuzun yaşını belirtir misiniz?

	YAŞ	
1	3	F4.1 YA DA F4.2'DE KOD=1 İŞARETLENDİYSE SORUN
2	4	
3	5	
4	6	

F4.1=2 YA DA F4.2=2 İSE F5B SORUN.

F5b. Buluşmalara katıldığınız 7-11 yaş grubu için en küçük çocuğunuzun yaşını belirtir misiniz?

	YAŞ	
5	7	F4.1 YA DA F4.2'DE KOD=2 İŞARETLENDİYSE SORUN
6	8	
7	9	
8	10	
9	11	

Q1. DP UYARI:

Ankete başlamadan önce aşağıdaki açıklamayı okuyun.

ANKETÖR AÇIKLAMA METNİ

Size ankette soracağım tüm soruları buluşmalara katıldığınız (DP: F5a YA DA F5b'de işaretlenen en küçük yaş gelecek) yaşındaki çocuğunuzu düşünerek yanıtlanmanızı rica ediyorum.

Destekleyici Ortam

S1. Evde siz ya da aileden başka birisi çocuğunuza kitap okur mu?

1	Evet	DP Uyarı: S1a'ya git
2	Hayır	DP Uyarı: S2'ye git

S1a. Evde siz ya da aileden başka birisi çocuğunuza ne sıklıkta kitap okur? **{DP Uyarı: Tek Cevap}**

1	Her gün mutlaka okunur
2	Haftada bir kaç kere okunur.
3	Haftada bir kere okunur
4	Nadiren (haftada bir kereden daha az) okunur

S1b. Evde en sık kimler çocuğunuza kitap okur? **{DP Uyarı: Çok Cevap, Rotasyon uygula}**

Anketör Uyarı: Seçenekleri okuMAYın.

1	Ben
2	Eşim
3	Kardeşi (abla, abi, kardeş)
4	Hala
5	Teyze
6	Amca
7	Dayı
8	Büyükanne
9	Büyükbaba
10	Komşu
97	Diğer

S2. Çocuğunuz okuma yazma biliyor mu?

1	Evet	DP Uyarı:: S2a'ya git
2	Hayır	DP Uyarı:: S3'e git

S2a. Çocuğunuz ne sıklıkla kitap okur? **{DP Uyarı: Tek Cevap}**

1	Her gün mutlaka okur
2	Haftada bir kaç kere okur
3	Haftada bir kere okur
4	Nadiren (haftada bir kereden daha az) okur
5	Hiç okumaz

S3. Evde çocuğunuza ait kaç kitap var?

{Anketör Uyarı: Net rakam verebiliyorsa rakamı açık olarak giriniz. Net bir rakam veremiyorsa yaklaşık bir sayı söylüyorsa (örneğin 2-3 kitabı var gibi) bu durumda diğer yanıtlar içerisinde uygun olanı işaretleyiniz.

1(Net rakam veriliyorsa bu bölüme yazınız)
2	1-2 arası
3	3-4 arası
4	5-7 arası
5	8-10 arası
6	11-15 arası
7	16-20 arası
8	20'den fazla
98	Hiç kitabı yok
99	Hatırlamıyorum

S4. içerisinde kırtasiye eşyaları, oyun malzemeleri, bilgilendirme metinleri olan Buluşma Paketi size ulaştı mı?

1	Evet
2	Hayır

S4a. Okuyacağım malzemeleri çocuğunuzla hiç kullandınız mı? “evet kullandım ya da hayır kullanmadım” şeklinde yanıt vermenizi rica edeceğim.

{Rotasyon uygula}

		1-Evet kullandım	2-Hayır kullanmadım	3-Hatırlamıyorum	4-Bu malzemeye sahip değiliz
1	Kurşun kalem	1	2	3	4
2	Kalemtırış	1	2	3	4
3	Silgi	1	2	3	4
4	Makas	1	2	3	4
5	Resim defteri	1	2	3	4
6	Kalem kutusu	1	2	3	4
7	Pastel boya	1	2	3	4
8	Abaküs (sayı boncuğu)	1	2	3	4

S4b. Okuyacağım malzemeleri çocuğunuzla kaç defa kullandığınızı öğrenebilir miyim?

DP Uyarı: S4a sorusunda 1-Evet kullandım yanıtı işaretlenen seçenekler için sorulacak. {Rotasyon uygula}

	S4a sorusunda 1-Evet kullandım yanıtı işaretlenen araç-gereçler gelecek	Bir-iki kere kullandık	Üç-beş kere kullandık	Beş kereden fazla kullandık	Hatırlamıyorum
1	Kurşun kalem	1	2	3	4
2	Kalemtırış	1	2	3	4
3	Silgi	1	2	3	4
4	Makas	1	2	3	4
5	Resim defteri	1	2	3	4
6	Kalem kutusu	1	2	3	4
7	Pastel boya	1	2	3	4
8	Abaküs (sayı boncuğu)	1	2	3	4
9	Oyun hamuru	1	2	3	4
10	Ahşap/tahta oyun blokları	1	2	3	4

S4c. Çocuğunuzla okuyacağım oyuncak/ oyuncaklarla hiç oynadınız mı?

Oyuncak türleri için rotasyon uygula

		1-Evet oynadım	2-Hayır oynamadım	Hatırlamıyorum	Bu malzemeye sahip değiliz
1	Oyun hamuru	1	2	3	4
2	Ahşap/tahta oyun blokları	1	2	3	4

S4d. Okuyacağım oyuncak/oyuncaklarla çocuğunuz ile kaç defa oynadınız öğrenebilir miyim?

DP Uyarı: S4c sorusunda 1-Evet oynadım işaretlenenler için S4d sorulacak.

Oyunlar arası rotasyon uygula

		Bir-iki kere oynadık	Üç beş kere oynadık	Beş kereden fazla oynadık	Hatırlamıyorum
1	Oyun hamuru	1	2	3	4
2	Ahşap/tahta oyun blokları	1	2	3	4

Çocuğın Gelişimini Destekleyen Ebeveyn Davranışlarına Yönelik Sorular

DP Uyarı: BOYUTLAR (S5A, S5B, S5C, S5D, S5E, S5F, S5G, S5H, S5K) ARASINDA ROTASYON UYGULA.

S5A. Aile Tutumları ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5A	AİLE TUTUMLARI ile ilgili konular						
1	Çocuğumu da ilgilendiren kararları onunla birlikte alırım	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğumun benimkinden farklı bir fikri olabileceğini kabul ederim	1	2	3	4	5	6
3	Az önce yanıtladığınız AİLE TUTUMLARI ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumun fikirlerini önemser, kararlarına saygı duyarım ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5B. Bedensel Aktiviteler ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5B	BEDENSEL AKTİVİTELER ile ilgili konular						
1	Çocuğumun hareket etmesine ortam sağlarım (koşmak, takla atmak, zıplamak gibi hareketler)	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğumun el becerisini geliştirecek etkinlikler yapması için fırsat sağlarım (makas, kâğıt, kalem, boyalar, oyun hamuru, boncuk vb. Malzemeleri sağlayarak vb)	1	2	3	4	5	6
3	Az önce yanıtladığınız BEDENSEL AKTİVİTELER ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumun bedensel aktivitelerini geliştirmesine olanak sağlarım” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5C. Zihinsel Gelişim ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5C	ZİHİNSEL GELİŞİM ile ilgili konular						
1	Çocuğuma düşünmesini ve akıl yürütmesini sağlayacak sorular sorarım. (Örn. Olayların nedenleri ve sonuçları arasında ilişki kurması, yaşadıklarını hatırlaması, duyduğu olaylar hakkında yorum yapabilmesini sağlayacak sorular sormak gibi.)	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğumun sorduğu sorulara yaşına uygun bir biçimde yanıtlar veririm	1	2	3	4	5	6
3	Çocuğuma kitap okurum	1	2	3	4	5	6
4	Az önce yanıtladığınız ZİHİNSEL GELİŞİM ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumun zihinsel gelişimine destek olmak için çabalarım” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5D. Sosyal Duygusal Gelişim ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı, 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5D	SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM ile ilgili konular						
1	Çocuğumun duygu ve düşüncelerini açıklamasına fırsat veririm	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğum ile korku, üzüntü, sevinç gibi duyguları hakkında konuşurum	1	2	3	4	5	6
3	Az önce yanıtladığınız SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumun sosyal, duygusal gelişiminin güçlenmesine yönelik çaba harcarım” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5E. Çocuğu Dinleme - Kendini İfade Etme ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı, 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5E	ÇOCUĞU DİNLEME VE KENDİNİ İFADE ETME						
1	Yaşadıklarını anlatması için çocuğuma sorular sorarım	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğum bir şey anlatırken işlerimi bırakıp sadece çocuğumu dinlerim	1	2	3	4	5	6
3	Çocuğumun davranışlarının bana olan etkisini çocuğuma anlatırım	1	2	3	4	5	6

4	Az önce yanıtladığınız ÇOCUĞU DİNLEME ve KENDİNİ İFADE ETMESİ ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumu dinlerim ve kendini ifade etmesini sağlarım” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6
---	--	---	---	---	---	---	---

S5F. Olumlu Davranış Geliştirme ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı, 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5F	OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME						
1	Belli durumlarda çocuğumdan nasıl davranışlar beklediğimi önceden açıklarım (büyüklerle ziyaret, market alışverişi vb. gibi).	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğumun istemediğim davranışları yapMaması için kuralları önceden belirlerim	1	2	3	4	5	6
3	Çocuğuma koyduğum kuralların nedenlerini açıklarım	1	2	3	4	5	6
4	Çocuğuma koyduğum kuralları tutarlı bir şekilde uygularım	1	2	3	4	5	6
5	Az önce yanıtladığınız OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumun olumlu davranışlar geliştirmesine yönelik çaba harcarım” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5G. Olumsuz Davranışları Değişirme ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı, 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5G	OLUMSUZ DAVRANIŞLARI DEĞİŞTİRME						
1	Çocuğumun olumsuz bir davranışına müdahale etmeden önce bu davranışın nedenini düşünürüm	1	2	3	4	5	6
2	Olumsuz bir davranış sonucunda çocuğumun düşünüp farklı çözüm yollarını kendisinin bulması için destek olurum	1	2	3	4	5	6
3	Çocuğuma olumsuz davranışlarının sonuçlarını açıklarım	1	2	3	4	5	6
4	Az önce yanıtladığınız OLUMSUZ DAVRANIŞLARI DEĞİŞTİRME ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumun olumsuz davranışlarını değiştirmesine yönelik çaba harcarım” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5H. Empati, Çatışma Çözümü, Öfke Yönetimi ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı, 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5H	EMPATİ, ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜ VE ÖFKE YÖNETİMİ						
1	Çocuğumun davranışlarının nedenlerini anlamaya çalışırım	1	2	3	4	5	6
2	Çocuğumu disipline sokmanın bir yolu olarak tokat atmak, sarsmak, çimdik atmak gibi fiziksel cezalar kullanırım	1	2	3	4	5	6
3	Öfkelendiğimde; derin nefes alma, ortamı değiştirme, birisiyle konuşma gibi yöntemleri kullanarak öfkemi kontrol edebilirim	1	2	3	4	5	6
4	Az önce yanıtladığınız EMPATİ KURMA, ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜ VE ÖFKE KONTROLÜ ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğumla empati kurmaya çalışır, çatıştığımızda çözmeye çalışırım ve öfkemi kontrol ederim” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S5K. Çocuğın Sorumluluk Kazanması ile ilgili bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere yönelik davranışınızı, 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Sık sık, 5-Her zaman şeklinde size uygun olanı belirterek yanıtlar mısınız?

ANKETÖR UYARI: Her soruda ölçeği okuyunuz.

DP Uyarı: İFADELER ARASINDA ROTASYON UYGULA.

		1-Hiçbir zaman	2-Nadiren	3-Bazen	4-Sık sık	5-Her zaman	98-Fikrim yok/ Bilmiyorum
S5K	ÇOCUĞUN SORUMLULUK KAZANMASI						
1	Kişisel temizlik, kendi başına yemek yeme ve giyinme gibi sorumluluklarını yerine getirmesi için örnek olurum	1	2	3	4	5	6
2	Kişisel temizlik, kendi başına yemek yeme ve giyinme gibi sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini kontrol ederim	1	2	3	4	5	6
3	Çocuğın sorumluluklarını yerine getirdiğinde takdir ederim	1	2	3	4	5	6
4	Çocuğının evde öğrenmesini sağlayacak bir ortam oluştururum. (Örneğin, iyi aydınlatılmış bir masa, sessiz bir ortam, gerekli malzemelerin bulunması gibi)	1	2	3	4	5	6
5	Çocuğuma ev içinde gündelik işlerle ilgili sorumluluk veririm	1	2	3	4	5	6
6	Az önce yanıtladığınız ÇOCUĞUN SORUMLULUK KAZANMASI ile ilgili tüm konuları düşündüğünüzde “çocuğının sorumluluk kazanması için çaba harcar, takip ederim” ifadesi için size uygun yanıtı verir misiniz?	1	2	3	4	5	6

S6. Size okuyacağım işleri evinizde kimin yaptığını öğrenebilir miyim?

DP Uyarı: MADDELER İÇİN ROTASYON UYGULA. HER İŞ İÇİN TEK YANIT.

		1- Sadece eşim yapar	2- Çoğunlukla eşim yapar, ben nadiren yaparım	3- Eşimle ortaklaşa yaparız	4- Çoğunlukla ben yaparım	5- Tamamen ben yaparım	6- Ne eşim yapar ne de ben yaparım
1	Yemek pişirme	1	2	3	4	5	6
2	Kahvaltı hazırlama	1	2	3	4	5	6
3	Cam silme	1	2	3	4	5	6
4	Market alışverişi	1	2	3	4	5	6
5	Tamirat işleri	1	2	3	4	5	6
6	Çamaşır asma	1	2	3	4	5	6
7	Ütü yapma	1	2	3	4	5	6
8	Sofra toplama	1	2	3	4	5	6
9	Bulaşık yıkama	1	2	3	4	5	6

S7. Size okuyacağım ifadelere ne derece katıldığını 1-Hiç katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Biraz katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum ölçeğinde değerlendirerek yanıtlar mısınız?

DP Uyarı: İFADELER ARASI ROTASYON UYGULA

		1- Hiç katılmıyorum	2- Katılmıyorum	3- Biraz katılıyorum	4- Katılıyorum	5- Kesinlikle katılıyorum	6- Bilmiyorum/ Fikrim yok
1	Oğlan çocukları her şeye kızlar gibi ağlamamalı	1	2	3	4	5	6
2	Kız çocukları oğlan çocukları kadar sokakta oynamaya ihtiyaç duymaz	1	2	3	4	5	6
3	Kız çocuklarının meslek sahip olması oğlan çocukları kadar gerekli değildir	1	2	3	4	5	6
4	Oğlan çocuklarının bebekle oynaması gelişimlerini olumsuz etkiler	1	2	3	4	5	6
5	Ev içinde kız ve oğlan çocuklarının uyması gereken kurallar farklı olabilir	1	2	3	4	5	6
6	Ev işlerine, kız çocukları oğlan çocuklarına göre daha yatkındır	1	2	3	4	5	6
7	Oğlan çocuğunun babayla vakit geçirmesi daha önemlidir	1	2	3	4	5	6
8	Kız çocuklarının 18 yaş altında evlenmesi uygundur	1	2	3	4	5	6

S8. Size okuyacağım ifadelere ne derece katıldığınızı 1-Hiç katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Biraz katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum ölçeğinde değerlendirerek yanıtlar mısınız?

DP Uyarı: İFADELER ARASI ROTASYON UYGULA

		1- Hiç katılmıyorum	2- Katılmıyorum	3- Biraz katılıyorum	4- Katılıyorum	5- Kesinlikle katılıyorum	6- Bilmiyorum/ Fikrim yok
1	Çocuğumun gelişimi ve öğrenme süreci için çocuğuma yönelik davranışlarımın önemli olduğunun farkındayım	1	2	3	4	5	6
2	Çocukların gelişme ve öğrenme sürecinde oyunlar, kitaplar vb çok etkilidir	1	2	3	4	5	6

S10. Size okuyacağım ifadelere ne derece katıldığınızı 1-Hiç katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Biraz katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum ölçeğinde değerlendirerek yanıtlar mısınız?

DP Uyarı: İFADELER ARASI ROTASYON UYGULA

		1- Hiç katılmıyorum	2- Katılmıyorum	3- Biraz katılıyorum	4- Katılıyorum	5- Kesinlikle katılıyorum	6- Bilmiyorum/ Fikrim yok
1	Buluşmaların içeriği çocuğumun gelişimini desteklemek için uygundu	1	2	3	4	5	6
2	Buluşmalarda, çocuğumun gelişimini desteklemek için çocuğumla uygulayabileceğim şeyler öğrendim	1	2	3	4	5	6
3	Eve gönderilen malzemeler çocuğumun gelişimini desteklemek için bana katkıda bulundu	1	2	3	4	5	6
4	Bu buluşmaları genel olarak başarılı buldum	1	2	3	4	5	6

X1-1 İSE S11.1 SORUSUNU SORUN

S11.1. Anne Buluşmaları'nı etrafınızdaki annelere ne derece tavsiye edersiniz? 0- Hiç tavsiye etmem, 10- Kesinlikle tavsiye ederim ölçeğinde değerlendirerek belirtir misiniz?

0-Hiç tavsiye etmem	0
	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9
10-Kesinlikle tavsiye ederim	10

X1-2 İSE S11.2 SORUSUNU SORUN

S11.2 Baba Buluşmaları'nı etrafınızdaki babalara ne derece tavsiye edersiniz? 0- Hiç tavsiye etmem, 10- Kesinlikle tavsiye ederim ölçeğinde değerlendirerek belirtir misiniz

0-Hiç tavsiye etmem	0
	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9
10-Kesinlikle tavsiye ederim	10

S9. AÇEV'e iletmemizi istediğiniz ya da eğitimlerle ilgili belirtmek istediğiniz herhangi bir konu var mı? Varsa öğrenebilir miyim?

Anketör Dikkat: Farklı farklı konular belirtirse her birini farklı kutucuğa yazınız.

S10. Son olarak araştırma esnasında verdiğiniz bilgilerin 3. partilerle paylaşılmasına izin verir misiniz?

Anketör dikkat: Soruyu anlamazlarsa; verdiği yanıtların kişisel olarak ayrıca paylaşılmasına izin verip vermediğinizi öğrenmek istiyorum şeklinde açıklama yapabilirsiniz.

1	Evet, izin veriyorum
2	Hayır, izin vermiyorum

Ek 7. Katılımcılar İçin Buluşma Değerlendirme Soru Formu

Değerli anne/baba,

Bu soru formu katılmış olduğunuz Anne/Baba Buluşmalarını geliştirebilmek amacıyla sizlerin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır.

Sizden aldığımız bilgiler sadece Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın uzman ve akademisyen ekibi tarafından görülebiliyor. Üçüncü kişilerle paylaşılmıyor. Yanıt verirken sizin görüşlerinizi en iyi yansıtan seçeneği işaretleyiniz. Bu formu doldurmanız yaklaşık 4 dakika sürecek. Herhangi bir sorunuz olursa eğitimcinizden destek alabilirsiniz.

AÇIK RIZA ONAYI

Bu ankette aktardığım / aktaracağım 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında yer alan kişisel verilerimin/özel nitelikli kişisel verilerimin anket sonuçları genel değerlendirmesinde, istatistiki amaç ve kapsam çerçevesinde alınmasına, işlenmesine, aktarılmasına, yurtdışına aktarılmasına, silinmesine, anonim hale getirilmesine ve sair surette işlenmesine ve 5 yıl müddetle muhafaza edilmesine özgür irademle açık olarak muvafakat ettiğimi kabul, beyan ve taahhüt ederim.

- Yukarıdaki bilgileri okudum ve anladım.

BULUŞMALARI DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki ifadelere ne derece katılıyorsunuz?* [her katılımcı için randomize]

- Buluşmalardan sonra çocuğumla daha çok vakit geçirmeye başladım.
 - Buluşmalardan sonra çocuğumun zorlayıcı davranışlarıyla daha rahat başa çıkmaya başladım
 - Buluşmalardan sonra ebeveyn olarak öz güvenim arttı
 - Buluşmalardan sonra öfkemi daha iyi kontrol etmeye başladım
 - Buluşmalardan sonra kendimi daha az yalnız hissetmeye başladım
 - Buluşmalardan sonra çocuğum ile kurduğum ilişki daha iyi hale geldi.
 - Buluşmalardan sonra çocuğum kendisini daha iyi ifade etmeye başladı
1. Benim için hiç doğru değil
 2. Benim için çok az doğru
 3. Benim için kısmen doğru
 4. Benim için oldukça doğru
 5. Benim için tamamen doğru

ÇOCUK VE BULUŞMA BİLGİLERİ

Toplam kaç çocuğunuz var?* [Açılır liste: 1,2,3,4,5,7,8 ya da daha çok]

Toplam kaç buluşmaya katıldınız?* [Açılır liste: 1,2,3,4,5,7,8,9,10 ya da daha fazla]

OYUN KUTUSU

Oyun kutusundan çıkan malzemelerin hangileri çocuğunuz gelişimini

desteklemek için yararlı oldu? {çoklu seçilebilir, en az 1 en çok 3 yanıt, yanıtlar her katılımcı için randomize}

- Resim defteri
- Kalem kutusu
- Pastel boya
- Abaküs (sayı boncuğu)
- Oyun hamuru
- Ahşap/tahta oyun blokları
- Tangram
- Nostaljik oyun kartları
- Çocuk kitapları
- Çocuk etkinlikleri

GENEL DEĞERLENDİRME (Net Promoter Score)

Bu Buluşmaları etrafınızdaki annelere ne derece tavsiye edersiniz?*

{Slider: Sıfır ile on arasında değerlendirin. Sıfır için sola, on için sağa kaydırın.} 0- Hiç tavsiye etmem, 10- Kesinlikle tavsiye ederim

Covid-19 küresel salgını koşullarında, Anne/Baba Buluşmaları uygulamasına katılmanızın; kendinize, çocuğunuza ya da aile hayatınıza dair olumlu anlamda değiştirdiği veya etkilediği durumlar oldu mu? Bu konudaki deneyim ve duygularınız neler? Paylaşmak istediğiniz örnekler var mı? {açık uçlu, uzun yanıt}

BITİRİRKEN...

Eklemek istedikleriniz {açık uçlu, uzun yanıt}

EK 8. Eğitimciler İçin Dönem Sonu Değerlendirme Soru Formu

GENEL BİLGİLER

2020 Kasım - 2021 Nisan ayları arasında kaç buluşma grubu tamamladınız?* {Açılır liste: 1,2,3,4,5}

İliniz* {Açılır liste: ADANA, AFYONKARAHİSAR, ANKARA, ANTALYA, AYDIN, BALIKESİR, BARTIN, BATMAN, BURSA, ÇANAKKALE, DENİZLİ, DİYARBAKIR, ESKİŞEHİR, GAZİANTEP, HATAY, ISPARTA, İSTANBUL, İZMİR, KOCAELİ, KÜTAHYA, MANİSA, MARDİN, MERSİN, SAMSUN, SİİRT, ŞANLIURFA, TRABZON, UŞAK}

Küresel salgın dönemi öncesinde ADP/BADEP grubu tamamladınız mı?*

- Evet
- Hayır

ADP/BADEP GRUBU TAMAMLAYANLAR

Bugüne kadar kaç ADP/BADEP grubu tamamladınız?* {Sayı kontrollü kısa yanıt: 1-40 arası}

BULUŞMALARIN ETKİSİ

Buluşmaların küresel salgın koşulları düşünüldüğünde katılımcıların çocuklarının gelişimini desteklemek için ne düzeyde etkili oldu?*

1. Hiç etkili olmadı
2. Çok az etkili oldu
3. Biraz etkili oldu
4. Oldukça etkili oldu
5. Çok etkili oldu

Buluşmaların küresel salgın dönemi sonrasında devam ettirilmelidir. Bu ifadeye katılıyor musunuz?*

1. Kesinlikle katılmıyorum
2. Katılmıyorum
3. Biraz katılıyorum
4. Katılıyorum
5. Kesinlikle katılıyorum

BULUŞMALARİ DEĞERLENDİRME

Buluşmalarda gözlemlediğiniz, uygulama açısından güçlü yönler nelerdir? Nelerin devam ettirilmesi gerekir? {Açık uçlu}

Buluşmalarda gözlemlediğiniz, uygulama açısından geliştirilebilecek yönler nelerdir? Neler yapılabilir? Neler iyileştirilebilir? {Açık uçlu}

ETKİLEŞİM DEĞERLENDİRME

Buluşmalardaki eğitimcilik deneyiminizi düşünerek aşağıdaki etkileşim türlerini en güçlüden en az güçlüye sıralayınız.* {Sıralama, her katılımcı için randomize}

- Katılımcılar ile içerik arasında
- Eğitimci ile katılımcılar arasında
- Katılımcılar kendi arasında

Daha az güçlü olduğunu düşündüğünüz etkileşim türlerini desteklemek için neler yapılabilir? {Açık uçlu}

YAŞ GRUBU

{YALNIZCA BABA} Hangi yaş grubuna yönelik buluşmalar düzenlediniz?*

- 3-6 yaş
- 7-11 yaş

3-6 YAŞ GRUBU İÇİN

Aşağıdaki malzemelerin ne düzeyde ailelerin ihtiyacına yönelik olduğunu düşünüyorsunuz? En çok ihtiyaca yönelik olandan en az ihtiyaca yönelik olana sıralayınız.* {Sıralama, her katılımcı için randomize}

1. Resim defteri
2. Pastel boya
3. Abaküs (sayı boncuğu)
4. Oyun hamuru
5. Ahşap/tahta oyun blokları
6. Tangram
7. Nostaljik oyun kartları
8. Çocuk kitapları
9. Çocuk etkinlikleri

7-11 YAŞ GRUBU İÇİN

{YALNIZCA BABA} Aşağıdaki malzemelerin ne düzeyde ailelerin ihtiyacına yönelik olduğunu düşünüyorsunuz? En çok ihtiyaca yönelik olandan en az ihtiyaca yönelik olana sıralayınız.* {Sıralama, her katılımcı için randomize}

1. Çocuk kitapları
2. Nostaljik oyun kartları
3. Ahşap/tahta oyun blokları
4. Çocuk etkinlikleri

Bir oyun kutusu oluştursanız, çocukların farklı gelişim alanlarını desteklemek için hangi malzemeleri içerirdiniz? {Açık uçlu}

EĞİTİMCİ PAKETİ

Eğitim paketinin içeriği ihtiyacınızı ne düzeyde karşıladı?*

1. Hiç karşılamadı
2. Çok az karşıladı
3. Biraz karşıladı
4. Oldukça karşıladı
5. Tamamen karşıladı

Eğitimci paketinin içinde başka neler olmasını isterdiniz? {açık uçlu}

HAFTALIK BİLGİ NOTLARI

Katılımcılara yönelik haftalık bilgi notları ne kadar okuyucu dostuydu?*

1. Hiç okuyucu dostu değildi
2. Çok az okuyucu dostuydu
3. Biraz okuyucu dostuydu
4. Oldukça okuyucu dostuydu
5. Tamamen okuyucu dostuydu

Katılımcılara yönelik haftalık bilgi notlarını katılımcılar ne sıklıkla okudular?*

1. Hiç okumadılar
2. Nadiren okudular
3. Bazen okudular
4. Genellikle okudular
5. Her zaman okudular

TEKNOLOJİ

Buluşmalar sırasında hangi araçları kullandınız? Birden fazla kullandıysanız, birden fazla seçebilirsiniz.*

- Whatsapp
- Whatsapp/Facebook Messenger Odaları
- Zoom
- Google Meet
- Skype
- Webex
- Diğer: _____

Buluşmalara başlamadan önce, buluşmalarda gerekli olan teknolojik araçları kullanma beceriniz nasıldı?*

1. Hiç yeterli değildi
2. Çok az yeterliydi
3. Biraz yeterliydi
4. Oldukça yeterliydi
5. Tam olarak yeterliydi

Küresel salgın koşulları düşünüldüğünde, kullandığınız teknolojik araçların buluşmaları uygulamak için ne düzeyde etkili olduğunu düşünüyorsunuz?*

1. Hiç etkili olmadı
2. Çok az etkili oldu
3. Biraz etkili oldu
4. Oldukça etkili oldu
5. Çok etkili oldu

ZAMAN

Bir grubun buluşmalarını yürütmek haftalık olarak yaklaşık ne kadar vaktinizi aldı?*

- Bir saatten az
- Bir - bir buçuk saat arası
- Bir buçuk - iki saat arası
- İki - üç saat arası
- Üç saatten fazla

GÖZLEM SÜRECİ

Aşağıdaki ifadeleri 1-Kesinlikle katılmıyorum ve 5-Kesinlikle katılıyorum arasında değerlendiriniz.*

- Gözlemciler geri bildirim verirken olumlu bir ilişki kuruyor.
- Gözlemciler geri bildirimlerini somut örneklerle destekleyebiliyor.
- Gözlemlerdeki ziyaret sıklığı yeterli.
- Gözlem süreci eğitimci olarak gelişimime katkıda bulunuyor.

1. Kesinlikle katılmıyorum
2. Katılmıyorum
3. Biraz katılıyorum
4. Katılıyorum
5. Kesinlikle katılıyorum

DENEYİM PAYLAŞIM TOPLANTILARI

Deneyim paylaşım toplantılarına katıldınız mı?*

- Evet
- Hayır

Deneyim paylaşım toplantıları, buluşmaları yürütme sürecinizde ne ölçüde ihtiyacınızı karşıladı?

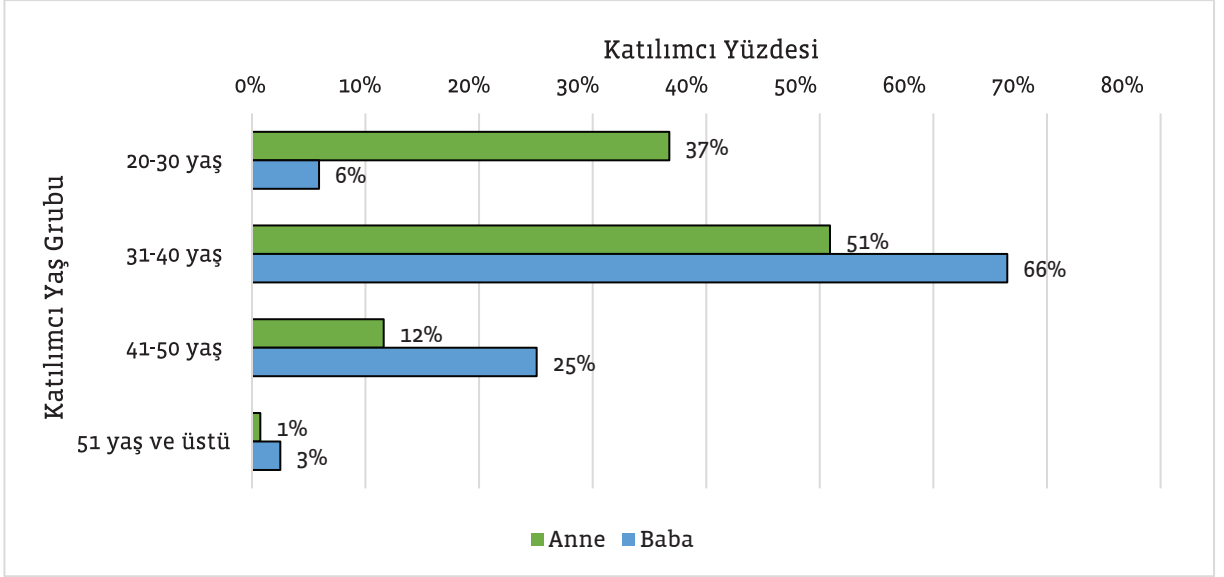
1. Hiç karşılamadı
2. Çok az karşıladı
3. Biraz karşıladı
4. Oldukça karşıladı
5. Tamamen karşıladı

EKLEMELİK İSTEDİKLERİNİZ

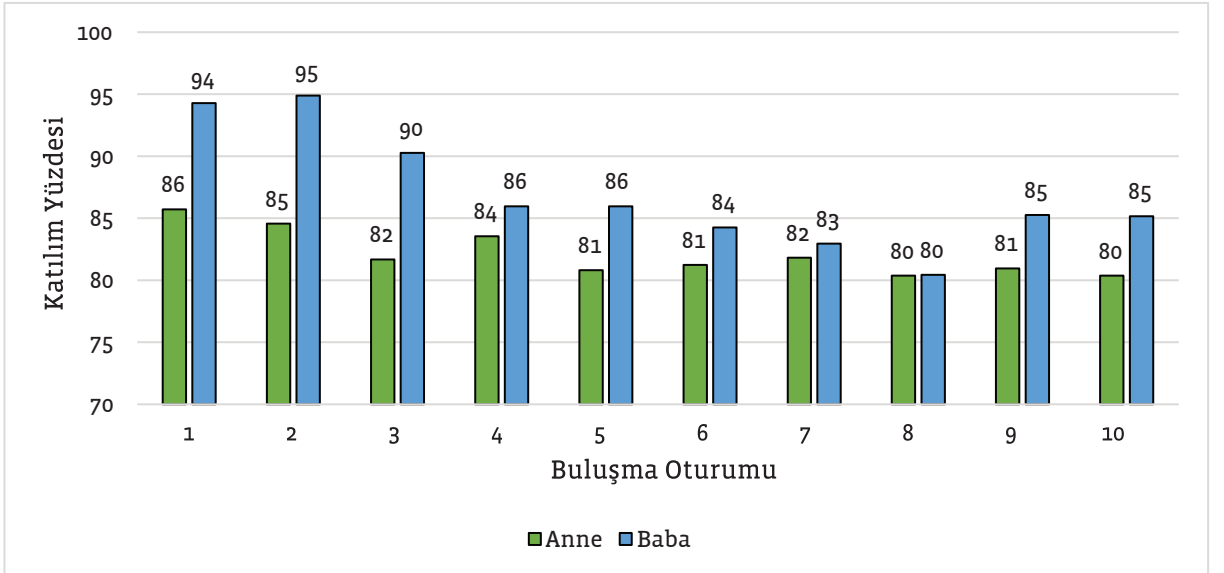
Ekleme istedikleriniz [Açık uçlu]

Ek 9. Şekiller

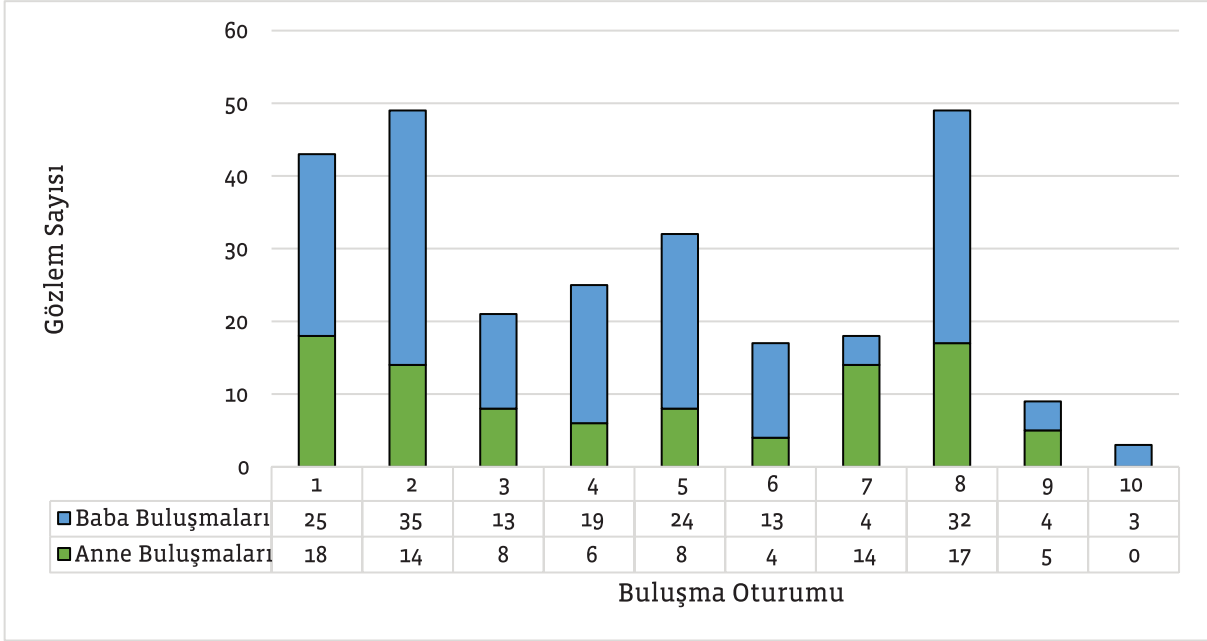
Şekil 1. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

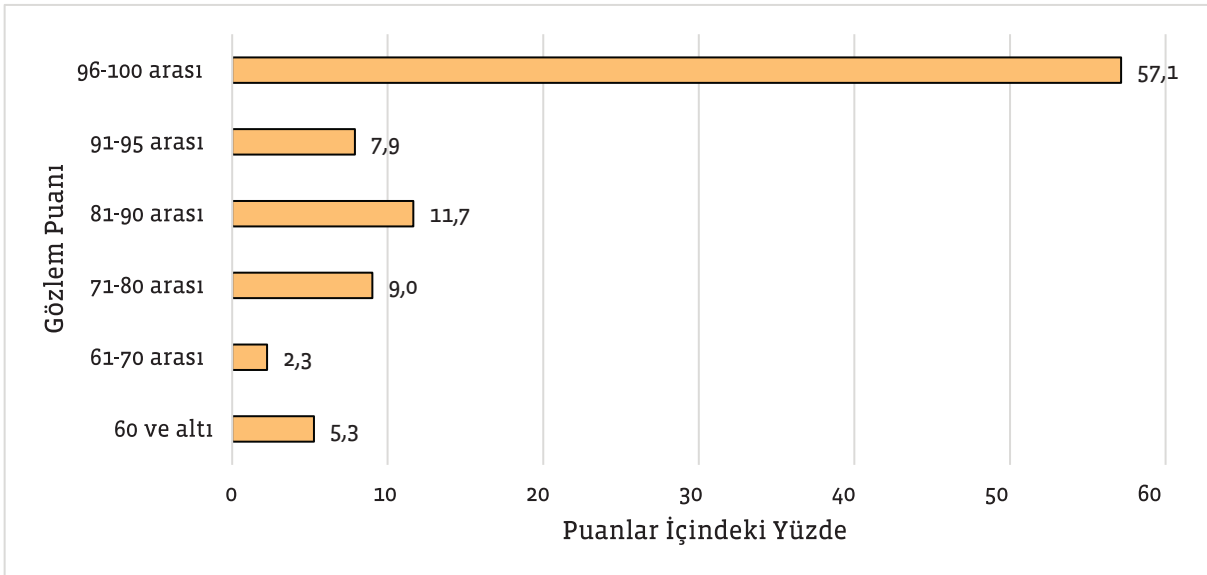
Şekil 2. Oturuma Göre Katılım Yüzdesi

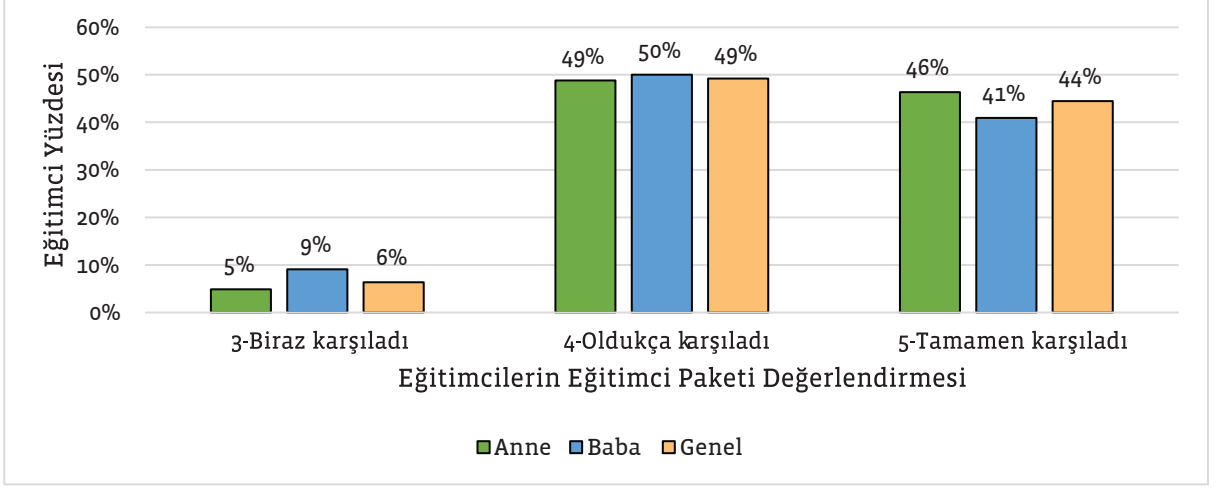
Şekil 3. Uygulama Türüne ve Oturuma Göre Gözlem Sayısı

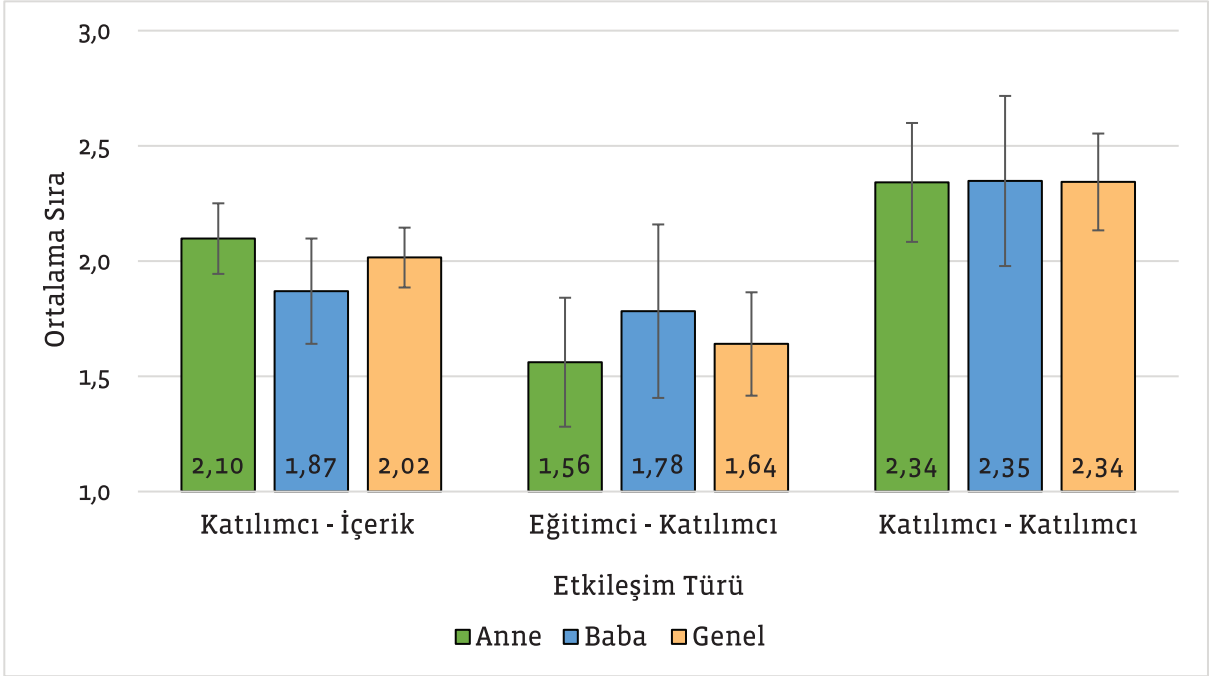
Şekil 4. Gözlem Puanlarının Dağılımı

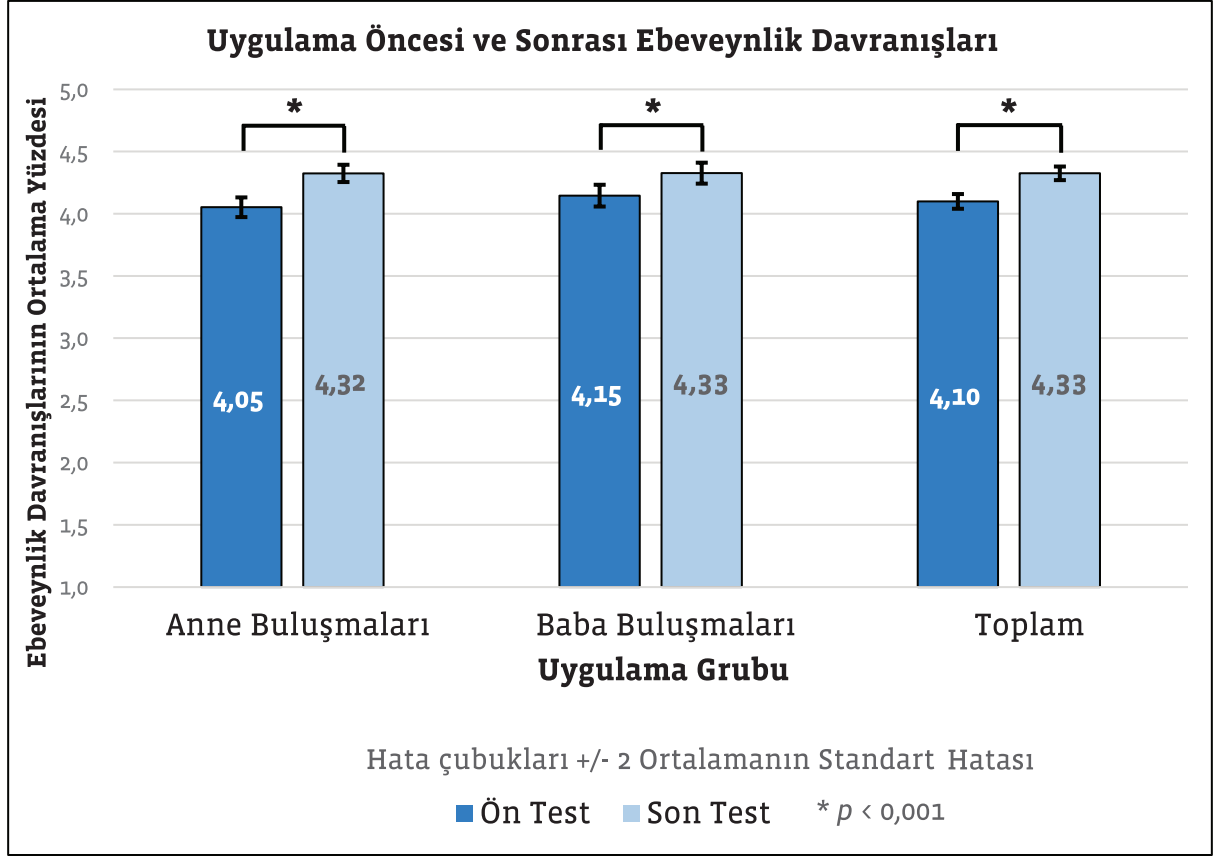
Şekil 5. Eğitimci Paketlerin Eğitimcilerin İhtiyaçlarını Karşılama Düzeyi

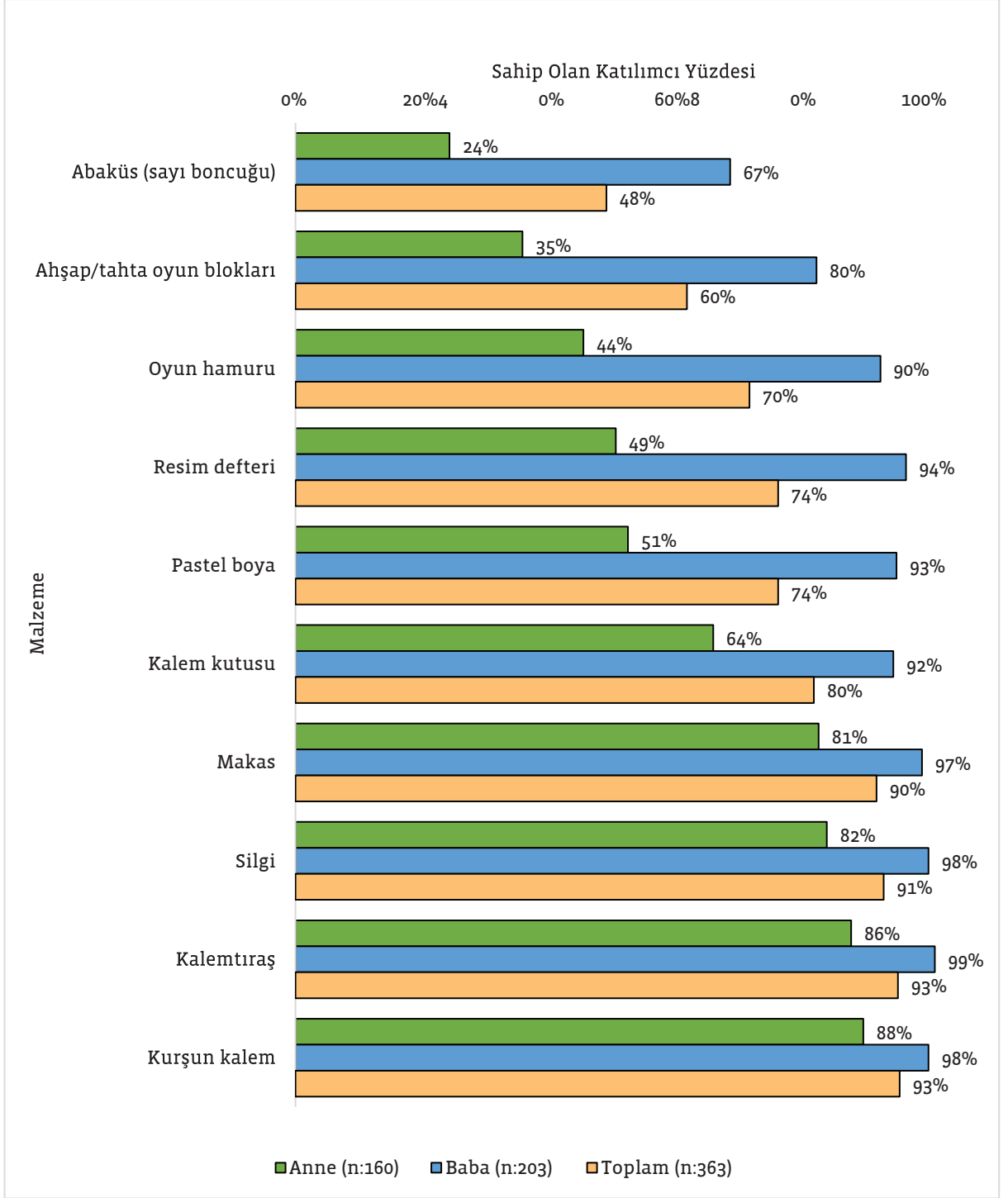
Şekil 6. Eğitimcilerin Etkileşim Türlerindeki Sıralamalarının Ortalaması

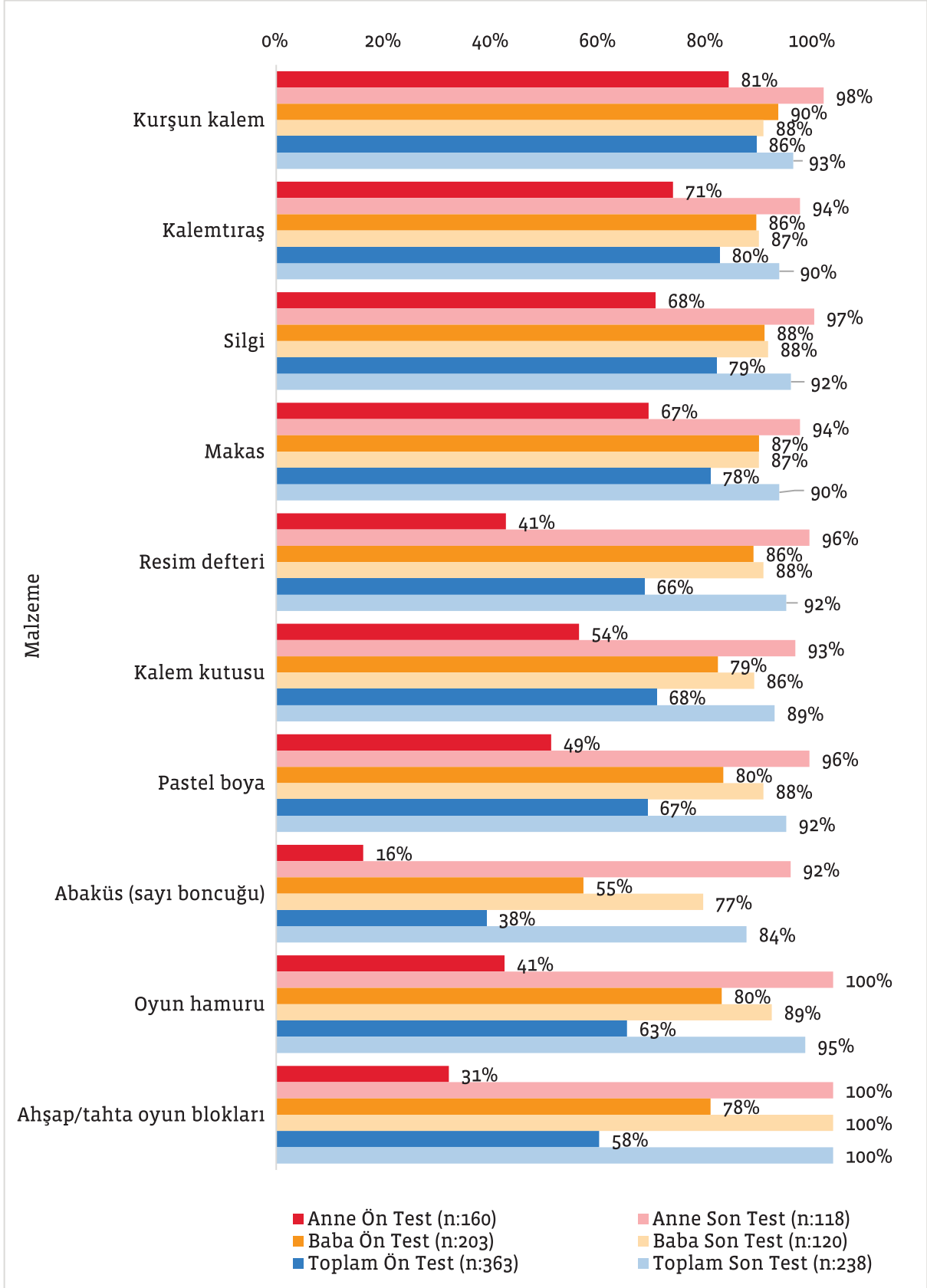
Şekil 7. Telefonla Anket Katılımcılarında Ön Test ve Son Test Ebeveynlik Puanları

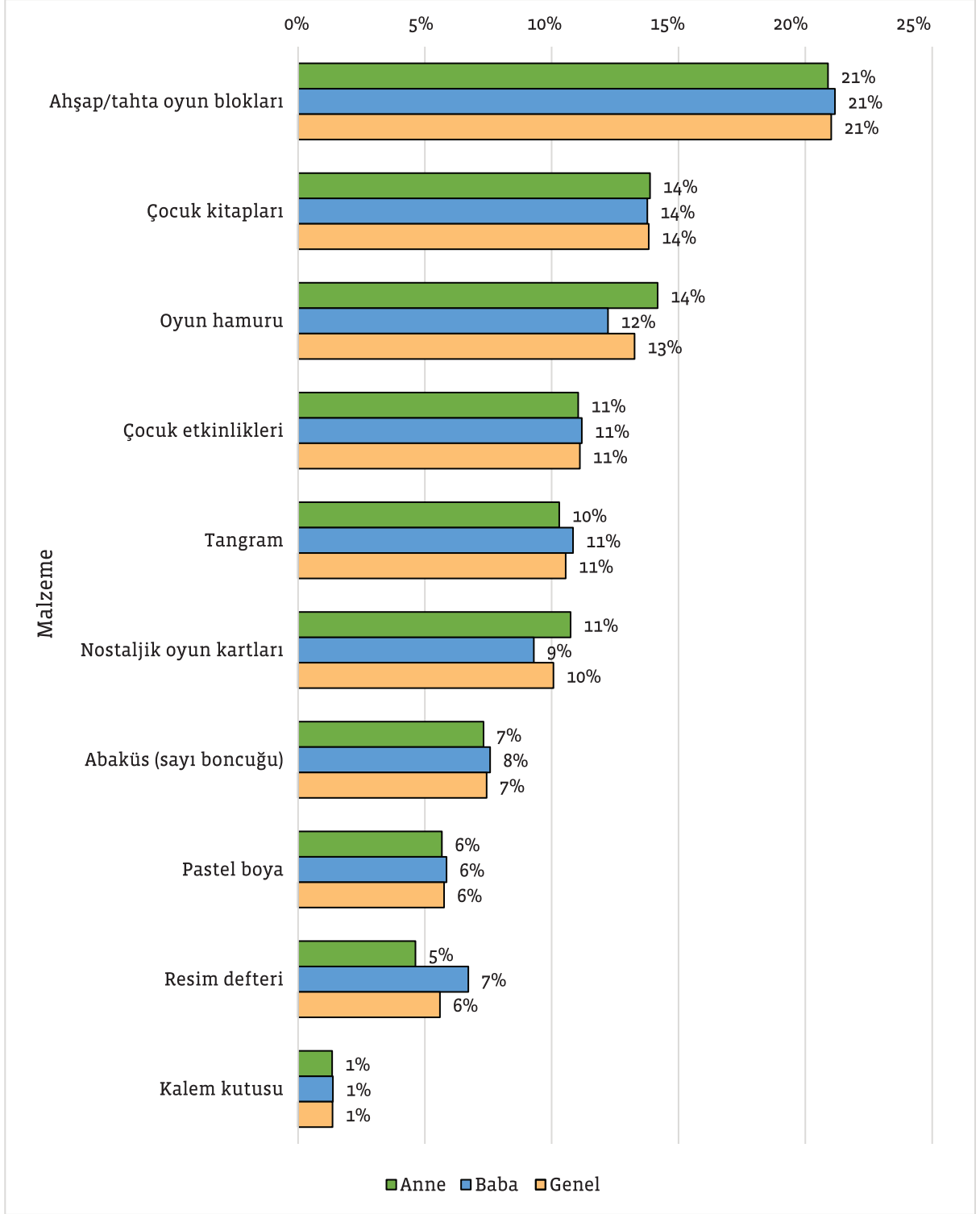
Şekil 8. Uygulama Öncesinde Malzemelere Sahip Olan Katılımcı Yüzdeleri

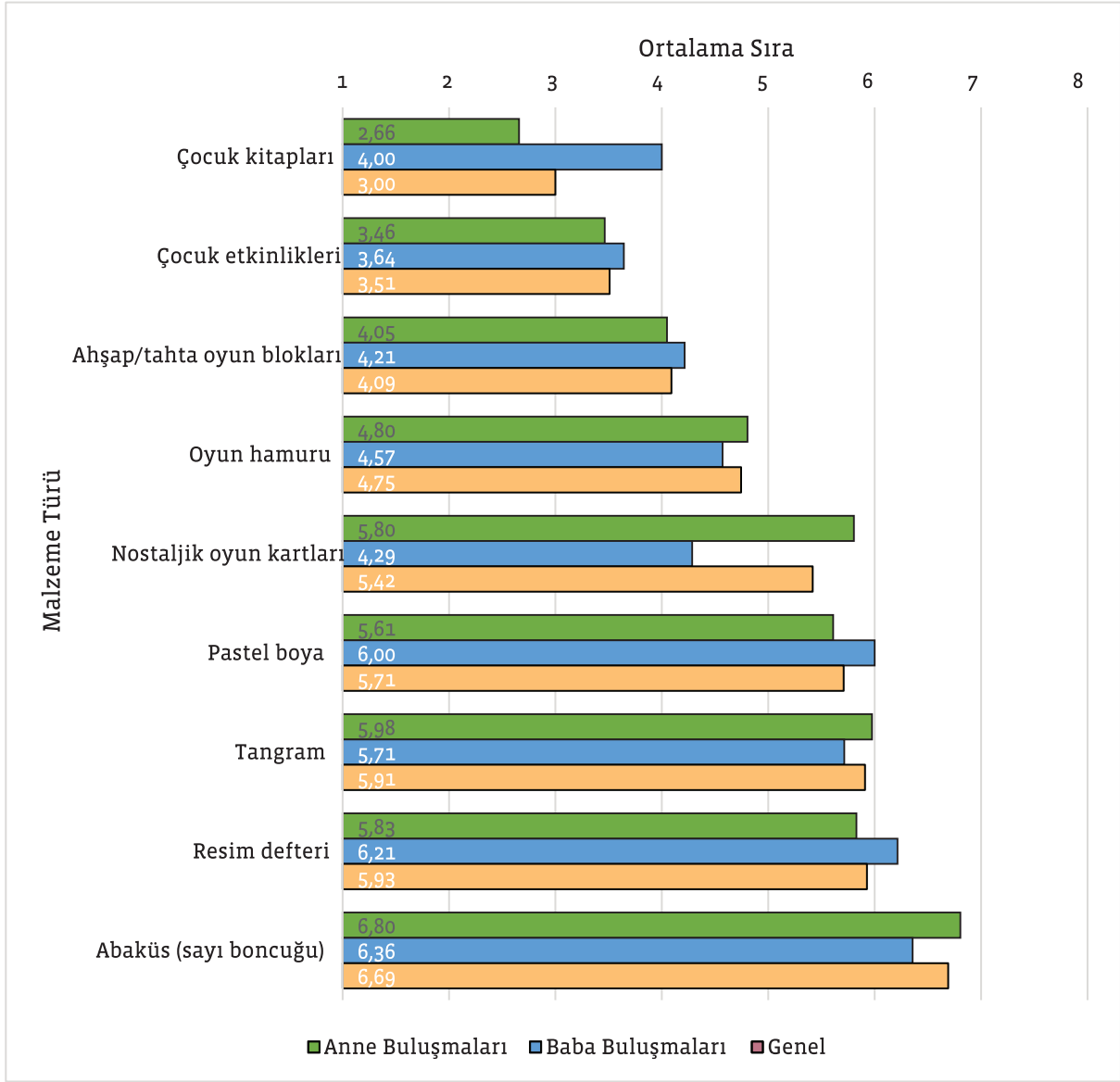
Şekil 9. Katılımcıların Çocuklarıyla Kullandıkları Malzemeler

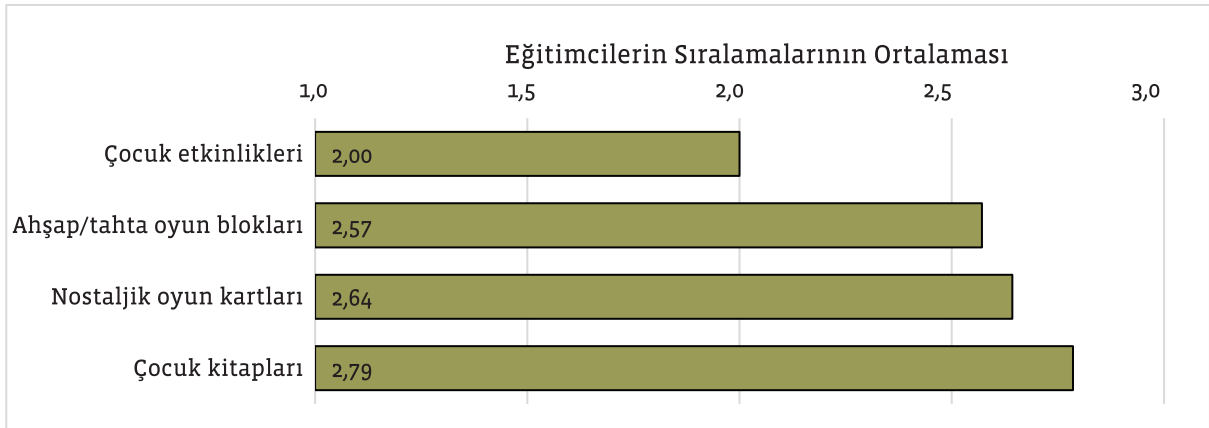
Şekil 10. Katılımcıların Çocuklarının Gelişimi Açısından Malzemeleri Ne Düzeyde Seçtiği

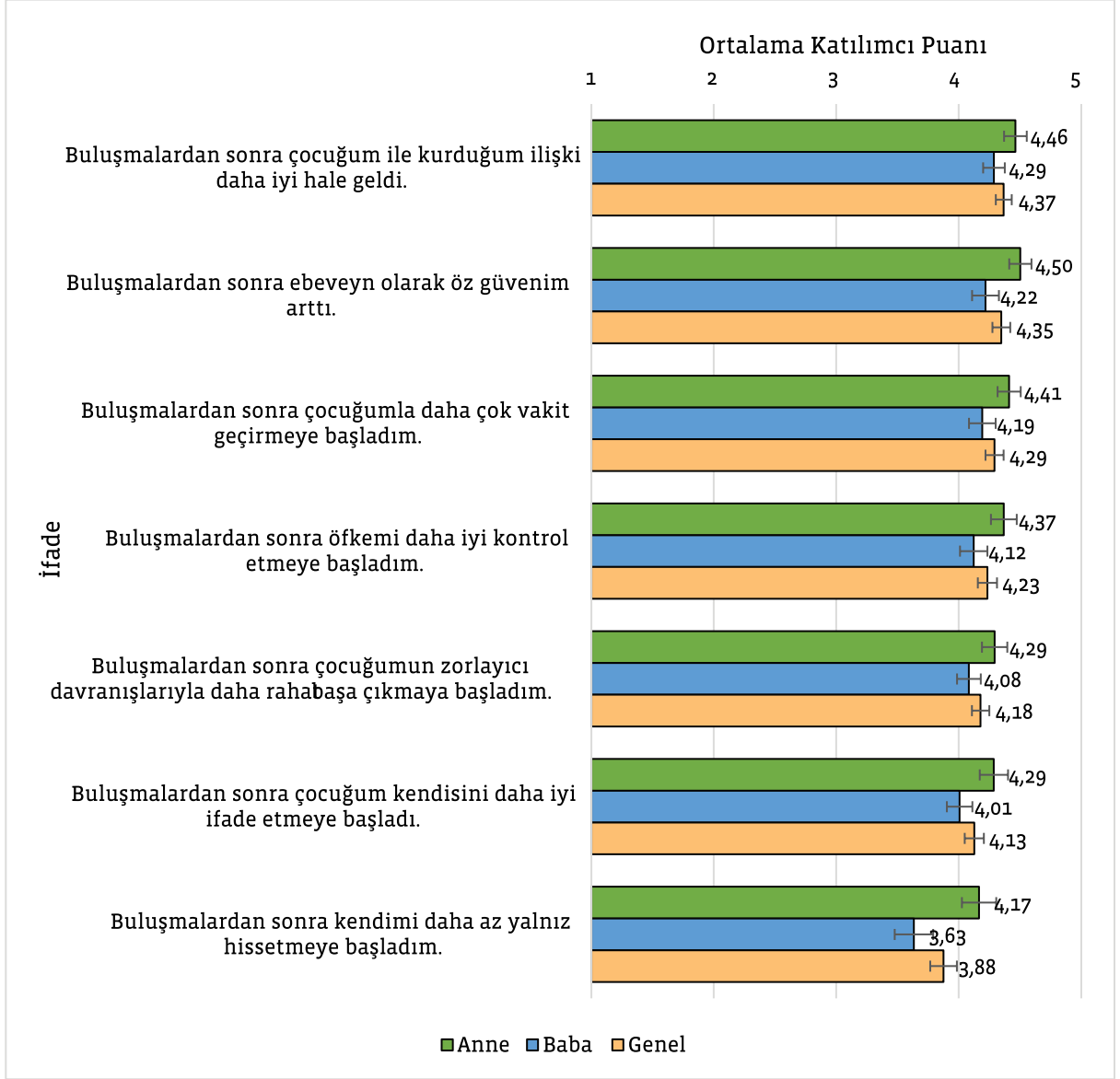
Şekil 11. Eğitimcilerin Malzemeleri Katılımcıların İhtiyacına Yönelik Sıralamalarının Ortalaması

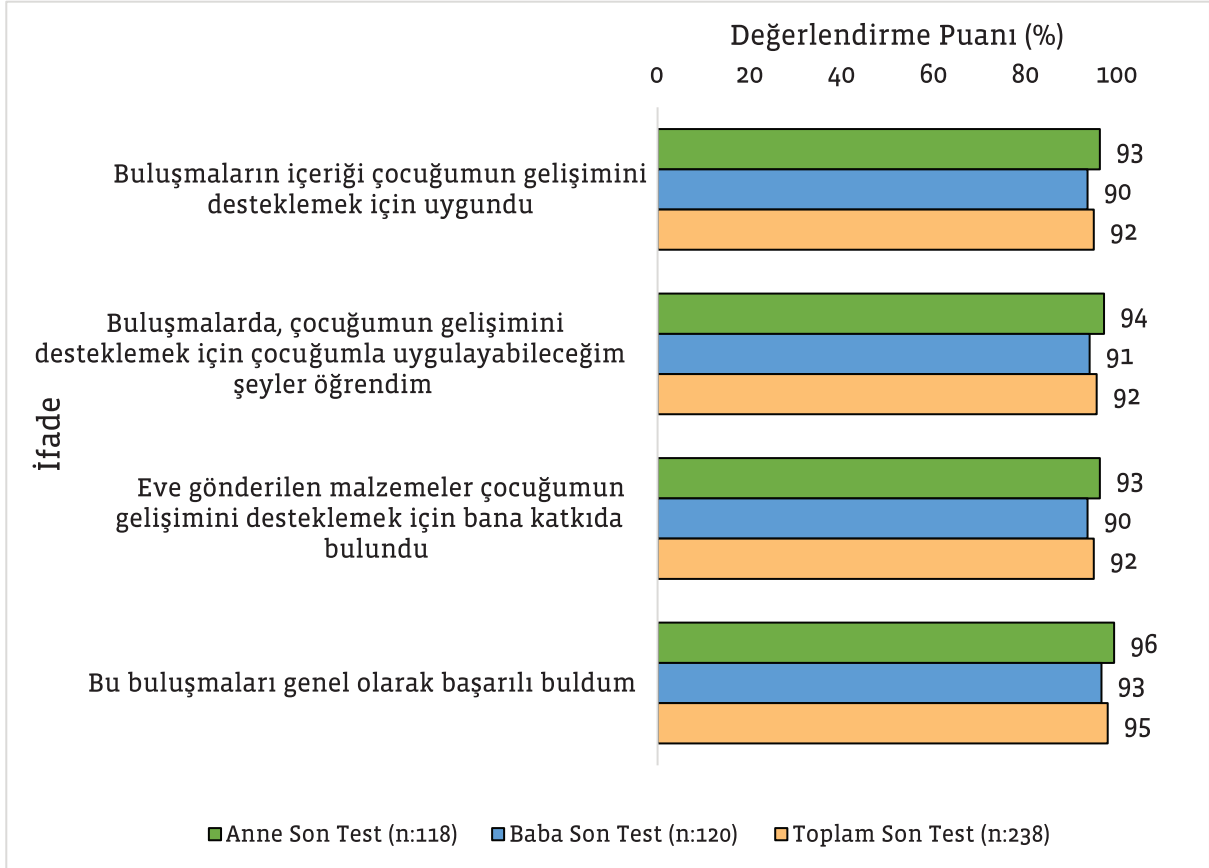
Şekil 12. 7-11 Yaş Grubu Eğitimcilerinin Malzemeleri Katılımcıların İhtiyacına Yönelik Sıralamalarının Ortalaması

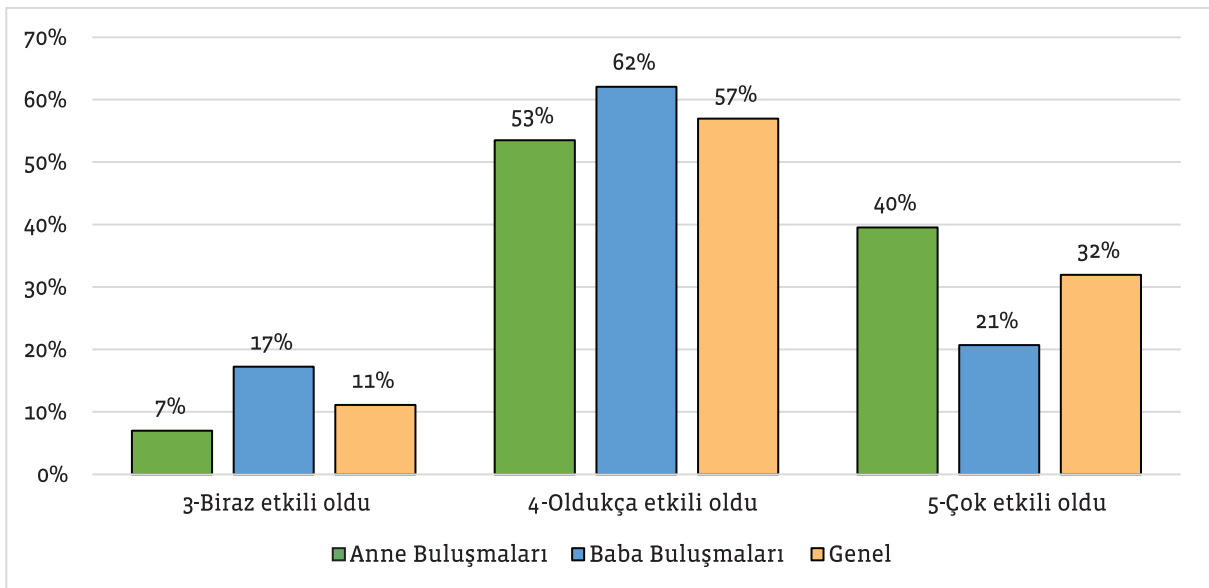
Şekil 13. Katılımcıların Programı Sağladıkları Fayda Açısından Değerlendirmesi

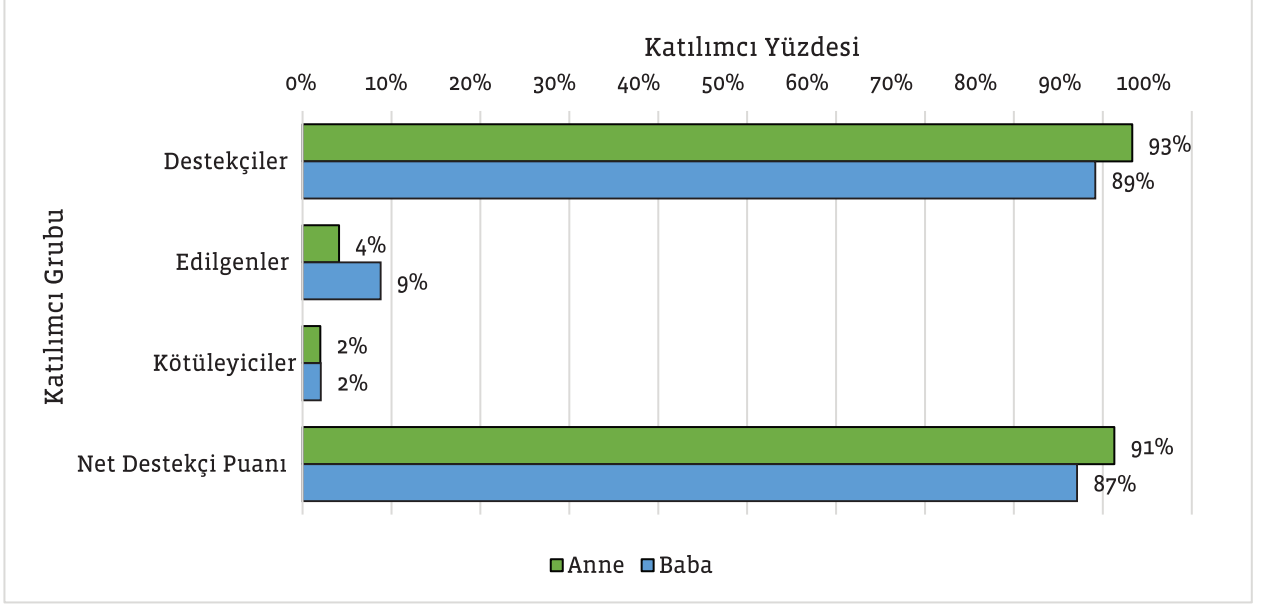
Şekil 14. Telefonla Son Test Katılımcılarının Değerlendirmeleri

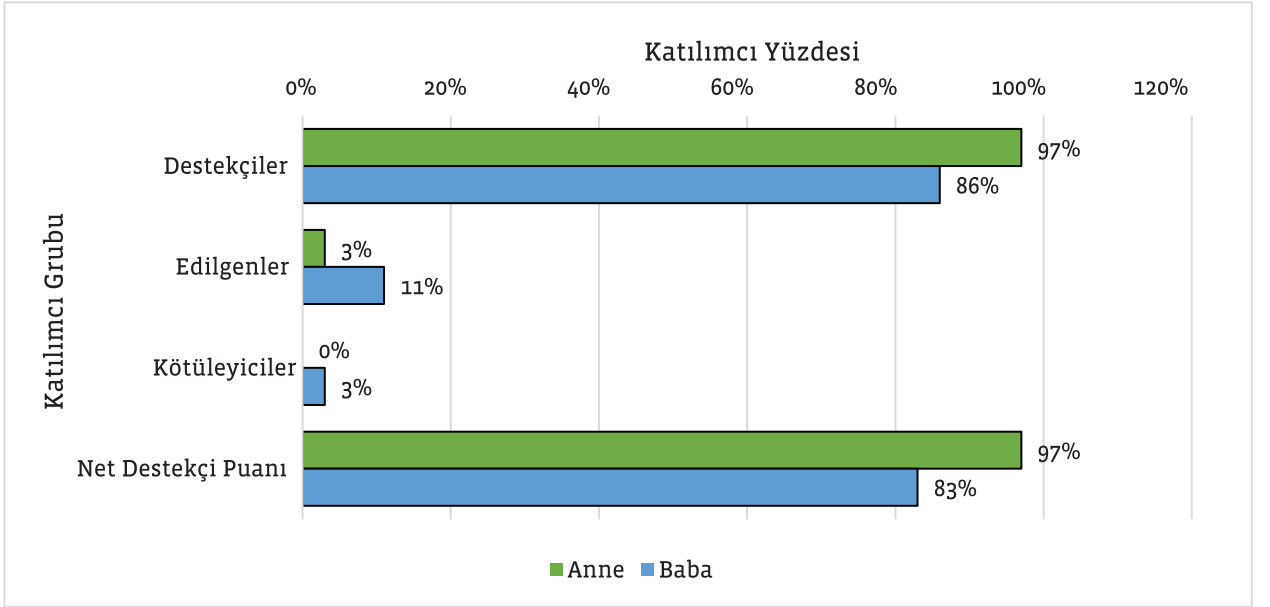
Şekil 15. Eğitimcilerin Uygulamanın Katılımcılardaki Etkilerini Değerlendirmesi

Şekil 16. Program Sonu Çevrim İçi Değerlendirmede Katılımcı Gruplarına Göre Net Destekçi Puanı

Şekil 17. Telefonla Son Testte Katılımcı Gruplarına Göre Net Destekçi Puanı

Ek 10. Tablolar

Tablo 1. Anne Buluşmaları Katılımcılarının Eğitim Düzeyleri

Anne Eğitimi	Sayı	Yüzde
Okuryazar değil	19	2,7
Yalnızca okuryazarım	18	2,6
İlkokul Terk	54	7,8
İlkokul Mezunu	151	21,8
Ortaokul Terk	44	6,3
Açık Ortaokul Mezunu	27	3,9
Ortaokul Mezunu	136	19,6
Lise Terk	48	6,9
Açık Lise Mezunu	36	5,2
Lise Mezunu	125	18
Yüksekokul / Ön lisans (2 Yıl) Mezunu	22	3,2
Lisans Mezunu (4 yıl)	13	1,9
Yüksek Lisans ya da Doktora Mezunu	0	0
Toplam	693	100

Tablo 2. Anne Buluşmaları Katılımcılarının Eşlerinin Eğitim Düzeyleri

Anne Eğitimi	Sayı	Yüzde
Okuryazar değil	12	1,7
Yalnızca okuryazar	10	1,4
İlkokul Terk	43	6,2
İlkokul Mezunu	151	21,8
Ortaokul Terk	45	6,5
Açık Ortaokul Mezunu	12	1,7
Ortaokul Mezunu	111	16
Lise Terk	48	6,9
Açık Lise Mezunu	21	3,0
Lise Mezunu	29	4,2
Yüksekokul / Ön lisans (2 Yıl) Mezunu	38	5,5
Lisans Mezunu (4 yıl)	29	4,2
Yüksek Lisans ya da Doktora Mezunu	5	0,7
Toplam	693	100

Tablo 3. Anne Buluşmaları Katılımcılarının Hane Geliri Durumu

Gelir	Sayı	Yüzde
0 - 999 TL arası	59	8,5
1000 - 1499 TL arası	51	7,4
1500 - 1999 TL arası	76	11
2000 - 2499 TL arası	182	26,3
2500 - 2999 TL arası	149	21,5
3000 - 3499 TL arası	81	11,7
3500 - 3999 TL arası	35	5,1
4000 - 4499 TL arası	21	3
4500 - 4999 TL arası	16	2,3
5000 - 5999 TL arası	14	2
6000 TL - 6999 TL arası	4	0,6
7000 TL - 7999 TL arası	1	0,1
8000 TL - 8999 TL arası	1	0,1
9000 TL - 9999 TL arası	2	0,3
10000 TL ve üstü	1	0,1
Toplam	693	100

Tablo 4. Baba Buluşmaları Katılımcılarının Eğitim Düzeyleri

Baba Eğitimi	Sayı	Yüzde
Okuryazar değil	2	0,2
Yalnızca okuryazarım	5	0,5
İlkokul Terk	6	0,6
İlkokul Mezunu	86	8,6
Ortaokul Terk	39	3,9
Açık Ortaokul Mezunu	8	0,8
Ortaokul Mezunu	54	5,4
Lise Terk	50	5,
Açık Lise Mezunu	43	4,3
Lise Mezunu	274	27,5
Yüksekokul / Ön lisans (2 Yıl) Mezunu	112	11,2
Lisans Mezunu (4 yıl)	272	27,3
Yüksek Lisans ya da Doktora Mezunu	46	4,6
Toplam	997	100

Tablo 5. Baba Buluşmaları Katılımcılarının Eşlerinin Eğitim Düzeyi

Baba Eğitimi	Sayı	Yüzde
Okuryazar değil	9	0,9
Yalnızca okuryazar	16	1,6
İlkokul Terk	14	1,4
İlkokul Mezunu	139	13,94
Ortaokul Terk	23	2,31
Açık Ortaokul Mezunu	13	1,3
Ortaokul Mezunu	86	8,63
Lise Terk	32	3,2
Açık Lise Mezunu	39	3,9
Lise Mezunu	217	21,8
Yüksekokul / Ön lisans (2 Yıl) Mezunu	135	13,5
Lisans Mezunu (4 yıl)	241	24,2
Yüksek Lisans ya da Doktora Mezunu	33	3,3
Toplam	997	100

Tablo 6. Baba Buluşmaları Katılımcılarının Hane Geliri Durumu

Gelir	Sayı	Yüzde
0 - 999 TL arası	21	2,1
1000 - 1499 TL arası	19	1,9
1500 - 1999 TL arası	20	2
2000 - 2499 TL arası	113	11,3
2500 - 2999 TL arası	161	16,1
3000 - 3499 TL arası	138	13,8
3500 - 3999 TL arası	81	8,1
4000 - 4499 TL arası	63	6,3
4500 - 4999 TL arası	64	6,4
5000 - 5999 TL arası	93	9,3
6000 TL - 6999 TL arası	53	5,3
7000 TL - 7999 TL arası	33	3,3
8000 TL - 8999 TL arası	34	3,4
9000 TL - 9999 TL arası	48	4,8
10000 TL ve üstü	56	5,6
Toplam	997	100

Tablo 7. Katılımcı Çevrim İçi Değerlendirme - Açık Uçlu Sorusu Yanıtları Kategorilerinin Sayı ve Yüzdeleri

Kategoriler	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
Çocuklarla/aileyle daha çok ve kaliteli/etkili vakit geçirme, ilgilenme (oyun oynama, kitap okuma)	A103	121	18,70%	50	16,56%	71	20,58%
İyi/keyifli/eğitici/faydalı/verimli/olumlu bir deneyim oldu	A107	98	15,15%	54	17,88%	44	12,75%
Çocuğa yaklaşımın değişmesi (Birey olarak görme, anlama, dinleme, saygı duyma, demokratik yaklaşım, isteklerini/ihtiyaçlarını daha iyi gözetme, daha sabırlı olma)	A102	75	11,59%	35	11,59%	40	11,59%
Farkındalık/bilgi artışı (genel/çocuk gelişiminde/yanlışlarda/ihmallerde)	A104	75	11,59%	33	10,93%	42	12,17%
Teşekkür etme	A108	66	10,20%	30	9,93%	36	10,43%
Çocukla iletişimin iyileşmesi	A109	46	7,11%	23	7,62%	23	6,67%
Öfke kontrolünde/dürtüsel tepki vermeme/iyileşme (daha sakin, sabırlı olma)	A114	26	4,02%	14	4,64%	12	3,48%
Pandemideki yalnızlaşmaya, evde çalışmadaki zorluğa, ebeveynlere iyi geldi	A111	22	3,40%	16	5,30%	6	1,74%
Benzer deneyim yaşayan ebeveynlerle bir araya gelme/paylaşımında bulunma/sohbet etme/tanışma iyi geldi	A112	18	2,78%	6	1,99%	12	3,48%
Anlamsız/kategorilendirilemeyen yanıtlar/geçersiz/diğer (Eğitime tekrar katılmak isteme, eğitimin evde kalmayı sağlaması, yüz yüze eğitimin daha iyi olabileceği)	A122	13	2,01%	5	1,66%	8	2,32%
Ebeveyn-çocuk ilişkisinde/bağlanmada iyileşme	A118	12	1,85%	5	1,66%	7	2,03%
Öğrendiklerini diğer insanlarla(eş, arkadaş, komşu, akraba) paylaşma, Başkalarına tavsiye etme	A101	11	1,70%	4	1,32%	7	2,03%
Çocuk davranışlarında, özgüveninde gelişme (isteklerinde sabırlı olma, bekleyebilme)	A116	10	1,55%	7	2,32%	3	0,87%
Hayır / Olmadı / Yok	A120	10	1,55%	6	1,99%	4	1,16%
Çocuğa karşı empati geliştirme	A106	8	1,24%	2	0,66%	6	1,74%
Evet / Oldu	A119	8	1,24%	3	0,99%	5	1,45%
Ebeveynde özgüven artışı	A105	7	1,08%	5	1,66%	2	0,58%
Gönderilen videolar/etkinlikler faydalı/etkili oldu	A110	4	0,62%	0	0,00%	4	1,16%
Problem davranışlarla daha iyi baş etme	A117	4	0,62%	0	0,00%	4	1,16%
Kendime zaman ayırmak iyi geldi	A113	3	0,46%	2	0,66%	1	0,29%
Çocuğun akademik ve sözel becerilerinin gelişmesi (Hikâye okuma, anlatma, kendini ifade etmede gelişme)	A121	3	0,46%	0	0,00%	3	0,87%
Çocuğun ekrandan uzaklaşması	A124	3	0,46%	1	0,33%	2	0,58%
Eskiye yâd etmek/eski oyunları oynamak	A115	2	0,31%	1	0,33%	1	0,29%
Oyuncak seçiminde daha seçici davranma (eğitici olanlara yönelme)	A123	2	0,31%	0	0,00%	2	0,58%
Toplam		647	100%	302	100%	345	100%

Tablo 8. Katılımcı Çevrim İçi Değerlendirme - Eklemek İstedikleriniz

Kategoriler	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
Teşekkür etme, emeği geçenlere teşekkür etme	B102	202	43,16%	105	43%	97	43%
Bu ve benzeri eğitimlerin devamı gelmesi(daha geniş yaş aralıklarını kapsayan, özel eğitimi kapsayan)/artırılması/daha büyük kitlelere ulaşması dileği	B105	82	17,52%	35	14%	47	21%
Faydalı/eğitici/bilgilendirici/ farkındalık kazandırıcı	B101	67	14,32%	43	18%	24	11%
İyi/harika/keyifli/güzel/geliştirici bir deneyim oldu	B107	34	7,26%	10	4%	24	11%
Mutlu olma/ eğitimden memnun kalma	B104	28	5,98%	23	10%	5	2%
Öğrendiklerini diğer insanlarla (eş, arkadaş, komşu, akraba) paylaşma, Başkalarına tavsiye etme	B106	21	4,49%	10	4%	11	5%
Yok	B108	11	2,35%	9	4%	2	1%
Benzer deneyim yaşayan ebeveynlerle bir araya gelme/paylaşımında bulunma/sohbet etme/tanışma iyi geldi	B109	6	1,28%	1	0%	5	2%
Yüz yüze etkinliğin daha verimli olacağı	B103	4	0,85%	2	1%	2	1%
Çocuklarda gelişim görülmesi (iletişim becerileri artması, uyumlu davranış sergilenmesi)	B111	3	0,64%	3	1%	0	0%
Diğer yanıtlar: Eğitiminin iyi olduğu fakat buluşmada katılımcı az olduğunda modunun düştüğünün belli olması, evinde kurutma makinesi olan ebeveynin mandal ile yapılan etkinliği yapamaması, "Sevgi her daim yaşatır"	B116	3	0,64%	0	0%	3	1%
Daha fazla oyun malzemesinin faydalı olabileceği	B113	2	0,43%	0	0%	2	1%
Ebeveynin özgüveninin artması	B114	2	0,43%	0	0%	2	1%
Geçersiz	B110	1	0,21%	1	0%	0	0%
Çocukların da dâhil edilmesinin önerilmesi	B112	1	0,21%	0	0%	1	0%
İnternet ve tablet erişimi olmadığı için bazı buluşmaların kaçırılmış olması	B115	1	0,21%	0	0%	1	0%
Toplam		468	100%	242	100%	226	100%

Tablo 9. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme – Güçlü Yanlar

Kategoriler	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
Oyun Kutum Paketi, içerisindeki tüm materyaller (eğitim dokümanları, bilgi notları, destekleyici materyaller, kitaplar vb.) ve faydaları (çocuk için, anne ve çocuğun öğrenmeye heveslendirilmesi, hap bilgileri olması)	A101	20	18,52%	13	19%	7	18%
Uzaktan olmasının faydası (Ulaşım ve zaman engelini kaldırma, buluşma süresi, katılımı ve devamlılığı yüksek tutması, eğitimlere ulaşması güç/ımkânsız olan anneler için faydası, okul veya herhangi bir kurum içinde açma zorunluluğunun olmaması)	A103	19	17,59%	8	12%	11	28%
Eğitimciler ve katılımcılara materyal desteği	A104	15	13,89%	9	13%	6	15%
Öneriler (Annelerle yüz yüze buluşma öncesindeki telefon görüşmelerinin görüntülü arama ile yapılması, internet desteğinin devam etmesi, oyun kutularının annelere yollanması, anne-çocuk ve baba-çocuk etkinliklerinin devam ettirilmesi, anne buluşmalarının ve kutu paylaşımının devam ettirilmesi, çevrim içi etkinlik ve video paylaşımlarının devam ettirilmesi, yüz yüze eğitim için ulaşılamayan annelere Anne Buluşmaları uygulamasının yapılması, normale döndüğünde çevrim içi ve yüz yüze olarak karma buluşma yapılması, oyun öneri sayısının artırılması, kutunun içeriğinin zenginleştirilmesi, BADEP'teki anne mektuplarının haftalık bilgilendirme metni şeklinde olması, içeriğin biraz daha artırılarak 80 dakikaya çıkarılması)	A108	14	12,96%	8	12%	6	15%
İnternet desteğinin sağlanması	A109	9	8,33%	9	13%	0	0%
Aktiflik veya etkililik (Etkinliklerde, çocuklarla kurulan iletişimde, buluşmalarda ve toplantılarda)	A102	7	6,48%	6	9%	1	3%
Okumayan annelerin okumaya yönlendirilmesi, buluşmaya metinlerin okunup ve etkinliklerin yapılarak gelmesi, sürecin takip edilmesi ve bunun yönerge olarak verilmesi-kontratta belirtilmesi, yapılan etkinlik fotoğraflarının paylaşılması	A106	4	3,7%	1	1%	3	8%
Gönüllü eğitimcinin o haftanın konusuyla alakalı bilgilendirme yapması	A117	3	2,78%	3	4%	0	0%
Katılımcı babalara söz hakkı verilmesi, düzenli olarak aranması ve buluşmaya katılmaları için teşvik edilmeleri, etkinliklerde aktif tutulmaları	A127	3	2,78%	0	0%	3	8%
Tanıtım, tanışma ve AÇEV buluşmaları (Anneleri kaynaştırma ve aidiyet artırma)	A107	2	1,85%	1	1%	1	3%
Farklı anneleri ve gönüllü eğitimcileri dinlemek	A115	2	1,85%	2	3%	0	0%
Çocukların eğitimleri konusunda annelere destek verilmesi	A116	2	1,85%	2	3%	0	0%
Grup etkileşiminin program tamamlanınca devam etmesi	A105	1	0,93%	1	1%	0	0%
Tüm konuların iyi özetlenmesi	A119	1	0,93%	1	1%	0	0%
Annelerin katılımı, konuya hâkim olmaları ve karar almaları	A120	1	0,93%	1	1%	0	0%
Çocuklarda sorumluluk bilincinin oluşması	A121	1	0,93%	1	1%	0	0%
Farkındalık oluşumu	A129	1	0,93%	0	0%	1	3%
Anne ve babaların evde birlikte fazla vakit geçiriyor olması	A130	1	0,93%	0	0%	1	3%
Diğer: Eğitimcilerin kendi teknolojik cihazını kullanımına bağlı yaşadığı sorun ve destek ihtiyaçları ve iletişim sorunları	A110	2	1,85%	2	3%	0	0%
Toplam		108	100%	68	100%	40	100%

Tablo 10. Katılımcı Çevrim İçi Değerlendirme - Açık Uçlu Sorusu Yanıtları Kategorilerinin Sayı ve Yüzdeleri

Baba Eğitimi	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
Kutu ve Materyallerle İlgili Gelişim Alanları: Kutulardan çıkan zarflardaki yanlış yönlendirmelerin düzeltilmesi, içeriklerin daha detaylı ve açık olması (video, görsel ve örneklerin artırılması vb.), kutu içeriklerinin güncellenmesi	B107	19	21,11%	13	21%	6	21%
Etkinliklerin geliştirilmesi ve değiştirilmesi (Anneler için öz şefkat etkinliği, 4. haftadaki etkinliğin değiştirilmesi vb.)	B101	11	12,22%	8	13%	3	10%
Anneler arasındaki etkileşimin güçlendirilmesi (Zoom buluşmaları, çevrim içi oyunlar vb.)	B103	10	11,11%	8	13%	2	7%
Buluşmaların sıklaşması ve sayısının artırılması, etkinliklerin artırılması	B104	9	10%	3	5%	6	21%
Zamanın artırılması	B109	9	10%	7	11%	2	7%
Ek oturum önerileri: Cinsel eğitimin eklenmesi, çocuklar için oturumlar	B102	8	8,89%	8	13%	0	0%
Eğitimcilere verilen bilgi notlarının daha detaylı olması (Bölmelere ayrılması, örneklendirilmesi, etkinliklerinin öneminin anlatılması)	B106	8	8,89%	5	8%	3	10%
İyi ki varsınız, her şey iyi vb. iyi dilekler	B118	5	5,56%	1	2%	4	14%
Tahta planının güçlendirilmesi	B117	4	4,44%	3	5%	1	3%
Kutunun katılımcı eğitimi tamamlandıktan sonra gönderilmesi	B112	3	3,33%	2	3%	1	3%
Katılımcılara küçük bir sınav uygulanması yapılması	B108	2	2,22%	1	2%	1	3%
Katılımcı sayısının daha az olması	B105	1	1,11%	1	2%	0	0%
AÇEV'in bir uygulama geliştirip etkinlikleri uygulama üzerinden yürütmesi	B114	1	1,11%	1	2%	0	0%
Toplam		90	100%	61	100%	29	100%

Tablo 11. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme – Etkileşim Türlerini Desteklemek için Öneriler

Kategoriler	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
Uygulama, akış ve etkinliklerle ilgili öneriler (Birbirini tanıyan katılımcılardan grupların oluşturulması, buluşmalarda etkileşimleri artırabilmek için kısa oyunlar oynanması, katılımcıların okuduğunu anlama ve analiz etmesi için ilk buluşmalarda nasıl okumaları gerektiği üzerinde durulması, katılımcılarla eğitim dışında sohbet buluşması yapılması ve iletişimin sürdürülmesi, katılımcılar arasında iletişimi artıracak ortamlar ve yapabilecekleri aynı etkinliklerin oluşturulması, annelerin AÇEV'e mektup yazmaları, baba-çocuk oyun zamanlarının yapılması ve babaların aktif katılımları sağlanmalı, etkinlikler çoğaltılması, sürenin artırılması, anne soru sorduğunda diğer annelerin cevap vermesini sağlamak, oturumlardan birkaçı yüz yüze yapılabilir)	C113	42	51,22%	25	49%	17	55%
Kaynaştırmayı ve güven ilişkisini artıran uygulamalar	C101	11	13,41%	5	10%	6	19%
Bilgilendirici metinleriyle ilgili öneriler (Metinlerin kısa özetlerinin verilmesi, bilgilendirme metinlerine görsel örnek olaylar eklenmesi, örneklerin çoğaltılması, içerik dilinin basitleştirilmesi, içeriğin etkileşimli hale getirilmesi, bilgi metnindeki soruların çoktan seçmeli hale getirilmesi, içeriklerin videolar ile desteklenmesi, hatırlatmaların yapılması)	C114	8	9,76%	6	12%	2	6%
Uzaktan olmasının zararı (İçerik ile etkileşimi artırma sorunu, katılımcılar arasında etkileşim sorunu)	C108	6	7,32%	3	6%	3	10%
Zaman problemi	C106	4	4,88%	4	8%	0	0%
Katılım ve etkileşimi artırma (Katılımcıları takdir etmek, Eskişehir İlgili Babalar Platformu ile çalışmalar)	C110	2	2,44%	1	2%	1	3%
Annelerle grup çalışması	C104	1	1,22%	1	2%	0	0%
Metinlerin seslendirilerek gönderilmesi	C105	1	1,22%	1	2%	0	0%
İnternet problemleri	C107	1	1,22%	1	2%	0	0%
Sürenin yeterliliği	C109	1	1,22%	1	2%	0	0%
Deneyim paylaşımı artmalı (Soruların çoğaltılması ile vb.)	C111	1	1,22%	0	0%	1	3%
Oyun kutusunun geliştirilmesi	C112	1	1,22%	0	0%	1	3%
Diğer: Yüz yüze olmadığı için katılımcılar arasındaki kaynaşmanın biraz zayıf kalması, buluşma sonrası birlikte vakit geçirme olanaklarının olmaması	C103	3	3,66%	3	6%	0	0%
Toplam		82	100%	51	100%	31	100%

Tablo 12. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme – Etkileşim Türlerini Desteklemek için Öneriler

Kategoriler	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
Uzaktan buluşma seçeneğinin eğitim programlarında ve gelecekte de kullanılması, uzaktan uygulamanın pandemi boyunca ve sonrasında devam etmesi	D106	5	10,42%	3	9%	2	13%
Etkinliklerin detaylandırılması, 4. hafta etkinliğinin grupta uygulanmadığı için daha eğlenceli bir etkinlik ile değiştirilmesi, baba çocuk etkinlik önerilerine çevrim içi oynanabilecek oyunların da eklenmesi, eğitim içeriğinin yeni nesil baba-çocukların ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi	D111	4	8,33%	2	6%	2	13%
Dönem değerlendirmesi için dönem sonunda yapılan izlemelerin bir sonraki dönem başladıktan sonraya sarkmaması, bu durumun eğitimcileri zorlaması, anket gönderimi sebebiyle eğitimcilerin tamamlanmış eğitim gruplarını kapatamaması	D104	2	4,17%	2	6%	0	0%
Eğitimci ve katılımcıda bulunan konu anlatımların farklı olması, eğitimciler için farklı içeriklerin oluşturulması, eğitimci kılavuzunun geliştirilmesi	D108	2	4,17%	2	6%	0	0%
Kutularda kitaplara ağırlık verilmesi ve etkinliklerin yoğunluk dağılımının haftalara göre dağılımının yeniden düzenlenmesi, kitap gönderiminin artması	D112	2	4,17%	2	6%	0	0%
Etkinliklerin artması	D101	1	2,08%	1	3%	0	0%
Oturum süresinin artırılması	D103	1	2,08%	1	3%	0	0%
Haneye gönderilen materyallerin katılımcı motivasyonuna etkileri (Program içerisindeki etkinliklerin önüne geçmesi, materyal sebebiyle programa "Ayıp olmasın" kaygısıyla katılan katılımcılar vb.)	D105	1	2,08%	1	3%	0	0%
Kutudaki değişen malzemelerin eğitimcilere bildirilmesi ve gönderilmesi	D107	1	2,08%	1	3%	0	0%
Anne Buluşmalarında baba oturumunun olması	D109	1	2,08%	1	3%	0	0%
Saha sorumlularının gönüllüler üzerindeki kontrol baskısını azaltması	D110	1	2,08%	1	3%	0	0%
Deneyim paylaşımı toplantılarının konu ve süre çerçevesinin daha net hale getirilmesi ve bu çerçeveye uymayan katılımcılara durumun hatırlatılması	D113	1	2,08%	1	3%	0	0%
Katılımcılar konuşmadığından eğitimcilere süreçte daha çok iş düşmesi	D114	1	2,08%	0	0%	1	6%
Gözlemler için oturuma gözlemciler gelmeden oturumların kaydedilip gözlemcilere gönderilmesi	D116	1	2,08%	0	0%	1	6%
Teşekkürler, iyi ki varsınız vb. iyi dilekler	D102	23	47,92%	14	44%	9	56%
Diğer	D115	1	2,08%	0	0%	1	6%
Toplam		48	100%	32	100%	16	100%

Tablo 13. Eğitimci Çevrim İçi Değerlendirme – Ekleme İstedikleriniz

Kategoriler	Kod	Sıklık	Yüzde	Anne-Sıklık	Anne-Yüzde	Baba-Sıklık	Baba-Yüzde
İyi dilekler (Teşekkürler, iyi ki varsınız vb.)	E101	23	82,14%	16	80%	7	88%
Eğitimciler için internet desteği	E102	1	3,57%	1	5%	0	0%
Eğitime gelmeyen annelerle iletişim önerisi	E103	1	3,57%	1	5%	0	0%
Diğer (Geliştirilecek yönler, eğitim içeriği, kutu içeriği vb.)	E105	3	10,71%	2	10%	1	13%
Toplam		28	100%	20	100%	8	100%

Büyükdere Cad. Stad Han No:85 Kat:2
Mecidiyeköy-İstanbul/Türkiye

Tel: 0212 213 42 20 Fax : 0212 213 36 60
www.acev.org
acev@acev.org